VERSLAG

Gemeenteraad – begroting en collegeprogramma

Datum vergadering : 1 november 2018

Aanwezig:

Raadsleden:	
Leefbaar 3B	: Don van Doorn, Wouter Hoppenbrouwer, Jan Pieter Blonk, Machiel Crielaard, Henk Meester, Leon Erwich, Georgine Zwinkels
VVD	: Alexander Kuipers, Nathalie van Bakel, Marloes Draak, Eric Kampinga, Ed van Santen, Mauriel van As, Matthijs Machielse
CDA	: Matthijs Ruitenberg, Nelleke Bouman, Hans van der Stelt, Dave Bergwerff, Frans Ammerlaan
CU	: Kees-Willem Markus, Jurjen Dieleman, Paul Lieverse
WIJ Lansingerland	: Leon Hoek, Petrine van Olst, Jan Jumelet
D66	: Michiel Muis, Ineke den Heijer, Erik Jonker
GroenLinks	: Marco Ruijtenberg, Selgei Gabin
PvdA	: Petra Verhoef
Voorzitter	: Pieter van de Stadt
Griffier	: Marijke Walhout
Wethouders	: Simon Fortuyn, Kathy Arends, Albert Abee, Ankie van Tatenhove

Afwezig:

Leefbaar 3B	: Marjolein Gielis, Johan Phillippens

1. **Opening en mededelingen**

De voorzitter opent de vergadering om 19.00 uur en heet aanwezigen van harte welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Gielis en de heer Phillippens.

De voorzitter wijst op een mailbericht van de wethouder financiën over aangepaste tabellen in de begroting. Dit is allemaal verwerkt, dus het besluit wat genomen kan worden, is aangepast.

De voorzitter meldt nog dat wethouder Van Tatenhove vanwege familieomstandigheden verlaat is en mogelijk niet komt. Dat heeft dan iets te maken met het weer. Als zij niet komt, zijn de andere wethouders prima in staat voor haar waar te nemen.

2. **Trekken van het lot ter bepaling van het raadslid bij wie een eventuele stemming zal beginnen**

Mocht er sprake zijn van een hoofdelijke stemming, dan is de heer Van der Stelt de primus inter pares. Hij is nog niet aanwezig. Als hij er nog niet is als er gestemd gaat worden, schuift het een nummer op naar mevrouw Verhoef.

3. **Vragenhalfuurtje voor raadsleden**

Er zijn geen vragen binnen gekomen.

4. **Spreekrecht voor niet-raadsleden**

Er heeft niemand zich gemeld.

5. **Vaststelling van de agenda**

De voorzitter stelt voor om de agendapunten 7a en 7b gezamenlijk te behandelen. Deze behandeling wordt vooraf gegaan door een nulde termijn, die een ieder in de gelegenheid stelt om kort de moties en amendementen in te dienen, het dictum voor te lezen en een korte toelichting te geven daarop. Ze worden op volgorde van grootte ingediend. De vergadering wordt daarna geschorst tot ze allemaal elektronisch verwerkt zijn, zodat iedereen die thuis of op de tribune meekijken alle moties en amendementen voor zich kan hebben bij de bespreking. Daarna begint de eerste termijn bij de grootste fractie, de fractievoorzitter van L3B. Hij constateert, dat de raad hiermee kan instemmen.

6. **Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 18 oktober 2018**

De griffie heeft geen wijzigingsvoorstellen ontvangen. Het verslag van de vorige vergadering wordt conform vastgesteld. Aldus besloten.

7. ***Bespreekpunten:***

7.a Begroting 2019-2022
7.b Collegeprogramma 2018 - 2022, Lansingerland doet 't

Nulde termijn
De voorzitter begint bij de grootste fractie met de vraag of zij een motie of amendement willen indienen en vervolgt met de daarop volgende fracties.

De heer Van Doorn: Nee, dank.

De heer Kuipers: Nee, dank.

De heer Ruitenberg: Nee, dank.

De heer Hoek heeft een punt van orde. Hij vindt het vervelend, dat er een wijziging komt op de begroting, een half uur van tevoren. Hij kan nu niet beoordelen of dat echt heel indringend is of dat het consequenties heeft. Dat vindt hij vervelend. Maar goed, het zal niet anders gekund hebben. WIJ heeft een drietal moties, die hij al heeft rondgestuurd. Hij begint met de motie duurzaamheid, omdat die motie al eerder is ingediend n.a.v. de presentatie van het collegeprogramma. Toen had WIJ er moeite mee, dat in het kader van duurzaamheid eigenlijk te weinig serieuze aandacht besteed werd aan dit onderwerp. Die motie heeft het niet gehaald, gebiedt de eerlijkheid te zeggen. Dat geeft niet, want zo werkt dat in de politiek. Maar WIJ kreeg van het college de toezegging, dat met name de begroting het moment zou zijn om heel veel vraagtekens op te lossen. Wat schetst de verbazing: er zijn alleen maar vraagtekens bij gekomen. Vandaar dat WIJ de motie duurzaamheid, weliswaar in aangepaste vorm, nog een keer wil indienen. Hij leest hem voor:

M2018-014
De aarde schreeuwt om verduurzaming. Het valt niet meer te ontkennen: de aarde warmt jaarlijks verder op, het smelten van de ijskappen zet echt door, de zeespiegel stijgt, jaarlijks neemt onze energiebehoefte nog steeds toe. Kijk in de afgelopen maanden naar buiten en ervaar hoe ons klimaat anders wordt. Ook de gemeente Lansingerland moet, naast burgers en bedrijven, in toenemende mate en ambitieus zijn verantwoordelijkheid nemen en een verdergaande bijdrage leveren aan de verduurzaming en de energietransitie. De duurzaamheidsdoelstellingen oplopend tot 2050 zijn duidelijk. Het is tijd voor concrete ambitieuze resultaatafspraken in het komende duurzaamheidsplan Lansingerland. De raad in Lansingerland bijeen, vandaag, overwegende dat de raad van de gemeente Lansingerland kaderstellend is; volgend op het Aktieprogramma Realistisch Duurzaam, de evaluatie daarvan en het jaaractieplan in december 2018 een visiedocument duurzaamheid / duurzaamheidsplan wordt verwacht; duurzaamheid om leiderschap, moed en lef vraagt ook van en in onze gemeente; duurzaamheid en de energietransitie gebaat is bij concrete doelstellingen; de gemeente, naast de burgers en bedrijven (onder meer de tuinbouw), een zeer belangrijke leidende rol en eigen verantwoordelijkheid heeft.
Draagt het college op: in het duurzaamheidsplan (december 2018) meerdere scenario's (inclusief rollen van de gemeente) op te nemen met expliciet concrete ambitieuze doelstellingen en te behalen resultaten duurzaamheid en energietransitie binnen Lansingerland inclusief een tijdsdoel; in het duurzaamheidsplan (december 2018) deze doelstellingen en resultaten SMART op te nemen zodat de raad keuzes kan maken, kan monitoren, eventueel kan bijsturen en het college verantwoording kan afleggen; in het duurzaamheidsplan (december 2018) concrete doelstellingen en resultaten op te nemen op duurzaamheidsgebied en energietransitie van haar eigen organisatie/bedrijfsvoering; per scenario een financiële doorberekening toe te voegen, afgezet tegen eventuele (rijks) subsidie mogelijkheden.

Deze motie is mede ondertekend door de collega’s van de PvdA, D66 en GL.

WIJ heeft nog een motie, genaamd Anti Speculatie Beding. Het lijkt dat het 30 jaar terug gaat in de tijd, maar dat is niet het geval, want het wordt weer steeds actiever. Hij is geïnspireerd voor het indienen van deze motie door de heer Boelhouwer, die de raad wel eens heeft gezien in het debat, georganiseerd door onder meer 3B Wonen. Deze meneer Boelhouwer constateert, dat met name in de Amsterdamse regio, maar onderhand ook hier, dat er woningen verkocht worden en voor andere doeleinden aangekocht worden dan om in te wonen. Hij denkt dat dit te allen tijde voorkomen moet worden. De motie luidt als volgt:

M2018-015
Naar aanleiding van het feit dat er in de toekomst veel woningen gebouwd worden en er op dit moment een trend waarneembaar is dat investeerders deze woningen kopen ten einde ze te verhuren en hier behoorlijke winsten op maken, dient WIJ Lansingerland een motie in om te onderzoeken wat hier tegen te doen is. Onderwerp: voorkomen dat nieuwbouwwoningen, en dat wil hij onderstrepen: nieuwbouwwoningen, op basis van speculatieve doeleinden worden aangekocht en niet langer

beschikbaar zijn voor de bedoelde doelgroep. Overwegende dat: Er de komende jaren veel woningen in onze gemeente gebouwd worden. Deze nieuwbouwwoningen met name bedoeld zijn voor bewoning door de eigenaar Het niet de bedoeling is dat deze nieuwbouwwoningen door beleggers worden gekocht ten einde ze voor hoge huren in de markt te zetten. Dit een negatief effect heeft op de beschikbaarheid van betaalbare koopwoningen. Wij het niet een wenselijke trend vinden dat koopwoningen voor speculatieve doeleinden gebruikt worden. Het mogelijk is om bij verkoop te eisen dat de eigenaar zelf verplicht wordt, de aangekochte nieuwbouwwoning gedurende een aantal jaar te bewonen. Het doel van de aankoop van een nieuwbouwwoning, wonen moet zijn en geen speculatie / belegging. Verzoekt het college te onderzoeken of het mogelijk is om aankoop van nieuwe woningen in het kader van beleggen en speculatie te voorkomen ten einde ervoor te zorgen, dat onze woningen niet onnodig duur worden.

Ook deze motie is ondertekend door GL en PvdA. Nogmaals, het gaat om een onderzoek. Hij zegt niet te eisen dat een eigenaar er één of twee jaar in woont en dat dat de oplossing is, maar hij verzoekt heel duidelijk om een onderzoek of er wellicht nog andere constructies mogelijk zijn. Als het onderzocht wordt, moet een aantal opties meegenomen worden. De heer Blonk wees hem er gisteren nog op in collegiale zin. Hij zei: het kan ook zo zijn, dat iemand een woning koopt voor zijn kinderen. Dat zou prima onderdeel uit kunnen maken van zo'n onderzoek. Onderzoek dat. Laat men voorkomen dat deze woningen uiteindelijk voor speculatie of belegging aangekocht worden. Dan tot slot, en het zal niemand verbazen, omdat WIJ daar vele malen aandacht voor gevraagd heeft, een amendement, een wijziging op de begroting. Dat luidt als volgt.

A2018-018
Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: In de tekst van het document Begroting 2019-2022, onder 'Beleidsveld Openbare Orde en Veiligheid', paragraaf 'Criminaliteit, overlast en leefbaarheid', de eerste zin van de tweede alinea: 'Met een uitbreiding van het aantal boa's die wijkgericht te werk gaan en zich verder specialiseren op het gebied van jongeren, zorgen we voor een goede verbinding met de jeugd', te schrappen en te vervangen door: 'We nemen een extra BOA met aantekening jeugd en twee jeugd- en jongerenwerkers aan, ten einde meer in contact en in preventie te investeren'.
Toelichting: Het voornemen is dat drie boa's worden aangenomen in het kader van het verhogen van de openbare veiligheid. Deze boa's hebben een jeugd aantekening om ze ook adequaat in te kunnen zetten daar waar het gaat om overlast gevende jeugd. Er komt tevens een uitbreiding van 2,9 FTE wijkagent. Een geüniformeerde aanpak werkt echter over het algemeen minder constructief dan een aanpak met jeugd- en jongerenwerkers (blijkt uit onderzoek). Als er geïnvesteerd wordt in een relatie is het heel vervelend als diezelfde relatie ook gaat handhaven. Dat is een combinatie die in de praktijk niet werkt. Als er geïnvesteerd wordt in een relatie in preventieve zin, is het veel handiger dat als er overlast geconstateerd wordt, dat een ander, in dit geval de geüniformeerde dienst, een BOA of een wijkagent, handhaaft.

Daarbij doet hij de aanvulling, dat het zaak is dat als deze mensen aangenomen worden, niet de fout gemaakt wordt dat ze in de winter veel uren maken, maar juist in de zomermaanden, omdat dan kennelijk de overlast het meest aanwezig is. En in de avond en nachtelijke uren. Dat staat niet in het amendement, omdat dat niet voorgesteld wordt in de begroting, maar hij vindt het wel belangrijk om dat mee te nemen. Dit waren zijn twee moties en ene amendement. Het amendement is ook ondertekend door D66, GL en de PvdA. Dank u wel.

De heer Markus heeft geen moties en amendementen.

Mevrouw Den Heijer zegt dat D66 twee moties indient. Eén gaat over het vergroenen van schoolpleinen. De gemeente is op dit moment heel goed bezig met de tuinen van de toekomst. D66 wil het concept en de energie, die op dit onderwerp zit, en de aanpak graag uitbreiden naar schoolpleinen. Ze dragen bij aan het verduurzamen van de omgeving en van de scholen zelf.

M2018-016
Draagt het college op om: voor het stimuleren van de groene schoolpleinen in gesprek te gaan met scholen en ouder(raad) en daarbij scholen te helpen om de schoolpleinen te verduurzamen door o.a. waar nodig het proces te faciliteren en het inzichtelijk maken van de subsidiestromen die er zijn voor het aanleggen van groene schoolpleinen.

De tweede motie, die D66 indient, gaat over de integrale visie van bereikbaarheid en mobiliteit van de gemeente. D66 mist echt een integrale visie op bereikbaarheid en mobiliteit in de gemeente. Er zijn te veel verschillende plannen en er ontbreekt een verbinding. In de commissie heeft men de wethouder gehoord, dat hij hiermee aan de slag wil. Deze motie geeft de wethouder wat extra richting mee. Ze krijgt nog een goede tip van haar collega. De motie m.b.t. groene schoolpleinen wordt mede ingediend door WIJ en GL. Nu de integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid. Deze wordt mede ingediend door WIJ, PvdA en GL. Met deze motie wordt het college opgeroepen:

M2018-017
In het belang van een sterke positie van Lansingerland binnen de regio MRDH te komen met een integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid.

Dit zijn de twee moties die D66 indient. Dank u wel.

De heer Ruijtenberg weet dat de nulde termijn eigenlijk bedoeld is voor het indienen van moties en amendementen. GL heeft 4 moties en 1 amendement. Net als zijn collega van WIJ is hij toch lichtelijk ontstemd over het feit, dat te elfder ure een wijziging ontvangen is op de begroting. Hij leest in de memo, dat per abuis er twee tabellen zijn opgenomen uit het voorgaande jaar. Hij vraagt of de wethouder weet waarom deze tabellen per abuis zijn opgenomen. Hoe kan het dat dit pas vandaag ontdekt is? Dan gaat hij over naar de moties en daar gaat de bril voor op. De eerste motie is: die ballon gaat niet meer op.

M2018-018
Overwegende dat: Er jaarlijks 230.000 ballonnen in de Noordzee terecht komen; Dit een groot effect heeft op de fauna aldaar en bijdraagt aan de plasticsoup; Ballonnen in de top tien van meest aangetroffen zwerfafval staan; Gemeentelijk beleid kan bijdragen aan het beperken van de plasticsoup; Biologisch afbreekbare ballonnen nog minstens drie maanden in het milieu voortbestaan; De Tweede Kamer in 2014 gemeenten heeft opgeroepen het oplaten van ballonnen actief te ontmoedigen; De brancheverenigingen voor ballonverkopers actie voert onder de noemer "Don't let go" tegen het oplaten van ballonnen; De Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen) in september heeft bekend gemaakt dat men het oplaten van ballonnen niet meer passend vindt; Het oplaten van ballonnen in de buurt van een vliegveld een verhoogd risico met zich meedraagt.
Verzoekt het college: In de subsidievoorwaarden van de gemeente op te nemen dat er geen ballonnen mogen worden opgelaten en in de APV een meldingsplicht op te nemen voor het oplaten van feestballonnen.

Deze motie dient GL in mede namens de collega's van de PvdA, D66 en WIJ. De volgende motie gaat over voorschoolse en vroegtijdige educatie.

M2018-019
Overwegende dat: Het ministerie van onderwijs, cultuur en Wetenschappen bij de begroting van 2019 een structurele korting van € 26.315 op het onderwijs achterstanden beleid heeft vastgesteld voor Lansingerland; Vorig jaar €20.000 gekort is op WE; Er voor de komende drie jaar een verdere bezuiniging gepland staat; De wetgever gemeenten de ruimte geeft om zelf te beslissen welke kinderen recht hebben op WE en hierbij een minimum aanhouden van kinderen met ouders met een laag opleidingsniveau en dat Lansingerland nauwelijks gebruik maakt van uitbreiding van deze wettelijke ruimte en dus niet een beperkt aantal kinderen hiervan gebruik laat maken; Het aantal contacturen voor peuters met WE wettelijk verhoogd gaat worden van 10 naar 16 uren en hierdoor de kosten per kind hoger worden.
Zijn van oordeel dat: Door preventief in te zetten op het voorkomen van taalachterstanden op jonge leeftijd grotere taalproblemen op latere leeftijd voorkomen kunnen worden; Door preventief in te zetten op het voorkomen van taalachterstanden op jonge leeftijd er minder gebruik gemaakt hoeft te worden van (specialistische) hulp op latere leeftijd; Investeren op vroege leeftijd uitgaven beperkt op latere leeftijd.
Zijn van mening dat: Alle kinderen in Lansingerland gelijke onderwijskansen moeten kunnen krijgen, ongeacht de achtergrond van hun ouders.
Roept het college op om: De structurele korting, die voor 2019 is vastgesteld op €26.315, uit het saldo van de begroting minus het collegeprogramma te compenseren, Het CJG de mogelijkheid te geven om alle kinderen met een ernstige taalachterstand WE aan te kunnen bieden en niet enkel te kijken naar het opleidingsniveau van de ouders.

Deze motie dient GL mede namens de collega's van de PvdA en WIJ. De volgende motie gaat over CO2 neutrale kassen.

M2018-020
Overwegende dat: In het klimaatakkoord afspraken staan waardoor nieuw te bouwen kassen vanaf 2020 klimaatneutraal moeten opereren; De (gemeentelijke) overheid gebonden is aan haar eigen afspraken zoals blijkt uit de Urgenda zaak; De definitie voor klimaatneutraal uit dit klimaatakkoord enkel rekening houdt met de uitstoot van C02 en dus eigenlijk C02 neutraliteit voorschrijft; De afspraken in dit klimaatakkoord niet bindend zijn voor tuinders die het akkoord niet ondertekend hebben; Slechts drie tuinders uit Lansingerland het akkoord hebben ondertekend; Er extra kosten verbonden kunnen zijn aan het bouwen en gebruik van C02 neutrale kassen en deze mogelijk niet worden gecompenseerd door extra inkomsten; De glastuinbouw in Lansingerland de grootste bron van C02 uitstoot is; De energietransitie van

de glastuinbouw het speerpunt is van de duurzaamheidsaanpak van het college; De gemeente een van de ondertekenaars is van het klimaatakkoord; Op dit moment een groot deel van de nieuwe kassen niet C02 neutraal is.
Verzoekt het college te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente heeft om de afspraken uit het klimaatakkoord aantrekkelijk en bereikbaar te maken voor alle tuinders en het klimaatneutraal bouwen van kassen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk in 2020 de norm te laten zijn en over de uitkomst hiervan voor het zomerreces de raad te informeren.

Dit gaat over een onderzoek. GL dient dit in samen met de zeer gewaardeerde collega's van de PvdA. Hij waardeert de andere ook, maar hen extra. De laatste motie is een motie omtrent onderzoek armoede in Lansingerland.

M2018-021
Overwegende dat: In Lansingerland het armoedebeleid zich vooral richt op de minima en inwoners binnen onze gemeente die een individuele inkomenstoeslag kunnen aanvragen wanneer zij minimaal drie jaar lang een inkomen hebben van maximaal 100% van de toepasselijke bijstandsnorm; Bijzondere regelingen voor inkomensondersteuning geldig zijn bij een minimum inkomen van 110-130 % van de bijstandsnorm; Uit recent bekend gemaakte landelijke informatie blijkt dat er ook (verborgen) armoede voorkomt bij personen/gezinnen waar wel inkomen binnenkomt, maar waar het bruto inkomen net boven de gestelde grenzen ligt en men daardoor net buiten allerlei bijzondere regelingen valt; Uit de landelijke trend blijkt dat (verborgen) armoede zich in ieder geval voordoet bij ZZP-ers, werknemers met een migratie-achtergrond, ouderen zonder noemenswaardig pensioen en éénoudergezinnen; Dat gezinnen met (verborgen) armoede zich niet altijd melden bij de gemeente maar soms ondersteund worden door kerken en familie; Dat ons college deze landelijke trend omtrent (verborgen) armoede serieus neemt en van mening is dat deze landelijke trend zich ook binnen onze gemeente kan voordoen; De raad de vinger aan de pols wil houden en een compleet beeld wil krijgen van armoede binnen onze gemeente.
Van mening dat, armoede, in alle lagen van onze inwoners, zoveel mogelijk voorkomen en bestreden moet worden.
Roept het college op om zo snel mogelijk een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van armoede binnen onze gemeente en de raad de uitkomsten van dit onderzoek te presenteren, uiterlijk aan het einde van het tweede kwartaal van 2019; in kaart te brengen of een ieder die recht zou hebben op inkomensondersteuning ook daadwerkelijk bereikt wordt; bij het onderzoek in gesprek te gaan met maatschappelijke organisaties in Lansingerland, teneinde een goed beeld te krijgen van armoede in Lansingerland.

Deze motie wordt ingediend in samenwerking met de collega's van de PvdA. Tot slot nog een amendement. Deze wordt ingediend samen met de collega's van de PvdA en WIJ. Het onderwerp is verduurzamen zwembad De Windas.

A2018-019
Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor: Blz. 59 van het begrotingsprogramma, beleidsbeslissingen vastgoedbeleid onder wat gaan we er voor doen/duurzaamheid: Toe te voegen: Een onderzoek te doen naar de verduurzaming van het zwembad De Windas en de raad voor de zomer van 2019 op basis hiervan een concreet en onderbouwd voorstel tot uitvoering te doen. Hiervoor € 50.000 te begroten binnen programma/beleidsveld 6.5 van de begroting, gedekt uit het huidige saldo van de begroting minus het collegeprogramma.
Toelichting, dat: De raad in 2017 met een grote meerderheid de motie 2017-054 heeft aangenomen, waarin het college gevraagd wordt te onderzoeken hoe de energieconsumptie van zwembad De Windas te verduurzamen is, bijvoorbeeld door zonnepanelen op het dak te installeren en in overleg met De Windas te treden; Dit onderzoek nog niet is uitgevoerd, anders dan een quickscan naar alle accommodaties, en er ook nog geen overleg heeft plaatsgevonden met De Windas hierover; Het college heeft aangegeven pas over vijf jaar dit onderzoek wil uitvoeren; Het zwembad jaarlijks 150.000 m3 gas verbrandt en daarmee een kwart miljoen kilo C02 uitstoot; Na de uitspraak van de rechter in de zaak van Urgenda tegen de Nederlandse staat is vast komen te staan dat de overheid meer snelheid moet betrachten in het terugdringen van uitstoot van broeikasgassen.

Dit waren ze. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef wil vanuit de PvdA-fractie 5 moties indienen. Vier hiervan kan de raad zien in een pdf-document, maar een vijfde is op de valreep nog met een aantal collega's gemaakt. Die zal ze voorlezen. Ze heeft ook een versie klaar liggen om zo snel mogelijk in te laten scannen door de bode. Ze begint bij de eerste motie. Die heet: halfjaarlijkse informatie aan de raad, over sneller bouwen. Deze wordt mede ingediend door GL en WIJ. Zoals een ieder weet is de PvdA al jaren een strijder voor sneller bouwen. Daar heeft de PvdA ook heel vaak op aangedrongen bij de wethouder. Ze begrijpt inmiddels wel dat het

lastig is om sneller te bouwen, al wil het hele college dat best wel. Ze gaat nu verder met het voorlezen van de motie.

M2018-022
Overwegende dat: Zowel het collegeprogramma als de meerjarenbegroting 2019-2022 uitgaan van het bouwen van 400 nieuwe woningen per jaar; Er in de Meerjarenbegroting 2018-2021 nog gesproken werd over 725 nieuwe woningen in 2019 en 850 in 2020; Sneller bouwen de schuldenlast van de gemeente sneller terugbrengt en inspeelt op de grote behoefte aan nieuwe woningen voor vele inwoners van Lansingerland; Ook het college de ambitie heeft om meer te bouwen dan de geplande 400 woningen; De raad de vinger aan de pols wil houden of en in welke mate het college daadwerkelijk actie heeft ondernomen om het aantal te bouwen woningen te vergroten.
Draagt het college op om halfjaarlijks aan de raad een overzicht aan te bieden van de concrete acties die door het college in het voorgaande half jaar ondernomen zijn én welke acties men voor het komende half jaar voorziet, om het in de meerjarenbegroting 2019-2022 geplande aantal nieuw te bouwen woningen van ongeveer 400 per jaar te verhogen.

Het zal duidelijk zijn, dat daarbij ook de aantallen van de woningen die gerealiseerd zijn in kaart gebracht moeten worden, maar ook graag de acties van het half jaar ervoor en het komende half jaar. De volgende motie heet: monitoren van de realisatie tenminste 20% woningen in het sociale segment. Deze leest ze ook snel voor.

M2018-023
Overwegende dat: De raad heeft aangegeven dat het aantal woningen in het sociale segment tenminste 20% van het totaal aantal woningen in de gemeente Lansingerland moet tellen; Dit ook in het collegeprogramma als ambitie staat; Voor de periode 2019-2022 en 2023-2030 nog niet geheel duidelijk is hoe de concrete planning voor dit type woningen eruit gaat zien; Het aantal woningen in het sociale segment momenteel lager is dan 20%; De raad jaarlijks inzicht wil hebben of de planning voor het aantal nieuwe woningen in het sociale segment overeenkomt met de beoogde 20%.
Draagt het college op om: Jaarlijks aan de raad te rapporteren of en in welke mate het percentage woningen in het sociale segment in relatie tot de totale woningvoorraad per ultimo van het afgelopen jaar afwijkt van de door de Raad gestelde norm "tenminste 20% woningen in het sociale segment"; In geval van een negatieve afwijking van deze norm aan de Raad een concreet plan te presenteren voor het komende jaar, met als doel het ontstane tekort voor het einde van de collegeperiode in te halen; En gaat over tot de orde van de dag.

Hier wil zij kort aan toevoegen: in het collegeprogramma staat die 20%. Aan de ene kant vertrouwt zij daar natuurlijk op, maar er zijn allerlei andere getallen genoemd, ook in het bod aan de provincie, waarin dat percentage van 20% niet wordt gehaald. Vandaar dat de PvdA toch graag de vinger aan de pols houdt. Ook wil ze zeggen dat deze motie mede door WIJ, GL en D66 is ingediend. De volgende motie heet: tijdig uitslag van het onderzoek gratis OV AOW’ers met een laag inkomen.

M2018-024
Overwegende dat: Het college een onderzoek zal instellen naar de financiële haalbaarheid van het plan om voor senioren die AOW-gerechtigd zijn en een laag totaal inkomen hebben de financiële drempel te verlagen om gebruik te maken van het openbaar vervoer; Dit plan ook uitstekend aansluit bij de breed door college en raad gedragen wens om de eenzaamheid onder ouderen te bestrijden; Regio gemeenten zoals Rotterdam & Capelle a/d IJssel en het OV-bedrijf RET al veel ervaring hebben opgedaan met de kosten en effecten van gratis OV voor ouderen in deze gemeenten; Het op basis van de ervaringen bij deze gemeenten, de beschikbare data bij de gemeente Lansingerland zelf en beschikbare CBS cijfers mogelijk moet zijn de financiële haalbaarheid van het plan op korte termijn te verrichten; Later (tweede helft 2019) in detail kan worden vastgesteld wat de beste constructie is met RET of andere vervoerders om dit in de praktijk te gaan uitvoeren; In die periode ook kan worden onderzocht hoe de doelgroep het beste kan worden benaderd.
Draagt het college op om de Raad voor 1 mei 2019 te informeren over het resultaat van het door het college in te stellen onderzoek naar de financiële haalbaarheid van het plan om voor senioren die AOW-gerechtigd zijn en een laag totaal inkomen hebben, de financiële drempel te verlagen om gebruik te maken van het openbaar vervoer. Dit met het oog op de voorbereiding van de Meerjarenbegroting 2020-2023 bij de bespreking van de Kaderbrief in 2019.

De PvdA vraagt eigenlijk: haal het onderzoek naar voren en doe dat op basis van beschikbare data. Ga later de details verder door existeren. Zorg dat de data voor de bespreking van de kaderbrief bij de raad zijn. Deze motie is alleen ingediend door de PvdA, maar is volledig toegespitst op L3B, de gewaardeerde collega’s. Ze gaat snel verder, de motie: sneller van gas los, mede ingediend door GL en WIJ.

M2018-025
Overwegende dat: Het collegeprogramma meldt dat over vier jaar het aantal bestaande woningen dat in Lansingerland van gas los is minstens 500 bedraagt; Dit aantal bescheiden is gelet op het huidige aantal woningen van bijna 25.000 en de minstens 1600 woningen die in de periode 2019-2022 zullen worden gebouwd; Een brede maatschappelijke lokale voorlichtings- en bewustwordingscampagne noodzakelijk is; In goed overleg met projectontwikkelaars, bouwers, particuliere huiseigenaren en woningcorporatie 3BWonen bezien moet worden hoe het aantal van 500 verhoogd kan worden tot minstens 1000 woningen die van gas los zijn; Het college hier minimaal een faciliterende rol kan nemen, waarbij bijvoorbeeld pro-actief naar subsidies voor bedrijven of woningeigenaren wordt gezocht.
Draagt het college op om: Er voor zorg te dragen, in samenwerking met betrokken partijen, dat over vier jaar het aantal bestaande woningen dat in Lansingerland van gas los is minstens 1000 is, dit in tegenstelling tot de minstens 500 die in het collegeprogramma worden aangegeven; Dit doel ook als scenario (inclusief een financiële uitwerking) mee te nemen in het geplande Duurzaamheidsplan (verwacht in december 2018), in samenhang met scenario's voor alternatieven voor warmtevoorziening, anders dan gas; en gaat over tot de orde van de dag.

GL en WIJ dienen deze motie ook mede in. Dan gaat ze nog snel naar de onverwachtse motie. Deze wordt mede ingediend door WIJ en GL. En deze luidt: opschorten uitvoering collegebesluit inzake verhuur Rabobank in de hal van het gemeentehuis.

M2018-026
Overwegende dat: Het college een besluit heeft genomen om ruimte in de publieke ruimte van het gemeentehuis (Huis van de Samenleving) structureel te verhuren aan een commerciële partij; Het college de Raad niet actief heeft geïnformeerd hierover; Het college integere besluitvorming voorstaat en in het coalitieprogramma aangeeft; Het college heeft aangegeven dat de komst van de commerciële partij past binnen het Huis van de Samenleving; Binnen de Raad er meerdere fracties zijn die te kennen hebben gegeven strijdigheid te zien in het toestaan van structurele commerciële activiteiten in het Huis van de Samenleving; Het niet bekend is hoe het gemeentehuis als Huis van de Samenleving eruit komt te zien; Het noodzakelijk is dat de invulling van het Huis van de Samenleving door volksvertegenwoordigers wordt vastgesteld; Gezien het ingrijpende karakter van deze beslissing dit voorstel aan de raad had moeten worden voorgelegd; Het structureel verhuren van ruimte aan commerciële partijen in de publiekshal (onderdeel van 'het bestuursgebouw') van het Gemeentehuis in strijd is met de strekking van het bestemmingsplan voor het Gemeentehuis van 2014; Verhuur aan commerciële partijen in de door de Raad vastgestelde vastgoed nota van januari 2018 nadrukkelijk gaat over incidentele verhuur van kleine vergaderruimtes en de grote publiekshal.
Verzoekt het college om: Alle activiteiten om uitvoering te geven aan het collegebesluit voor de verhuur van ruimte aan de Rabobank per heden op te schorten totdat: de Raad is geïnformeerd over hoe het Huis van de Samenleving eruit komt te zien middels een beeldvormende avond; de Raad in de commissie AB heeft kunnen oordelen over het raadsvoorstel over hoe het Huis van de Samenleving eruit komt te zien, en hoe eventuele commerciële activiteiten passen in het bestemmingsplan en vastgoedbeleid; de Raad dit raadsvoorstel heeft goedgekeurd.
En is van mening dat, gezien de strekking van en toelichting bij het bestemmingsplan, de bestemming 'gemengd' van het gemeentehuis alleen geldt voor het kantorengebouw, en gaat over tot de orde van de dag.

Dank u wel.

De voorzitter meldt dat hiermee het einde van deze nulde termijn is. Hij stelt voor, om de elektronische verwerking goed te laten verlopen en om de raad de gelegenheid te geven te overleggen, voor 10 minuten te schorsen en om 19.50 uur verder te gaan. De raad stemt hiermee in. De voorzitter schorst de vergadering tot 19.50 uur.

Schorsing

Na de schorsing heropent de voorzitter de vergadering. De moties en amendementen zijn ingevoerd in het systeem en thuis te zien. Hij meldt, dat wethouder Van Tatenhove inmiddels is aangeschoven. Hij geeft het woord aan de fractievoorzitter van L3B.

De heer Van Doorn gaat proberen er snel doorheen te gaan, maar wel op een zorgvuldige manier. Het was een vrij stevig middagje. Daar waar men dacht dat alles binnen was, kwam er iedere keer een mailtje binnen met nog een serie moties. Lang leve whatsapp en een goede fractie, die daarbij ondersteunt om een goede voorbereiding te kunnen doen. Het heeft nu de sfeer van alsof er harde tegenstellingen zijn tussen oppositie en coalitie, want de coalitie dient geen moties en amendementen in. Dat heeft te maken met het feit, dat het verhaal van de coalitie ingebed is in het coalitieakkoord en dat heeft een fantastische plek gekregen in de begroting en in het collegeakkoord. Vandaar dat er niet de behoefte is

om te amenderen en moties in te dienen. Hierdoor lijkt het of men het heel erg met elkaar oneens is. Daarom wil hij graag terug verwijzen naar nog niet zo lang geleden, toen het coalitieakkoord met elkaar gesloten is. Oppositiepartijen zijn met name betrokken geweest met het reageren en inbrengen van punten. Daarbij zijn al veel punten ingebracht. Hij ziet dit nog als een verdere kers op de taart vanuit de oppositie om nog wat belangrijke punten te maken. Er zitten interessante moties en amendementen bij. Misschien zijn er nog wel wat vragen richting het college m.b.t. de procedure. Op een aantal moties en amendementen kan gelijk gereageerd worden, omdat dat debat al uitvoerig gevoerd is met elkaar en L3B niet een heel ander standpunt heeft. Eerst het amendement m.b.t. de BOA en het jeugd- en jongerenwerk. Inhoudelijk ligt men niet heel erg ver uit elkaar, ware het niet dat de BOA's voor L3B echt aan de veiligheidskant zitten, aan de beheerskant en het handhaven. Daar zijn BOA's voor. Die BOA's kunnen een extra rugzak meegegeven worden met kennis en vaardigheden om ze in te zetten op het gebied van overlast met jongeren, om ze net even op een andere manier te woord te staan. Aan de andere kant, aan de preventiekant, jeugdoverlast en jeugd- en jongerenwerk, staat in het coalitieakkoord ook het e.e.a. verwoord, o.a. het pakket op preventie. Hij gaat ze niet allemaal opnoemen, maar er staat een aantal heel concrete acties op het gebied van preventie en jeugdoverlast. Er wordt nadrukkelijk verwezen naar een integrale aanpak. De heer Hoek vraagt welke concrete zaken hij dan bedoelt, want hij is ze nauwelijks tegen gekomen. De heer Van Doorn kan nu gaan voorlezen uit het coalitieakkoord. Hij kan ze erbij pakken, dan komt hij er in de tweede termijn op terug. De integrale aanpak met handhaving. De heer Hoek heeft er wel behoefte aan. De heer Van Doorn komt er later op terug. Hij wil eerst zijn verhaal afmaken. Hij verwijst naar de integrale aanpak. Er komt een onderzoek naar het functioneren van het jeugd- en jongerenwerk; dit staat aangekondigd. Dat is mede in relatie tot een effectieve aanpak van jeugdoverlast. In die zin vindt hij dit amendement ook te vroeg. Laat eerst dat onderzoek uitgevoerd worden. Laat men eerst constateren hoe het functioneert en hoe er eventueel mutaties in nodig zijn om het er dan met elkaar over te hebben. Dat is de reden waarom L3B 3 BOA's wil en deze niet wil inruilen voor twee jeugd- en jongerenwerkers. Eerst dat onderzoek goed doen. De heer Hoek zegt dat de heer Van Doorn verstand van deze zaken heeft vanuit zijn werk. Het is een algemeen gegeven, dat als er geïnvesteerd wordt op preventie en relatie, een andere partij de handhaving voor zijn rekening moet nemen. Hij is niet zoveel preventieve middelen tegen gekomen in het coalitieakkoord. Het zou zijn voorkeur hebben om juist te investeren op die preventie om vervolgens minder in te hoeven zetten op de geüniformeerde dienst. Hij kan het zich voorstellen dat dit L3B zou aanspreken. De kennis van de heer Van Doorn gaat over het opsluiten van justitiabelen. Dan hebben ze al wat delicten gepleegd. Daar ligt zijn expertise. Los daar van: ze vinden elkaar echt in die preventie. Daarin staan partijen niet tegen over elkaar. Alleen, dit punt gaat daar nu niet over. Dit gaat over BOA's en handhaven. WIJ wil daarin andere keuzes maken en dat is een goed recht. Die discussie is meerdere keren gevoerd. Voor L3B ligt het zwaartepunt op dit moment bij handhaven voor als het fout gaat. M.b.t. preventie zit er nog een deel onderzoek in, een deel evaluatie. Als daar uit komt, dat er iets nodig is, want dat weet WIJ ook niet, eerst moet nog blijken of twee jeugd- en jongerenwerkers helpen, dan wil L3B dat eerst bekijken. Vandaar dit standpunt. De heer Hoek merkt op, dat op dezelfde manier moet blijken, dat drie extra BOA's helpen. De heer Van Doorn zegt: natuurlijk. Dat hoeft niet op die manier. Men kan kranten open slaan. Overlast bij scholen, fout parkeren. BOA is niet alleen maar jeugdoverlast. Ze doen meer dan alleen maar achter jongeren aanrennen. Dat punt wil hij maken. WIJ trekt het alleen maar naar de jeugd, terwijl L3B zegt dat er 3 BOA's nodig zijn. Wat ze wil toevoegen zijn vaardigheden om het goede gesprek met de jeugd te voeren. Daar zit een deel preventie in. Dat vergroot WIJ nu uit, dat is een goed recht, maar L3B legt de accenten anders. L3B denkt dat dit de goede volgorde is, terwijl het andere niet uitgesloten wordt. Hij heeft het idee dat partijen elkaar in de toekomst beter gaan vinden dan men nu vermoedt. Dan het volgende amendement, de verduurzaming van De Windas. Die verduurzaming past natuurlijk in het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. Vorig jaar november is er al een onderzoek afgesproken. L3B stelt voor om dat onderzoek goed te doen, waarna bepaald kan worden welke maatregelen nodig zijn en welke middelen exact. Zijn vraag aan het college: hoe past dit qua tijdigheid, die onderzoeken. Loopt men heel erg achter? De Windas is wel een grootverbruiker als het gaat om energie. Hij kan zich haast niet voorstellen dat Sportfondsen helemaal niets onderneemt. Hij zou graag iets meer toelichting willen, want bij de suggestie dat er niets gebeurt op dit vlak heeft hij geen beeld en geluid. Dit zou hij eerst nog even goed willen weten. Daarna komt hij er later op terug, hij neemt nog geen standpunt in. Hij is nieuwsgierig naar de reactie van het college m.b.t. dit punt. Dan het anti-speculatiebeding. Volledig eens met de strekking van dat verhaal vanuit WIJ. Het is diep triest dat het aan de orde van de dag is. Ja, het moet aangepakt kunnen worden, maar men moet wel de goede volgorde hanteren. Hij zou willen weten of dit momenteel speelt in Lansingerland? In welke mate? Vervolgens daarna bepalen welke middelen er zijn om het te beïnvloeden, waarna een plan van aanpak gemaakt kan worden. L3B zit er zeker niet negatief in. Absoluut niet, maar wel heel erg nieuwsgierig naar de reactie van het college in deze, wat hierin een goede procedure is. Dan de herhalingsmotie m.b.t. duurzaamheid. Hij snapt de overwegingen vanuit WIJ. Op 4 december staat er een commissie gepland en op 20 december een raad. Nu nog nieuwe opdrachten mee geven, vindt L3B procedureel niet handig. Bewaar het kruit, totdat dat besproken wordt en dien dan desnoods een motie in. De heer Hoek vraagt of hij dat nu echt kwalificeert als het inbrengen van nieuwe zaken, als het gaat over de duurzaamheidsuitdaging waar de gemeente voor staat. In feite worden er geen nieuwe zaken

gevraagd. Alleen: beste college, schets wat scenario's, leg uit wat het gaat kosten en creëer voor de raad de mogelijkheid om in het kader van duurzaamheid goede, adequate keuzes te maken. Hij kan het zich niet voorstellen, dat het er straks in december anders uit gaat zien. Alleen, hij wil wel de garantie hebben, dat er scenario's komen, zodat er keuzes gemaakt kunnen worden. De heer Van Doorn snapt wat hij bedoelt. Hij gebruikt er nu mooi een termijn voor om dat nog eens te duiden. Zelf zegt hij niet dat hij iets nieuws in brengt, maar dat hij het opnieuw inbrengt. Dat is wat anders. L3B is van mening, dat deze discussie over een kleine maand gevoerd gaat worden in de commissie, als de nota voor ligt. De heer Hoek zegt dat de toezegging heel duidelijk was. Toen WIJ de opmerkingen t.a.v. het collegeprogramma te berde bracht, is er heel duidelijk toegezegd, dat de begroting het moment is om er iets van te vinden en dat er ook al een groot stuk duidelijkheid zou zijn. Die is er nog steeds niet. Hij wil duidelijkheid. Hij wil scenario's, keuzes kunnen maken. De heer Van Doorn snapt dit punt en dat had hij ook verwacht, toen die discussie met elkaar gevoerd is. Alleen, het feit is dat het er nu niet ligt. De discussie over wat er wel is, gaat gevoerd worden als het ook op tafel ligt. Op dat moment moet die discussie gevoerd worden. Dan het stimuleren van groene schoolpleinen. L3B is voor dat gestelde doel. Wel een vraag richting het college. Er is pas een onderwijsvisie vastgesteld met het oog op de toekomst. Daarin is geld vrij gemaakt om onderwijs en bedrijfsvoering te verduurzamen. Wat nu wordt voorgesteld, past dat nog in die onderwijsvisie? Zit daar een haakje in? Zo niet, past dit dan in het onderdeel van de pilot eco-scholen? Deze behoefte leeft blijkbaar hier in de raad; hier vindt men dat met z'n allen een goed idee. Maar hoe zitten de schoolbesturen er zelf in? Zij zijn verantwoordelijk voor het aankleden van de schoolpleinen. Misschien hebben zij overwegingen om het wel of niet te doen. Speelt het in gesprekken met de gemeente? Dan de integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid van Lansingerland. L3B is van mening, dat dit inderdaad één van de grote thema's zal worden in de komende tijd. Het bereikbaar blijven. Dat staat ook in het coalitieakkoord. Een actiegericht beleid om de kernen bereikbaar te houden. Ook staat erin, dat het mobiliteitsplan Berkel wordt uitgevoerd, dat er iets komt voor Bleiswijk en Bergschenhoek. Hij vindt het bijna vanzelfsprekend dat dat met elkaar in verbinding gebracht wordt, als één gemeente. Het speelt erg veel in de metropoolregio. Voorziet de uitvoeringsagenda bereikbaarheid 2016-2025 in wat nu wordt voorgesteld? De andere vraag is: een onderzoek naar een integraal plan hier, want het doel moet altijd zijn dat mobiliteit niet afzonderlijk ontwikkeld wordt, maar in samenhang met elkaar, zodat geborgd wordt dat de kernen bereikbaar blijven, gaat dat helpen in dat proces? Of is het een beetje mosterd na de maaltijd? Hij is voor onderzoek naar de integraliteit, maar waar zit de gemeente in het proces en past het daar nog in? Of is men daar net te laat mee? Die ballon gaat niet meer op. Dat is even verrassend als het om grote thema's gaat, terwijl hij het probleem niet klein wil maken, want vervuiling is altijd naar. Maar hij moest wel even de wenkbrauwen optrekken, toen hij zag dat er iets over ballonnen binnen kwam. Hij snapt de vervuilingsdiscussie, maar L3B wil niet naar een overheid die alles maar oplegt en verbiedt. Er ligt ook een verantwoording in de samenleving zelf. De heer Ruijtenberg wil ook niet naar een samenleving, die alles maar oplegt en alles verbiedt. GL wil het leven ook niet onaantrekkelijk of vervelend maken, maar vraagt wel aandacht voor de grote milieuvervuiling, die er is. L3B moest over de grote thema's kijken naar de kleine thema's, maar 230.000 ballonnen kan hij geen klein thema noemen. Ook als iemand gaat wandelen in de Groenzoom, komt hij voldoende ballonnen tegen. Dit is een serieus thema, waar serieuze aandacht voor moet zijn. De heer Van Doorn zegt niet dat het geen thema is, maar voor L3B is het niet het grote vervuilingsthema, waar men voor staat. Dit enerzijds. Dan anderzijds. In 2015 heeft GL dit ook al voorgesteld in samenwerking met een aantal collega's. Voor L3B staan de punten, waarmee L3B toen tegen was, nog steeds. Er ligt ook een verantwoordelijkheid in de samenleving en daar gebeuren veel dingen. Als er veel tijd en energie gestopt wordt in bewustwording m.b.t. het effect van die ballonnen, want hij wil het echt niet belachelijk maken, dan zijn er andere manieren om hetzelfde doel te bereiken dan een verbod of zaken op te nemen in een verordening. Daar kan men over van mening verschillen natuurlijk. CO2 neutrale kassen. In het coalitieakkoord staat al duidelijk omschreven, dat men daar grote kansen ziet om echt flink meters te maken. In die zin kan gezegd worden, dat deze motie overbodig is. Hij las juist nog in een krantenartikel dat de Westlandse tuinders hun kas willen verwarmen met een regionaal open warmtenet. Daar hangt een prijskaartje aan, een slordige € 650mln. Dat is stevig geld, ook voor ondernemers, die ook voor werkgelegenheid zorgen. Uit die reactie van die tuinders in het Westland blijkt al dat die tuinder, meer dan welke ondernemer ook in de regio, bezig is met klimaat, met energieneutraal. Het is overbodig om hier een strakke sturing op te hebben. De heer Ruijtenberg legt uit voor de verduidelijking, dat GL vraagt om een onderzoek naar mogelijkheden om afspraken uit het klimaatakkoord aantrekkelijker te maken. Dat er in het Westland heel veel gebeurt, is hartstikke goed. Hij constateert, dat het in Lansingerland maar 3 tuinders zijn, die het akkoord hebben gesloten. Het hoeft nog niet om heel veel geld te gaan. Als L3B opmerkt, dat het in het verduurzaamheidsprogramma staat en het daarom eigenlijk min of meer overbodig vindt, dan kan L3B ook makkelijk mee stemmen met deze motie, omdat het in het duurzaamheidsprogramma komt. De heer Van Doorn vindt dat moties ondertekenen, die al geaccordeerd zijn, voor de bühne is. Daar gaat L3B sowieso niet aan meedoen. Het proces moet met die tuinders zelf vorm gegeven worden. Ze staat er voor open. Loop een tuinderij binnen en ga het gesprek aan en kijk wat daar gebeurt. Dat proces moet vorm gegeven worden met die ondernemers. Dat moet de tijd krijgen. Dat moet ook gefinancierd kunnen worden, want het is makkelijk om andermans geld uit te geven. De heer Ruijtenberg zegt dat deze motie juist oproept om in gesprek te gaan met tuinders. Hij

vraagt namelijk om een onderzoek. De stelling van de heer Van Doorn is, dat die gesprekken al lang gaande zijn. Daar hoeft geen onderzoek naar gedaan te worden. Er gebeurt al heel veel op dat vlak. Hij denkt dat ze hetzelfde doel hebben, alleen dat de weg ernaartoe een andere is. L3B zoekt meer de verbinding met die tuinders en aansluiten op de mogelijkheden die zij voor zichzelf zien en die zij ook kunnen opbrengen financieel. Laat men niet net doen alsof het allemaal maar kan gebeuren. Armoedeonderzoek Lansingerland. De bedoeling achter dit onderzoek is natuurlijk goed. Dat lijkt hem helder. Doelstellingen zijn prima. En de wegen naar hulp op dat vlak zijn er. Het is nu de vraag hoe die wegen ontsloten worden. Hoe moet zo'n onderzoek gedaan worden? Hoe worden die mensen gevonden? Hij is nieuwsgierig naar de beelden daar bij. Er worden verschrikkelijk veel onderzoeken gedaan, voorgesteld. Men verwacht dat ze allemaal morgen en gisteren klaar zijn. Men moet prioriteren welke onderzoeken nu noodzakelijk zijn en welke niet. Hij zit nog te zoeken wat hij hiermee kan. Mevrouw Verhoef proeft uit deze woorden, dat hij op zich wel geïnteresseerd is in de diverse data die de verschillende fracties voorstellen in het onderzoek. Zou het kunnen zijn, dat er misschien een achterstand is in het verkrijgen van belangrijke informatie in bepaalde domeinen? De heer Van Doorn zegt dat ieder onderzoek wat informatie oplevert interessant is. Dat spreekt bijna voor zich. Het zou een raar verhaal zijn als hij zou zeggen dat het hem niet boeit. Als er verborgen armoede is, impliceert dat dat mensen tekort komen, waar ze recht op zouden kunnen hebben. De aanname van de PvdA is dat zij zelf de weg niet weten naar alle instanties, die er in Nederland zijn. En dat zijn er echt verschrikkelijk veel, om mensen te ondersteunen als ze in een moeilijke positie zitten. Laat men nu niet doen of iedereen echt in de kou staat, want dat beeld wil hij niet neerzetten. Mevrouw Verhoef zegt dat het niet haar aanname is of van de fractie van GL. Het is bekend dat het voor mensen heel moeilijk is om de weg naar inkomensondersteuning te vinden. Ook is bekend dat er verborgen armoede is, mensen die niet te herkennen zijn, omdat ze geen bijstandsgerechtigden zijn. Het is belangrijk om te achterhalen hoe die mensen gevonden kunnen worden en hoeveel het er dan zijn en hoe ze geleid kunnen worden naar inkomensondersteuning. De heer Van Doorn vindt dit een kip/ei vraag. Er wordt nu gezegd, dat er een onderzoek gedaan moet worden naar hoe dat onderzoek gedaan kan worden. Dat vindt hij lastig. Als mensen zelf de weg niet vinden, hoe gaat men hen dan vinden? Welk beeld heeft zij hier bij? Hoe ziet zo'n onderzoek er uit? Dat is de vraag die hij straks graag beantwoord zou willen zien. Dan de voorschoolse en vroegtijdige educatie. In de begroting wordt een nota aangekondigd, mede gelet op die enorme neergang in de rijkssubsidie. Hij heeft de indruk, dat deze motie vooruitloopt op die nota. Van het college wil hij weten wanneer die nota komt. Aan de hand daarvan kan ingeschat worden of de motie dan net iets te vroeg komt. Of kan men op korte termijn die nota verwachten om daar dan de goede discussie te hebben, met de goede informatie. L3B onderschrijft de drie bullets; het moet aangepakt worden om te voorkomen dat dingen later gaan escaleren en uit de hand lopen. De urgentie wordt wel degelijk onderschreven. De vraag gaat over het proces. De halfjaarlijkse informatie over sneller bouwen. L3B is van mening, dat die motie overbodig is. College en raad zitten op dezelfde lijn, namelijk dat men maximaal en zo veel als mogelijk is wil bouwen. Hij heeft geen enkel signaal, dat de genoemde aantallen gezien worden als een maximaal te behalen doel. Dat dat getal genoemd wordt, komt voort uit gesprekken met de omgeving, die huizen moeten bouwen en dat dit is wat ze momenteel kunnen leveren. Dat is wat anders, dan de indruk die nu wordt gewekt, dat de gemeente een doel stelt om maar 400 te bouwen. Dat komt voort uit omstandigheden. Als er manieren zijn om sneller te bouwen, in Bleiswijk liggen ook nog gronden, het CDA heeft in de commissie hier duidelijk iets over geroepen en verzocht, wil men sneller bouwen. De vraag is alleen: kan men sneller bouwen? Op die manier vindt L3B de motie overbodig, want het coalitieakkoord gaat uit van sneller bouwen. Monitoren realisatie tenminste 20%. Ook deze motie acht L3B overbodig. Het coalitieakkoord is duidelijk. Er wordt vastgehouden aan het percentage van 20%, over de gehele gemeente, ook in nieuw te bouwen wijken. Daar houdt de raad het college aan. Mevrouw Verhoef wil nog even in herinnering roepen een uitgebreide discussie, die hier met wethouder Arends is gevoerd, waarbij er een ontzettende onduidelijkheid was over de aantallen te bouwen woningen in het sociale segment. Het werd wel heel erg duidelijk dat niet gemikt werd op die 20%. Het staat wel in het collegeprogramma, maar het werd niet duidelijk uit de verschillende stukken, die via verschillende routes bij de raad kwamen. De heer Van Doorn was even afgeleid door het taartje. Hij moet even zijn verhaal terug vinden. Hij was erbij en heeft met verbazing naar het debat gekeken, dat er over en weer nog wat gepingpongd werd. Los van deze motie. Het is ondertekend en handtekeningen hebben waarde. Het is niet allemaal zomaar. Als er handtekeningen gezet worden, komt dat terug in een akkoord en een programma. Er is gezegd: 20%. Dat is helder. Daarmee is opgeschreven wat men wilde opschrijven en daar gaat de raad het college dan ook aan houden de komende jaren. Onderzoek naar gratis OV. Dat is slim gedaan van de PvdA. Uit betrouwbare bron weet hij, dat iemand daar een bekende strategie in had en die herkent hij ook nu weer. Neem het verkiezingsprogramma en neem wat de partij erin heeft staan, wat die partij tot speerpunt heeft gemaakt, maar men zit ook in een coalitie, waar onderhandelingen over gevoerd zijn. De coalitie is op een compromis uitgekomen en dat compromis is anders dan hoe het hier omschreven wordt. Wederom, de handtekening van L3B heeft waarde, dus daar probeert L3B nu niet onderuit te komen via een omweg. Gratis OV voor ouderen, daar kwam het op uit. Er was al een beetje de balen, dat het niet in 2018 uitgevoerd kon worden, maar L3B zou het meer dan wenselijk vinden als het in 2019, het liefst in mei, uitgevoerd is en dat het resultaat oplevert, mits dat niet ten koste gaat van kwaliteit. Het staat nu

eindelijk een keer op de agenda. Geen woorden, maar daden, zou hij haast zeggen. Het is een mooie eerste stap en in die zin is de motie overbodig. Dan de motie van gas los. Vanochtend stond er een artikel in het AD. Iedereen wil de doelen van duurzaamheid bereiken. Hij noemde al dat er prijskaartjes aan hangen. In het artikel stond dat de politiek nog geen idee heeft van de mogelijk negatieve effecten voor burgers van de klimaatplannen. Niet iedere Nederlander kan die € 35.000 betalen. Dat geld moet er dan wel ergens zijn. Maar het gaat dus ook om de inwoners hier. Hij snapt, 1.000, 2.000, 25.000. Hij snapt de ambitie, de drive achter deze motie. Het is belangrijk om stappen te maken. Maar dat moet stap voor stap gedaan worden, in een overzichtelijk tempo, wat gefinancierd kan worden. Gaande dat proces kunnen aantallen altijd bijgesteld worden. Voor nu volstaat voor L3B die 500. Laat men eerst maar eens gaan kijken hoe het allemaal werkt en dan de volgende stap maken. Want er gebeuren namelijk ook heel leuke dingen bij van gas los. Dit wil men normeren, opleggen. In Hart van Holland zag men 25 lokale hoveniers, die gaan bedenken hoe de tuin van de toekomst vorm gegeven kan worden. De heer Jumelet vindt dat L3B het nu laat voorkomen, alsof het allemaal heel vrijblijvend is als het gaat om duurzaamheid. Er zijn toch partijen in de regering, en ook in dit huis zitten partijen in die coalitie, die doelen gesteld hebben m.b.t. o.a. 2030-2050. Hoe kijkt L3B tegen die doelen, die niet vrijblijvend zijn. Hoe denkt L3B die te bereiken, nu ze zich niet te druk wil maken en denkt: fijn dat de mensen samen wat doen. L3B wil niet dat de gemeente de zaak op scherp zet om te zorgen dat er meters gemaakt worden. Hoe kijkt de heer Van Doorn aan tegen de duurzaamheidsdoelen 2030-2050? De heer Van Doorn wist niet dat hij examen had vanavond, maar dat terzijde. De heer Jumelet heeft ook vast gehoord van opslag duurzame energie, die hij betaalt. Weet hij nog wat hij betaalde in 2013? Dat was € 8,83 gemiddeld per huishouden. Weet hij wat hij in 2020 betaalt? € 200. Als dat omgeslagen wordt naar het aantal huishoudens in 2020 in Lansingerland, dragen de inwoners van Lansingerland een dikke € 5,5mln bij aan die plannen van het kabinet. Daar worden die plannen gemaakt. Als gekeken wordt op de vacaturesite van Economische Zaken, met name directie Energie, dan is te zien dat ze daar tientallen beleidsmedewerkers zoeken, omdat ze zelf niet meer weten hoe ze die plannen handen en voeten moeten geven. Hij is benieuwd waar ze het geld vandaan halen, waar het geld aan besteed wordt. Hij heeft er alle vertrouwen in, dat er fors geld vrij komt en dat er vanuit de rijksoverheid en vanuit de provincie heel veel initiatieven zullen komen, die allemaal gaan bijdragen aan die klimaatdoelstellingen. Laat men hopen, dat het ook maar enig effect heeft op het hele grote plaatje, want klimaat houdt niet op bij de Lansingerlandse grenzen. Dan de laatste, over het opschorten van het besluit m.b.t. de Rabobank. Ja, dat vindt hij nu nog een lastige. Hij is nieuwsgierig naar de reactie van het college zelf. Tijdens de vorige raad zei L3B het al te zien als een bepaalde tijdelijkheid. Er wordt een contract aangegaan van 3 tot 5 jaar. Daarmee zou na die huurperiode nog een evaluatie ingebouwd kunnen worden. Dan kan gekeken worden hoe link het geweest is, dat er nu geëxperimenteerd wordt op dit vlak. De heer Hoek denkt dat evalueren altijd goed is, maar het begint met praten over wat men ervan verwacht. Dat is een logisch begin. Niet iets in dit huis naar binnen gooien en dan denken dat het over 3 jaar eens geëvalueerd wordt. Natuurlijk niet. Het begint aan de voordeur. De heer Van Doorn is erg nieuwsgierig naar de reactie van het college op de procedurele kant van dit verhaal. Hij is niet per definitie tegen initiatieven. In de tijdgeest van nu kan er op die manier naar gekeken worden. Procedureel is het een ander deel van het vraagstuk. Hij is er nieuwsgierig naar hoe het college gaat reageren. Volgens hem heeft hij dan in deze eerste termijn alles doorlopen. Hier wil hij het bij laten.

De voorzitter maakt van de gelegenheid gebruik om de heer Kampinga van harte te feliciteren met zijn verjaardag. En hij bedankt hem voor de traktatie. Dank u, heer Kampinga. Verder meldt de voorzitter dat de camera, die de heer Ruijtenberg en mevrouw Verhoef in beeld brengt, lijkt te zijn uitgevallen. Gecontroleerd wordt of het geluid wel in orde is t.b.v. de meekijkers en het verslag. Voor degenen die thuis meekijken en zich afvragen waarom de camera op zwart staat: dat is niet expres.

De heer Kuipers doet zijn haar nog even goed, voor de kijkers thuis. Hij wil van de gelegenheid gebruik maken om alle indieners, die vanuit hun gedachtengoed en rol hun moties en amendementen hebben ingediend, hartelijk te danken. Hij wil ook nog even de heer Blonk bedanken voor het uitstekende en vooral adequate voorzitterschap van de begrotingscommissie van enige tijd geleden, maar hij hoort het niet. Hij wil hem bedanken. Kijk het even terug thuis. Al nummerend wil hij de moties en amendementen langs lopen. Hij begint met amendement 18, over de BOA's versus jeugd- en jongerenwerkers. De VVD heeft bij dit onderwerp altijd al gezegd, dat de VVD kiest voor de geïntegreerde aanpak. Dat wil zeggen: zowel het jeugd- en jongerenwerk als de BOA's. Dat betekent, dat er gepraat wordt als het kan en dat dat de voorkeur heeft, maar dat er ook opgetreden wordt als het moet. Recent heeft de gemeente jongeren tamelijk hard moeten aanpakken. Wat de VVD betreft, is het dan goed dat er een BOA is die gewoon duidelijk kan maken dat er ook grenzen zijn aan etterbakkengedrag. De VVD zal dit amendement niet steunen. De heer Hoek merkt op, dat er straks 2,9 wijkagent extra zijn en een BOA. Over dat adequaat ingrijpen hoeft de heer Kuipers zich geen zorgen te maken. Het klinkt als muziek in de oren van de heer Kuipers. Amendement 19 over het zwembad, daar kan hij kort over zijn. Dit vraagt om een financiële keuze. Als coalitiepartner in deze financiële constellatie heeft de VVD andere financiële keuzes gemaakt, wat niet wil zeggen dat niet te gelegener tijd en dat hoeft echt geen vijf jaar te duren want er is ook nog een partner, namelijk Sportfondsen, als er een goed gesprek over te voeren valt of als

er slimme oplossingen te bedenken zijn, dan is er wel veel energiebesparing te halen en dus kosten te besparen, zodat er ook van exploitatiezijde interesse is. De VVD staat open voor gesprekken en goede ideeën voor het verduurzamen van het zwembad, maar even niet op deze manier via de begroting. Motie 14 over duurzaamheid: dat is een herhaling van zetten. Volgens de VVD schiet niemand iets op met deze motie. Heb een maand geduld. Dit werkt alleen maar vertragend ten opzichte van de duurzaamheidsvisie. Er worden nu allerlei eisen gesteld aan hoe die visie gepresenteerd gaat worden, maar dat werkt alleen maar vertragend. Gezien het tempo waarin de ijskappen smelten, lijkt dat niet wenselijk. De heer Hoek vraagt of het niet zo is, dat de aanvliegroute die nu gekozen wordt juist vertragend werkt. Tijdens de algemene beschouwingen, tijdens de begrotingsbehandeling zou de raad een inkijk krijgen hoe de hele duurzaamheidsagenda ingevlogen zou worden. De raad heeft niks geen antwoorden gekregen, de raad heeft niks geen doorkijk gekregen. Wie werkt er nou vertragend? De heer Kuipers geeft hem hierin gelijk. Alleen werkt de motie die nu wordt ingediend nog meer vertragend. Dat is het paard achter de wagen spannen. De heer Hoek legt uit, dat deze motie aangeeft, wat hij in december wil zien. Hetzelfde tijdstip als de VVD, maar als oppositie is het handig dat als zo'n belangrijk item aan de orde wordt gesteld, dan zou hij het als coalitie bijzonder de moeite waard vinden als hij z'n collega's van de oppositie daarin mee zou kunnen krijgen. Wat de VVD nu doet is de hakken in het zand zetten. Het gaat niet over een datum; in de motie wordt heel duidelijk december gesteld. Maar hij zou, als hij op zijn stoel zat, er alles aan doen om in dit huis de duurzaamheidsportefeuille boven aan de agenda te krijgen. Dat werkt niet vertragend, dat werkt versnellend. De heer Kuipers wil hier twee dingen van zeggen. Het lijkt hem niet goed dat een maand voordat een visie wordt ingediend nog allerlei vormvereisten worden toegevoegd op deze manier. Dat zegt hem helemaal niets. Ten tweede. Als er volgende maand een visie komt, waarin geen concrete doelstellingen staan en geen tijdspaden en bedragen, die eraan uitgegeven worden, dan heeft de heer Hoek hem aan zijn zijde in zijn kritiek op hoe de visie eruit ziet. Hij kan interrumperen, maar hij blijft tegen. Daar was de heer Hoek al bang voor. De heer Kuipers gaat verder met motie 15 over anti-speculatie. De VVD is niet zonder begrip over wat WIJ hier aanvoert. Hij snapt het best. Hij heeft de uitzending van Nieuwsuur ook gezien, over Amsterdam. Daar zijn dingen te zien, die men niet moet willen als men huizen bouwt. De VVD is aan de andere kant a priori niet tegen het investeren in vastgoed, of dat nu particulieren zijn of niet. Ja, er zijn ook ouders die een huis voor hun kind willen kopen en dat moet mogelijk blijven. Daar ziet hij wel een weerhaakje. De heer Ruijtenberg vraagt of de VVD wel tegen prijsopdrijving is door speculatie, die het kopen van huizen onbereikbaar maakt, ook voor ouders voor hun kinderen. De heer Kuipers vindt dit allemaal enge, schaduwachtige dingen van speculatie en prijsopdrijving. In dit land zijn er 1 miljoen woningen te kort. Alleen dat gegeven betekent al dat er prijsopdrijving plaats vindt. Het is wat het is. De markt is zo. De komende 10 jaar zullen er 1 miljoen woningen gebouwd moeten worden. Daar krijgt Lansingerland ook nog wel mee te maken. De heer Hoek merkt op, dat als prijsopdrijving voorkomen kan worden, dan laat men dat echt liggen als men dat niet wil voor de bewoners. Want het gaat over de inwoners. De heer Kuipers is nog helemaal niet klaar met deze motie. Hij had al gezegd, dat de VVD er voor is dat ouders een huis voor hun kind kunnen kopen. Lansingerland is daarnaast onderdeel van de regionale woningmarkt en daar kan niet zomaar lokaal in ingegrepen worden. Om dat vanuit Lansingerland als enige te doen, daar is de VVD het niet mee eens. De opzet van het gevraagde onderzoek, daar is de VVD niet voor, omdat niet bekend is of het hier speelt. Maar als de wethouder straks toezegt om bijvoorbeeld eens rond te bellen bij 3B Wonen of makelaars of bij andere stakeholders, die met dit onderwerp te maken hebben, om te vragen of dit een serieus lokaal probleem is, dan wil hij in tweede instantie wel eens mee denken over hoe voorkomen kan worden dat op een onwenselijke manier geïnvesteerd wordt in woningen. De heer Hoek zegt dat dit politiek heet. Is het dan niet handiger dat men dat weet en maatregelen neemt voordat het kwaad geschied is? De heer Kuipers vindt teveel suggestie zitten in het verzoek aan het college. Daar is de VVD niet voor. Maar als de wethouder wil rondvragen of het iets is wat speelt in de gemeente of het voorkomt en als stakeholders daar zorgen over maken, dan moet daar nogmaals over gesproken worden. Het op deze manier beginnen van een anti-speculatieonderzoek, daar vindt men de VVD niet aan de zijde. De schoolpleinen, motie 16. Dit vindt de VVD een sympathiek idee. Bij het dictum staat: waar nodig het proces te faciliteren. Waarom moet het zo in bureaucratische abracadabra opgeschreven worden? Kom nou gewoon met een helder verzoek aan het college over wat men vindt dat het college moet doen om die schoolpleinen te vergroenen, want anders gaat er iets gebeuren waar men achteraf niet tevreden is. Maak het iets concreter. Mevrouw Den Heijer denkt dat 'Lansingerland doet 't gewoon' meer de taal is van de VVD. De heer Kuipers denkt dat gewoon opgeschreven kan worden, wat men vindt dat de gemeente moet gaan doen. Ja, het proces faciliteren. Wat is dat nou? Dat begrijpt echt helemaal niemand. Het faciliteren van een proces. Dan weten die scholen wat men gaat doen, dan weet de wethouder wat hij moet gaan doen, dan weet de raad ook nog wat er verwacht wordt. Denk er nou eens over na. Mevrouw Den Heijer vindt dat er helder staat, wat er moet gebeuren. Het proces betekent, dat mensen bij elkaar gebracht moeten worden, die daar samen over na gaan denken hoe zo'n plein er dan uit moet komen te zien. Dat betekent dat de kinderen betrokken worden, dat inwoners en omwonenden erbij betrokken worden, en ouders. Zo'n proces kost tijd en energie. De gemeente kan een rol spelen om dat proces te faciliteren, dat betekent dat mensen bij elkaar gebracht worden, een zaaltje gereserveerd wordt om ze bij elkaar te brengen, misschien wel van koffie voorzien, maar dat is nog het minste. Maar wel dat er tijd en energie in wordt gestoken. Het is

echt geen abracadabra. Ze verbaast zich over de manier waarop de heer Kuipers hierover praat. Ze hoopt, dat ze hiermee heeft uitgelegd, wat ze ermee bedoelt. Als ze andere mensen er ook last van hebben, kan er gekeken worden hoe het anders geformuleerd kan worden. De heer Kuipers hoort allemaal goede voorbeelden, waarvan hij denkt: schrijf dat dan op. Hij blijft een beetje haken. Als men de kloof met de burger wat kleiner wil maken, ga dan niet over het faciliteren van processen beginnen. Zeg gewoon wat er gedaan moet worden, dan weten de ouders op het schoolplein ook waar het over gaat. Motie 17 over de bereikbaarheid. Volgens de VVD is dat een opdracht, die het college al heeft. Hij wacht af hoe het college hierop reageert. De VVD denkt dat het college hiermee komt. Hij weet zeker, dat de heer Fortuyn straks gaat zeggen, dat hij de verkeersproblematiek integraal bekijkt. Dat heeft hij dan nu alvast voor hem verteld. Motie 18 over de ballonnen. Die overwegingen zijn allemaal prima. De VVD is alleen tegen het invoeren van nieuwe regels en al helemaal niet in een APV. Tot zijn genoegen ziet hij in de overwegingen dat zelfs de branchevereniging van ballonnenverkopers hier actie over voert. Dat lijkt hem prachtig, dat ze dat doen. De VVD ziet niet de noodzaak om nieuwe regels te introduceren. Motie 19 over voorschoolse en vroegtijdige educatie. Deze kwam tamelijk laat binnen. De VVD vond het lastig te beoordelen, dus hij laat graag het college hier iets over zeggen. Als het college zegt, dat hier iets aangestipt wordt wat het indienen van een motie rechtvaardigt, dan komt de VVD erop terug. Motie 20 over kassen. Hiervoor geldt, dat de VVD enerzijds de duurzaamheidsvisie afwacht. Wat de heer Van Doorn al zei, dat sommige kastuinbouwers veel innovatiever en sneller zijn met dit onderwerp dan de gemeente. De VVD zou vooral de samenwerking willen zoeken in plaats van weer een onderzoek te beginnen, want de gemeente onderzoekt wat af om te kijken of de kassen wel hun best doen. Volgens de VVD doen ze dat. Motie 21 over armoede. Ja, armoede en zeker verborgen armoede is een heel gemeen en geniepig probleem. Men blijft zich afvragen hoe het kan dat in deze economische voorspoed mensen toch nog steeds in de schulden zitten en in armoede leven. De VVD snapt de overwegingen heel goed. Volgens de VVD lopen er acties vanuit de wethouder, die over armoede en verborgen armoede gaan. Om die reden vraagt de VVD zich af of extra onderzoek veel zin heeft. Dit laat hij afhangen van de antwoorden van de wethouder. Maar het is een probleem. Motie 22 over sneller bouwen. Die is volstrekt overbodig. Dit wil echt iedereen. Er is niemand die dit wil vertragen. Hij zou zeggen: draai de band van vorige maand af. Mevrouw Verhoef wil juist niet iedere keer die band van vorige maand afdraaien. In het sociale domein is er ieder half jaar een halfjaar rapportage. Wonen is net zo belangrijk als het aantal bijstandsgerechtigden, wat toe of afneemt. Het gaat haar puur om de fijne informatie, die ze iedere keer van de wethouder vraagt om dat in een gestandaardiseerde format te krijgen. Dit hoeft helemaal niet zo uitgebreid als het sociale domein, dat mag best een A4-tje zijn, wat de raad bij Ruimte krijgt om te horen hoe het met de HSL staat, in een paar regels. Dat zou heel fijn zijn. De heer Kuipers vraagt of ze dan beloven wil dat ze dan niet iedere keer gaat vragen of het niet sneller kan. Mevrouw Verhoef wil dit overwegen als ze heel duidelijk van de wethouder een verhaal krijgt, waarmee ze een gevoel krijgt dat alles op alles wordt gezet. De heer Kuipers gaat er even over nadenken. Motie 23 over sociale huurwoningen. Het coalitieakkoord spreekt niet van ‘tenminste’ 20%. Dat woordje zal men bij die norm niet aantreffen. Wat dat betreft is de motie niet correct verwoord. Verder prima als de wethouder de raad informeert, maar volgens hem doet ze dat ook. Aan de ene kant is de motie feitelijk dus niet correct en als het gecorrigeerd wordt is het overbodig. Dan motie 24 over gratis OV. Hij verwijst naar pagina 14 van het coalitieakkoord. Het gaat hier niet over het inkomen van ouderen, het gaat over mensen met eenzaamheid, ouderen met eenzaamheidsproblemen. Mevrouw Verhoef leest op blz.17 van het collegeprogramma twee dingen, vlak bij elkaar. Er staat: voor senioren willen we financiële drempels verlagen om gebruik te maken van OV. Een eindje verder staat: we willen de mogelijkheden onderzoeken van gratis OV voor ouderen. De PvdA heeft van ouderen en senioren in dit geval AOW-gerechtigden gemaakt, maar wil daar best senioren van maken. De PvdA vraagt niet om een ander onderzoek, niet om meer geld voor gratis OV, alleen om het onderzoek eerder af te leveren, zodat bij de kaderbrief een gewogen besluit genomen kan worden m.b.t. de consequenties voor de begroting. De heer Kuipers merkt op, dat er gerefereerd wordt aan een onderzoek, wat er niet komt. Er komt geen onderzoek naar gratis OV voor mensen met een laag inkomen. Het gaat over eenzame ouderen, niet over mensen met een laag inkomen. Mevrouw Verhoef wil aan de heer Kuipers vragen of hij blz.17 van het coalitieprogramma, met die 4 mooie parapluutjes, nog even wil lezen. De heer Kuipers zegt dat in het coalitieakkoord sprake is van gratis OV tussen de kernen en eventueel ziekenhuizen. Het gaat niet over gratis OV in het algemeen, het gaat niet over mensen met een laag AOW en laag inkomen met het OV naar Groningen of Maastricht willen reizen, het gaat over het OV tussen de kernen. Dat staat in het coalitieakkoord. Dus feitelijk niet correct, denkt hij. Dan motie 25 over van gas los. Volgens de VVD voegt dat niets toe aan de duurzaamheidsdoelen. De opdracht, die verwoord wordt in het dictum, waar staat ‘er zorg voor te dragen’ kan niet gegeven worden, want de gemeente bouwt geen huizen dus van het college kan niet verlangd worden er zorg voor te dragen. Dit werkt ook vertragend in het duurzaamheidsplan, wat volgende maand wordt gepresenteerd. Dan uit de binnenzak nog de motie m.b.t. de Rabobank, nummer 26. Gevraagd wordt om een opschorting. Dan moeten er feiten boven tafel komen, die hij niet heeft. Als er een overeenkomst is gesloten door de Rabobank met de gemeente, dan mag de Rabobank ervan uitgaan dat de wethouder gerechtigd is om die overeenkomst te sluiten. Dan is er wel een probleem als de overeenkomst ontbonden moet worden. Bovendien haakt hij wel aan bij: wat doet men hiermee de Rabobank aan? Die heeft hier niet om gevraagd. Het ontbinden of opschorten van een overeenkomst zou

toch kunnen leiden tot schade aan de reputatie van de Rabobank. Dat vindt hij ook nog wel een probleem. Neemt niet weg, dat hij heel belangstellend gaat luisteren. De heer Ruijtenberg vraagt of hij in deze zaal zit om de belangen van de Rabobank te verdedigen of wil hij de belangen van de inwoners van Lansingerland verdedigen en zorgen voor een juiste procedurele werkwijze? De heer Kuipers vindt dit een domme vraag. De heer Ruijtenberg constateert, dat de heer Kuipers zich heel erg zorgen maakt over de reputatie van de Rabobank. Hij constateert, dat hij zich afvraagt wat de gemeente de Rabobank wel aan doet en of de Rabobank dit wel kan ophoesten. Hij vindt het geen domme vraag. De heer Kuipers behartigt meer de Rabobank dan dat hij de inwoners behartigt. De heer Kuipers vindt dit nog een domme toelichting ook. Luister. Er is een commerciële deal. De voorzitter merkt op, dat er geen domme opmerkingen bestaan in deze raad. Hij vraagt hem dat niet te zeggen en daarna door te gaan met zijn betoog. De heer Kuipers neemt dit terug. De voorzitter bedankt hem hiervoor. De heer Kuipers zegt dat er sprake is van een commerciële overeenkomst is met een partij. De gemeente heeft het vertrouwen gegeven, dat de gemeente die overeenkomst gaat nakomen. Er is nu in de publiciteit voortdurend iets over de Rabobank, terwijl de Rabobank daar helemaal niet om gevraagd heeft. De Rabobank is ingegaan op een deal, die is geboden. Daar is voor getekend en nu wordt de Rabobank dit en dat. De heer Hoek vraagt zich af op basis van welk draagvlak dit aanbod is gedaan of dit besluit genomen is. De heer Kuipers zei dan ook, dat hij heel benieuwd is naar de reactie van de wethouder op alle overwegingen die mevrouw Verhoef in de motie heeft opgeschreven. Die lijken hem alleszins gerechtvaardigd. Hij meldt alleen maar, dat er twee zaken zijn. Ten eerste die overeenkomst en ten tweede, dat ook deze gemeente regelmatig in het buitenland loopt te koketteren met zakenpartners hier. Hij vindt dat men voorzichtig moet omgaan met partijen die gerechtvaardigd dat soort overeenkomsten sluiten met de gemeente. Hij verdedigt niet de Rabobank, hij verdedigt eerder de reputatie van de gemeente. De heer Hoek is daar wel van overtuigd. Laat dat duidelijk zijn. Wat hem triggert is de vraag hoe het zover gekomen is, zonder dat de raad hier kennis van genomen heeft. De heer Kuipers zegt dat hij hem dat ook heeft horen zeggen. Dit was zijn bijdrage.

De heer Ruitenberg bedankt de heer Kampinga voor het heerlijke gebak. Van harte gefeliciteerd. Dank aan de verschillende indieners van de moties en amendementen. Dit maakt dat hier vanavond een geanimeerde discussie gevoerd kan worden. Of men nou voor of tegen zaken is, wie in de politiek zit, vindt dit soort discussies leuk. Hij gaat eerst door de twee amendementen heen, daarna naar de moties in volgorde zoals hij ze hier heeft liggen, waarbij hij niet helemaal de nummering heeft aangehouden. Eerst het amendement over de BOA's en de veiligheid versus de jeugdwerkers. Het is altijd een kwestie van keuzes maken en prioriteiten stellen. Zo is men ook in een coalitieonderhandeling terecht gekomen. Ook het CDA vindt op dit moment het element handhaving een punt wat zwaar onderbezet was in Lansingerland, zowel politie als ook BOA's. Het CDA vindt het belangrijk, dat hier meer aan gedaan wordt. Niet alleen aan jeugd gerelateerd, maar ook aan verkeer, verkeersveiligheid en verkeershandhaving, aanspreken van mensen die aan de verkeerde kant van de weg fietsen, mensen die zonder licht fietsen en dat soort dingen meer. Ook werk van BOA's. Dat vindt het CDA een belangrijke prioriteit, die het CDA nu iets hoger heeft staan dan jeugd- en jongerenwerk, waar ook wel veel geld voor uitgetrokken wordt in deze begroting. Het is niet zo dat er geen geld wordt uitgegeven in de begroting voor jeugd- en jongerenwerk, maar het CDA vindt het wel belangrijk, dat er meer gedaan gaat worden voor handhaving. Het CDA staat voor de keuze die gemaakt is en uitonderhandeld is. Het amendement is vanuit de achtergrond van WIJ te billijken, maar het CDA kan deze dan niet steunen gezien de keuzes die gemaakt zijn. Dan verduurzaming van zwembad De Windas. Waar, zeker een grootverbruiker als het gaat om gas. Zonnepanelen op het dak zal niet helpen tegen het grote gasverbruik van De Windas. Hij heeft wat bedenkingen bij een onderzoek van € 50.000, als hij geen beeld heeft dat het reëel is dat het zwembad op korte termijn verduurzaamd kan worden. Om het gas weg te nemen en te verduurzamen, moeten alle installaties van het zwembad vervangen worden. De gasinstallaties moeten eruit en iets van warmte/koude opslag of een andere alternatieve vorm van verwarming van het water zal er moeten komen. Hij weet niet of dat op dit moment financieel realistisch is. Als het antwoord nee is, kan het onderzoek ook maar beter even wachten, tot het moment dat de installaties zijn afgeschreven. De heer Ruijtenberg denkt dat juist in een onderzoek dit soort vragen aan de orde gesteld kunnen worden. Wat moet er gebeuren met de installaties van De Windas. Daarom vraagt GL om een onderzoek daar naar te doen. De heer Ruitenberg verzoekt een ieder om de namen van de beide Ruitenbergs goed te schrijven, want anders komt men er niet uit. Als nu al bekend is, dat een installatie pas over 5 of 10 jaar is afgeschreven en voor degenen die weten wat de installaties in het zwembad kosten, zoals hij zich nog kan herinneren, dat het om € 13mln voor het geheel ging indertijd, en als men weet dat er nog een boekwaarde van € 2mln of € 3mln op zit, dan hoeft daar geen onderzoek naar gedaan te worden. Dat kan zo tevoorschijn getoverd worden. De heer Ruijtenberg merkt op, dat de heer Ruitenberg ook in de raad zat in 2017, toen de motie is aangenomen om het zwembad te verduurzamen. De motie die destijds is aangenomen, is niet uitgevoerd. De heer Ruijtenberg zegt dat de raad wel een reactie heeft gekregen op dat stuk. Het is discutabel of het wel of niet is uitgevoerd. Hij hoort graag van het college een reactie op zijn opmerking. Als de wethouder weet dat de installaties zijn afgeschreven. Als er toch nieuwe installaties aangelegd moeten worden, dan is het een heel logisch amendement. Maar als het pas over 3 of 4 jaar aan de orde is, kan men beter nog even wachten. Dan de

verschillende moties. Eerst het anti-speculatiebeding. Hij begrijpt, dat niemand Amsterdamse toestanden wil. Daar is een rare situatie ontstaan op de woningmarkt. Tegelijkertijd moet men niet de suggestie wekken, dat beleggers in vastgoed per definitie een verkeerd element zijn in het totaal aanbod van woningen, want er zijn vrije sector huurwoningen nodig voor mensen, die even tijdelijk ergens willen wonen, maar niet willen kopen. Er is een serieus percentage nodig voor expats, mensen die even een woning zoeken, maar niet willen kopen. Daar is aanbod voor nodig. De heer Hoek denkt dat de heer Ruitenberg het verkeerd begrijpt. Het gaat niet om beleggers in vastgoed. Dat snapt hij. Het gaat om privé persoonlijkheden, die € 8ton in hun achterzak hebben en een blok huizen kopen, om dat voor een behoorlijke prijs te verhuren. Daar gaat het om. Beleggers in vastgoed en pensioenfondsen, ja, die maken wellicht onderdeel uit van alle plannen. Dat kan. Maar het gaat met name om private personen, die blokken huizen kopen om ze te verhuren. Hij kent een situatie in Berkel, waar dat aan de orde is. De heer Ruitenberg kent zulke situaties ook. De vraag is zelfs of het erg is dat een aantal particuliere personen dat doen en vervolgens een aantal huizen verhuurt. Er is een behoorlijk percentage woningen nodig, die op die manier verkregen kunnen worden door particulieren. Alleen, het moeten er niet te veel zijn. Er moet een goede balans zijn. De heer Hoek merkt op, dat zo'n persoon dat doet om er wijzer van te worden. Als er iemand wijzer van wordt, gaat dat altijd ten koste van degene, die gebruik wil maken van een dergelijke koopwoning. Hij hoopt, dat zijn dochters straks ook nog kunnen wonen in deze gemeente, maar met dit soort constructies wordt het lastig. De heer Ruitenberg hoopt dat ook, dat zij dat kunnen. Maar pensioenfondsen zijn ook beleggers, die rendement willen halen. Zij willen net zoveel rendement halen of misschien wel meer, want zij moeten er pensioenen van betalen, als deze particulieren. Dat werkt precies hetzelfde. Men kan niet zeggen dat de ene belegger een stukje nobeler is dan de andere belegger. Sterker, pensioenfondsen beleggen vaak in vastgoedfondsen die vervolgens dit soort dingen gaan doen. De heer Jumelet constateert een andere discussie. Men is blij dat er gebouwd wordt, dat men blij is dat de inwoners woningen geboden kunnen worden. Als inwoners willen opteren voor een nieuwbouwwoning, worden ze gepasseerd door mensen met een dikke portemonnee, die er een aantal opkoopt met een andere doelstelling, namelijk verhuur voor een eventuele expat. Dan gaat men voorbij aan de doelstelling van een nieuwbouwwoning, die hier mondjesmaat gerealiseerd kunnen worden in Lansingerland. De heer Ruitenberg zegt dat dit zijn aanname is. Hij denkt dat een woningmarkt gebaat is bij een breed aanbod, een divers aanbod. Er is een aanbod nodig van sociale woningbouw, daar heeft men het hier iedere keer over, van 20%. Er is een aanbod nodig van goedkope koop, een aanbod van middeldure koop, een aanbod dure koop. Er is ook een aanbod nodig van wat duurdere huur voor mensen die even wat willen huren, omdat ze niet willen of kunnen kopen of het niet gefinancierd kunnen krijgen of omdat ze expats zijn of omdat ze in een echtscheiding zitten en twee woningen nodig hebben. Het verhuurt allemaal. De heer Jumelet vindt dit een hele opsomming. Men is blij dat in Parkzoom, of straks hier in Wilderszijde, er woningen gebouwd worden, wat doorstroming kan bewerkstelligen. Er wordt zo gevarieerd gebouwd, dat er diverse doelgroepen bediend kunnen worden. Dan denkt men een aantal woningen te hebben voor doorstroming, maar die mensen komen niet aan bod omdat er een belegger is, die het opkoopt om er geld aan te verdienen en hij gaat het tegen een hoop geld verhuren aan expats. Dan schiet men het doel voorbij. De heer Ruitenberg denkt dat als dit binnen bepaalde grenzen blijft, dat een deel van de woningen op die manier gekocht wordt, maar een veel groter deel door kopers gekocht wordt en daarna bewoond wordt, en zo gaat het over het algemeen in Lansingerland, ziet hij het probleem niet zozeer. Als er daarentegen Amsterdamse toestanden komen, dat alles opgekocht wordt en er helemaal niets meer beschikbaar is voor de gewone burger, die een woning voor zichzelf wil kopen, dan slaat het de verkeerde kant door. Er moet een goede balans zijn. Men moet niet de suggestie doen, dat iedere belegger een soort profiteur is, die niets anders wil. Dat is een verkeerde toon en dat proeft hij in deze motie. Maar overkill is niet gewenst en daarmee sluit hij aan bij de woorden van de heer Kuipers. Is er aanleiding om te veronderstellen dat in Lansingerland op dit moment overkill is van dit soort elementen, dat hele blokken in één keer van de markt worden gehaald of is het een incident in Parkzoom en is het niet de brede blik van de hele woonmarkt hier? De heer Hoek vraagt of hij zich wel eens afgevraagd heeft hoe groot de vraag is op de woningmarkt. En hoe prijsopdrijvend dat is? Als het prijsopdrijvend is en er valt geld te verdienen, zijn er altijd individuele personen die daar kansen zien. Hij wil de gemiddelde woning voor 'onze' kinderen behouden en niet ervoor zorgen dat die verloren gaat aan één of andere speculant. De heer Ruitenberg denkt dat niemand wil dat zijn kinderen ergens niet kunnen wonen. Niemand wil dat. De crisis is nog maar kort geleden en toen was de gemeente dolblij met beleggers, die hele blokken wilden bouwen en verhuren. Dat was in Westpolder de redding van de gemeente. De voorzitter wil niet dat de heer Hoek bij elke woordvoerder de discussie aangaat. Zijn punt is nu duidelijk. Hij geeft het woord aan het CDA. De heer Ruitenberg gaat naar de motie duurzaamheid. Hij hoeft niet te herhalen wat de heren Van Doorn en Kuipers hebben gezegd, want hij sluit zich hier volledig bij aan. De duurzaamheidsvisie komt in december in de commissie. Dat is begin december. Ergens half november moet het dan in het college liggen, dat is over 2 weken. Het is niet reëel om een visie nu nog dusdanig aan te passen en allerlei dingen gedaan moeten worden. Hij rekent erop. Natuurlijk is het concreet, natuurlijk staan er concrete doelstellingen in en zijn ze ook SMART te maken voor zover dat mogelijk is, want dat is altijd lastig soms. Dan de groene schoolpleinen. Het CDA heeft veel sympathie voor deze motie. Meestal is dat negatief, maar dat hoeft hier niet zo te zijn. Ziet de wethouder mogelijkheden om binnen de bestaande begroting dit plan uit te

voeren? Het is een belangrijk element, zeker als een schoolplein vervangen wordt, om het leuk groen te maken en niet een straatlegger te laten komen om er allerlei stenen in te leggen, zoals pas bij het schoolplein in de Gouden Griffel buurt gebeurd is. Dat zijn alleen maar stenen en verder is er geen boompje te vinden. Dan de motie integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid. Het CDA denkt ook dat dat een belangrijk element is. Hij denkt dat het met enige woorden wel verwoord is in het coalitieakkoord. Verkeerscirculatieplannen o.a. voor Bergschenhoek en voor Bleiswijk. Berkel is al een keer gedaan en men blijft aandacht houden voor nog onopgeloste elementen erin, met name rond het centrum. Het CDA denkt dus eigenlijk dat het er is. Er is ook een integraal plan van de MRDH, heeft hij zich laten vertellen. Hij hoort graag de wethouder ingaan op de motie over mobiliteit en bereikbaarheid. Het CDA denkt dat deze eigenlijk niet nodig is, omdat het volledig gedaan wordt, maar dat hoort hij graag. Dan de ballonnen. Ja, deze motie is al een keer eerder ingediend, in 2015. Het is grotendeels dezelfde motie, hier en daar wat andere teksten. Toen heeft het CDA gezegd, en dat vindt het CDA nog steeds wel, het te ver gaan om een verbod op te leggen. In de samenleving is al te zien wat er gebeurt, dat steeds meer mensen uit zichzelf, zonder dat er verboden zijn, voor andere keuzes gaan. Te zien is dat de ballonnensector wat verduurzaamt, door meer biologisch afbreekbare ballonnen te maken. Dat is een trend die ongetwijfeld door zal gaan, want het is nog niet afbreekbaar genoeg natuurlijk. Als er eenmaal een verbod is, stoppen dat soort ontwikkelingen en dat zou hij jammer vinden. Laat men vertrouwen hebben in de samenleving en niet alles gaan verbieden, want als het verboden wordt, moet het ook gehandhaafd worden en dan moeten er nog meer BOA's zijn om dat soort dingen te doen. Mevrouw Verhoef wil aan de heer Ruitenberg vragen hoe hij aankijkt tegen het feit dat mensen soms zomaar in de natuur boterhamzakjes en pakjes chocomel weg gooien. Vindt hij het goed, dat hier op gehandhaafd wordt en dat dan een boete wordt uitgedeeld? Want eigenlijk is dit hetzelfde. Men gooit wat in de natuur, in de lucht, in de zee. De heer Ruitenberg denkt dat zulke dingen niet gedaan mogen worden. Als het geconstateerd wordt, moet er zeker tegen opgetreden worden. Tegelijkertijd weet men dat het moeilijk is te achterhalen, tenzij het een heterdaadje is, wie een boterhamzakje heeft achtergelaten. Het is een lastig element. In Europa is men bezig om allerlei plastic dingen te verbieden. Dat kan best werken, maar hij gelooft ook in samenwerking met sectoren en dat dingen uit zichzelf beter gaan, want de ballonnenindustrie heeft er veel belang bij dat zij als een maatschappelijk verantwoord ondernemer gezien wordt. Dat soort elementen zijn niet gebaat bij verbieden, maar bij samenwerken. Dat is een andere benadering. Dan de CO2 neutrale kassen. Natuurlijk, niemand is tegen CO2 neutrale kassen. Alleen de vraag is: hoe komt men daar? Deze sector is voor Lansingerland ongelooflijk belangrijk, ook voor de economische vitaliteit. Dan moet men altijd wel even nadenken voordat een bepaalde regel opgelegd wordt, want in dat onderzoek zit een bepaalde norm waar men wat mee wil bereiken, namelijk in 2020 moet het CO2 neutraal zijn. Als dat betekent dat de concurrentiepositie t.o.v. andere tuinbouwgemeenten achteruit zou gaan en het vestigingsklimaat aangetast wordt, dan verliest de gemeente een hoop. Hier zijn meer belangen dan duurzaamheid alleen. Hij zou ervoor pleiten om dit soort dingen te doen met landelijk beleid, want dan is het speelveld gelijk tussen de verschillende gemeenten met een groot glastuinbouwbelang. Hij zou er eerder voor pleiten, dat de wethouder op pad wordt gestuurd voor landelijk beleid te krijgen, liefst Europees beleid. Want als het in Nederland heel streng gemaakt wordt en men gaat de tomaat in Spanje halen, waar ze de regels iets minder nauw nemen, dan schiet het ook niets op, want het klimaat stopt niet aan de grens. Niet die van Lansingerland, maar ook niet die van Nederland. Hij wil er echt voor pleiten om het op die manier aan te pakken en niet als Lansingerland alleen. Dat is niet reëel. Graag hoort hij de reactie van de wethouder daar op. Dan de motie over armoedebeleid, het onderzoek. Ja, dat is natuurlijk heel verdrietig, als er verborgen armoede is. Het is ontzettend lastig om daar achter te komen, want het zijn niet alleen mensen met een laag inkomen. Het kunnen ook mensen zijn met een wat hoger inkomen, maar op wat voor manier dan ook met een flinke schuld of iets dergelijks. Dan is er toch maar een heel laag besteedbaar bedrag voor de boodschappen. Het is belangrijker dat de gemeente goed communiceert over wat er mogelijk is, zowel lokaal als landelijk. Op allerlei manieren moet dit goed onder de aandacht gebracht worden van deze mensen. In het sociaal domein, in de beleidsaccenten, zijn al bedragen opgenomen om voor dit punt op te komen. Hij vraagt zich af of het nu nog nodig is om daar extra onderzoek naar te doen of is er al een beeld en is het meer een communicatieslag? Dat is altijd moeilijk, want er zal altijd een categorie mensen blijven, die men niet bereikt of wel bereikt maar zoveel schaamte heeft en zich nergens wil melden. Dat is helaas hardnekkig. Dan de voor- en vroegschoolse educatie. Hij hoort graag de mening van het college over dit punt. In zijn algemeenheid vindt hij, dat als het rijk ergens op bezuinigt, dat het niet één op één logisch is dat de gemeente dat meteen gaat overnemen. Dat komt misschien vanuit zijn werkachtergrond. Onderwijsinhoudelijk beleid moet het rijk financieren. En huisvesting, in zijn algemeenheid, met de gemeente financieren. Zo zijn de rollen verdeeld. Als het rijk een bepaald element in het onderwijsveld iets minder van belang vindt, dan moet het rijk daarop aangesproken worden. Dan moet niet de gemeente zelf bijplussen. Dat is een andere benadering. Maar misschien zit hij er wel naast m.b.t. wie verantwoordelijk is voor wat. Hij hoort dat graag van de wethouder. Dan de motie sneller van gas los. Het is een enorme ingreep om een woning van gas los te halen. 500 bestaande woningen aan het einde van deze collegeperiode gaat best heel snel. Voordat mensen overtuigd zijn van het feit, dat zij in hun eigen woning een dergelijke ingreep moeten gaan doen, is dat best een enorme uitdaging. Men moet niet doen alsof 500 een kleine ambitie is. Dat is

best al SMART en best flink. Men kan wel 1.000 willen, maar de lat moet wel op een reëel niveau liggen, want anders komt men er nooit over heen. Mevrouw Verhoef vraagt of hij dan kan aangeven wat een reëel niveau is. Of wat hoog genoeg is voor de lat. Bij andere gemeenten ligt het misschien veel hoger. De heer Ruitenberg denkt dat Rotterdam vast meer zal doen, maar daar zijn ook meer huizen. Het gaat om 500 bestaande huizen. Alle nieuwbouw gaat al van gas los, want dat is hier met elkaar afgesproken. Maar men gaat ook 500 bestaande woningen, die nu nog op gas zitten, proberen gasloos te krijgen. Dat is voor die mensen best een investering, best een ingreep. Voordat mensen overtuigd zijn en de buren zien, dat het goed werkt, daar is tijd voor nodig. Men moet reëel zijn. 500 zou een fantastisch mooie stap zijn. Dat betekent dat er 500 pioniers zijn, hier in de gemeente, die dat hebben gedaan. Op een goed moment is te zien, dat het veel sneller gaat. Het doel moet wel reëel zijn. Als hij gaat hoogspringen en de lat ligt op 2 meter, dan weet hij, voordat hij begint te springen al, dat de mislukking verzekerd is. 500 is een heel reëel doel. Best ambitieus. Dan monitoren van 20% woningen in het sociale segment. Het coalitieakkoord zegt heel duidelijk: wij handhaven de norm van 20%, zowel in bestaande woningbouw als nieuwbouw. Bij nieuwbouwwijken is 20% het uitgangspunt. Bij intensivering in kernen of herontwikkeling kan gekeken worden of er wat ingehaald kan worden, want er is wat achterstand. Lansingerland zit iets onder die 20. Als bij iedere nieuwbouwwijk 20% gedaan wordt, wordt die 20% nooit gehaald. Bij binnendorpse herontwikkeling kan wat meer gedaan worden, als er een fabriekspand gesloopt wordt en appartementen ontwikkeld worden bijvoorbeeld. Misschien moet het dan wel de lucht in op een bepaalde manier, maar niet teveel, is er gezegd. Daar zit iets in, maar het is best lastig. Als dan in een motie staat: in geval van negatieve afwijking van de norm aan de raad een concreet plan presenteren voor het komende jaar met als doel het ontstane tekort voor het einde van de collegeperiode in te halen. Het bestand staat nu op 19,5% en als dat naar 20% moet, gaat het om enorm veel huizen. Het is niet reëel om dat op die manier op te schrijven als er in de ontwikkellocaties maar 20% gedaan mag worden, volgens afspraak. Dat is een lastige zaak. Mevrouw Verhoef begrijpt niet wat de heer Ruitenberg zegt. Hij zegt: er staat 20%, dus dat wordt gedaan, want de coalitie houdt zich aan zijn woord. Dit hoort zij L3B ook zeggen. Het enige wat de PvdA vraagt is: mocht toch om wat voor reden dan ook er een achterstand zijn, leg dan uit dat dat gebeurt en geef aan hoe men denkt dit te kunnen inlopen. Als het niet lukt, hoort zij dat ook graag. Ze hoort die informatie graag. De heer Ruitenberg merkt ook m.b.t. sneller bouwen op, dat veel woningbouwzaken iedere keer in de begroting en jaarrekening staan, dus dat zijn momenten waarop de raad informatie krijgt. Vervolgens krijgt de raad ook nog informatie bij de actualisatie van de grondexploitaties, die separaat komt. Daar zijn iedere keer aantallen te zien. Dan kan dat iedere keer aan de orde gesteld worden. Men kan wel willen dat er ergens in één keer 30% neergezet wordt om te voldoen aan het geheel, maar dan is er een heel onevenwichtige verdeling over de kernen. De coalitie heeft afgestemd, dat de coalitie dat niet wil. Gratis OV voor AOW'ers met een laag inkomen. Dat is helder. Dat gaat verder dan het coalitieakkoord en dat was al een compromis. Het CDA wil niet verder gaan dan wat er staat en daarom gaat het CDA die motie zeker niet steunen. Over sneller bouwen heeft hij het net gehad. Dan nog de Rabobank. Het CDA voelt erg mee met iedereen die erg verrast was over de ontwikkelingen van de Rabobank, want ook hij zelf werd geïnformeerd door een brief van de Rabobank, dat het kantoor beëindigd zou worden en dat het hier zou komen. Dat is niet de manier waarop men dat zou willen. Het CDA heeft ook bedenkingen. De gemeente is een objectieve partij en daar willen bedrijven zich best graag aan verbinden, maar het is de vraag welk bedrijf men er wel wil hebben en welke bedrijven kunnen schaden. Als er iets met een bedrijf gebeurt, zit het wel in het gemeentehuis. Nu kent hij de Rabobank als een betrouwbare bank, maar er zijn bedrijven waar iets mee kan gebeuren en dat is dan verbonden aan het gemeentehuis. Het is goed om hier goed over na te denken, wat wel en wat niet. Dat is nu eigenlijk niet echt gebeurd. Hij hoort ook de heer Kuipers en zijn argument. De heer Hoek hoort hem zeggen, dat er goed nagedacht moet worden of men het wel of niet wil. Houdt dit impliciet in, dat het CDA nog voornemens is van standpunt te wijzigen? Is het CDA het met de oppositie eens, dat dit eigenlijk niet kan en voorstelt om het contract wat met de Rabobank gesloten is op te schorten? Dat hoort hij hem namelijk zeggen. De heer Ruitenberg zei wat anders, niet wat de heer Hoek zegt. Hij was juist bezig een haakje aan zijn verhaal te maken en een komma. De komma was, dat hij ook wel veel begrip heeft voor het argument van de heer Kuipers. Er moet wel even naar het contract gekeken worden. Als er geen ontbindende voorwaarden zijn opgenomen, dat deze raad de overeenkomst kan tegenhouden, dan is het wel een rechtsgeldig contract. De gemeente is een partij die zich houdt aan een contract. De heer Hoek vraagt of hij zich dan niet een beetje genomen voelt. De heer Ruitenberg voelt zich niet genomen. Hij weet niet hoe dat voelt. Hij voelde zich wat overvallen m.b.t. hoe dit ging. Hij denkt dat het goed is, dat de wethouder uitlegt hoe het contract in elkaar zit. Het argument van schade aan de Rabobank, daar is hij het ook wel mee eens. Zij hebben niet om alle ophef gevraagd. Hier wil hij het bij laten. In de tweede termijn komt hij erop terug.

Voordat de heer Hoek begint, wil hij een beroep doen op het dualisme. Hij hoopt, dat de raad dat mee neemt als alle moties beoordeeld gaan worden. Met betrekking tot duurzaamheid meent hij in alle oprechtheid, nu hij de coalitie gehoord heeft, alleen de CU nog niet, maar die kent hij als een partij die het rentmeesterschap van de aardkloot bijzonder serieus neemt, dus hij hoopt nog op een andere reactie m.b.t. de zaken die WIJ heeft aangekaart m.b.t. duurzaamheid, dat hij grote moeite heeft met de reactie van de coalitie. In juli was het de inhoud, die nog niet op orde was. Nu is het het proces. Hij ziet

weinig daadkracht en dat is bijzonder jammer. De motie anti-speculatiebeding: hij vraagt zich af of de heer Kuipers een andere uitzending heeft gezien. Hij zegt dezelfde uitzending gezien te hebben. Dat is mooi, maar de heer Boelhouwers stak echt al waarschuwend zijn vinger op. Wat er nu in Amsterdam gebeurt, moet voorkomen worden in andere gebieden. Wees er op tijd bij, was de strekking van zijn verhaal. WIJ probeert, samen met GL en PvdA, met deze motie ervoor te zorgen, dat woningen, die gebouwd worden voor 'onze' kinderen bestemd zijn. En dat ze niet voor speculatie of investering bedoeld zijn, maar voor de eigen kinderen. Eens met de heer Ruitenberg, dat er investeringspartijen zijn. Ja, die zijn aan de voordeur toegelaten, dus daar heeft men niets van te vinden. Daarnaast heeft hij gezegd, dat de woningen die voor eigen kinderen gekocht worden, in het onderzoek meegenomen moeten worden, want dat kan geen reden zijn om het niet toe te staan, maar dat moet aan de voordeur goed geregeld worden. Hij wil een ieder vragen om er nog eens serieus naar te kijken. De heer Kuipers vraagt in hoeverre hij gevoelig is voor het argument dat zoiets wel gevolgen kan hebben voor de woningmarkt in de regio, als de gemeente dit alleen doet. De heer Hoek snapt dit niet. Leg eens uit. De heer Kuipers zegt dat ingegrepen wordt in de markt. De heer Hoek zegt dat 'wij' de markt zijn. Dat bepalen 'wij'. Hier wordt gebouwd. Dit soort constructies zijn in het verleden ook toegepast. Het is niets nieuws. Als deze raad het niet wil, wordt toegestaan dat de woningen die bedoeld zijn voor 'onze' kinderen een ander ermee vandoor gaat. Prima, als men dat wil, dan is het goed. Maar hij zegt: doe onderzoek hoe dit voorkomen kan worden. Daar wil hij een dringend beroep op doen, want het is echt de moeite waard om ervoor te zorgen, dat de woningen die gebouwd worden, terwijl de woningmarkt overspannen is, dat die woningen voor 'eigen volk eerst' zijn, zoals in het coalitieakkoord staat. Dan doet hij een voorstel om dat te bewerkstelligen om er in ieder geval voor te zorgen, dat deze woningen niet verloren gaan aan een investeerder. Dan wordt het ineens moeilijk. Dat snapt hij niet. Dan de motie m.b.t. de BOA's. Ja, natuurlijk, hij daagde de heer Van Doorn een beetje uit om te praten over het coalitieprogramma, want daarin staat weldegelijk een aantal preventieve zaken. U zegt: met jongeren praten i.p.v. over jongeren, inzetten op preventie zodat problemen worden voorkomen dan wel niet verergeren, voor kinderen en jongeren die ondersteuning nodig hebben, willen we kwalitatief hoogwaardige en effectieve ondersteuning dicht bij huis organiseren, hé, nog een argument, en we willen in Lansingerland de toename van grotere problemen bij kinderen en jongeren tegen gaan door een integrale ketenbenadering met een preventief karakter en gericht op de gezinsaanpak. Dan heeft hij al vier argumenten te pakken, waarom men eigenlijk meer op preventie zou moeten investeren. De heer Van Doorn is blij, dat hij het met hem eens is, dat er veel punten in het coalitieprogramma staan, die uitgaan van preventie, want dat was zijn punt. Hij noemt er vier, maar er zijn er acht. Ontmoetingsplekken, aanbieders gericht op resultaten, vroegsignalering, gezinsgerichte aanpak, verbinding met ouders, onderwijs, handhaving politie en zorgaanbieders. Overal die verbinding zoeken en overal die integrale aanpak. Precies het punt wat hij maakte, dat de coalitie naast BOA's veel aan de preventiekant doet. Hij is blij, dat WIJ het met hem eens is. De heer Hoek was nog niet klaar. L3B zegt dat er veel aan preventie gedaan wordt, maar als het er echt op aan komt, laat de coalitie het wat hem betreft liggen. Het handhaven, de veiligheid, die kan kort gesloten worden, doordat er 2,9fte wijkagenten bij komen en een BOA. Die veiligheid is wat hem betreft afgedicht op die manier. Hij gelooft veel meer in preventie, in het contact leggen en niet in het feit dat preventieve medewerkers ook handhaven, want dan is men het preventieve doel kwijt. De heer Ruitenberg wil de heer Hoek wijzen op het feit dat als er meer politie en BOA's zijn, dit ook meer preventie met zich mee brengt. Dat leidt al tot ander gedrag. Als leraar weet hij ook wel, dat er ander gedrag is als er een leraar in de klas is dan als er geen leraar is. Zonder toezicht in de aula is er ander gedrag dan met toezicht. De heer Hoek zal dit helemaal niet ontkennen. Daar twijfelt hij niet aan. Hij heeft een punt, natuurlijk. De heer Ruitenberg wil zeggen, dat deze BOA's ook preventie zijn. De extra politieagenten zijn ook preventie. De heer Hoek denkt dat hij ook zou moeten weten, dat preventie beter werkt dan handhaven. Daarom zegt hij: investeer meer in preventie, want als men moet gaan handhaven, beginnen jongeren hun vertrouwen in de rechterlijke macht te verliezen en dat is vaak de kiem naar een verdere criminele carrière. Dit verzint hij zelf niet. Hij adviseert professor Borreleigh er eens op na te lezen. Hij heeft hier prachtige epistels over geschreven. De heer Kuipers is heel nieuwsgierig naar dat wetenschappelijk onderzoek. Dat moet vooral eens nagezonden worden na deze avond. De heer Hoek neemt hier akte van. Over de moties van D66 hoeft hij niet veel te zeggen, want die steunt WIJ. Dat is prima. WIJ steunt ook een aantal moties van GL, met name de ballonnen. De CO2 neutrale kassen: laat men eerlijk wezen, het is toch van de zotten als er een motie wordt aangenomen en er wordt gesteld dat het onderzoek over 5 jaar wordt uitgevoerd. Dat kan toch eigenlijk niet, hè. Als dit de strekking van moties is en van politiek bedrijven, dan denkt hij echt dat de boot gemist gaat worden. De heer Markus hoort hem beginnen met de kassen en hij eindigt met het zwembad. Hij is even de draad kwijt. De heer Hoek geeft hem gelijk. Van de kassen zegt WIJ dat het zeer opmerkelijk is dat de coalitie een groot deel van de verduurzaming bij de glastuinbouw legt. Nu ligt er een motie voor, die in dezelfde richting wijst, maar dan is de coalitie het er niet mee eens. Dat snapt hij dus niet. De heer Van Doorn vraagt wat de toegevoegde waarde van die motie is. De heer Hoek zal dit vertellen. Als men wil dat de verduurzaming met name vanuit de glastuinbouw komt, want dat zegt de coalitie in het collegeprogramma, dan wil WIJ die graag inkoppen en de verantwoordelijkheid daar ook leggen. Dat is wat de motie doet. In feite geeft de motie invulling aan het collegeprogramma. Maar nu zegt de coalitie dat het lastig is om het bij de glastuinbouw te

leggen. De heer Van Doorn vindt het prima, dat WIJ met de coalitie mee wil denken, maar hij heeft het volledige vertrouwen, dat het college dat in de uitvoering mee neemt. Blijkbaar heeft WIJ een bepaald wantrouwen in het college. Dat heeft L3B niet. L3B gelooft in dit college, dat ze ook tot actie overgaan en dingen doen. Er gebeurt verschrikkelijk veel. WIJ doet net of er niets gebeurt en dat deze motie nodig is om tuinders en het glastuinbouwgebied, de ambtelijke organisatie, zo ver te krijgen dat het nodig is. L3B denkt echt dat de motie overbodig is, omdat het plaats vindt. De heer Hoek stelt dat als straks blijkt dat het niet van de grond gekomen is, wat dan? Dat een groot gedeelte van de duurzaamheidsagenda dus bij de glastuinbouw vandaan komt. De voorzitter merkt dat het om retorische vragen gaat. De heer Hoek nodigt uit tot een reactie. Als de heer Van Doorn een interruptie wil plegen, kan dat. De heer Van Doorn slaat hem over, want het is het intrappen van een open deur. Als iets niet uitgevoerd wordt, worden mensen aangesproken naderhand. Hij gaat aan de voorkant niet twijfelen of iets gebeurt. Hij zit anders in de wedstrijd, hij heeft vertrouwen in het college. Het gaat de heer Hoek om doelen halen. Dan het zwembad. De heer Markus wees hem erop, dat hij twee dingen door elkaar haalde. Dank daarvoor. Het is van de zotte dat het gaat over het starten van een onderzoek over 5 jaar. Dat kan toch in feite niet? Dus daar is WIJ het mee eens. Dan de motie van GL over vroegtijdige educatie. Daar staat het logo van WIJ boven. En de motie omtrent verborgen armoede, daarvan zegt WIJ, dat het de moeite waard is om te onderzoeken in hoeverre de gemeente daadwerkelijk met verborgen armoede te maken heeft. En of de gemeente er iets mee kan. Dus die zal WIJ ook steunen. Dan de moties van de PvdA. Monitoring realisatie tenminste 20% woningen, daar is WIJ het mee eens, het logo staat erboven. Motie sneller van gas los, daar staat ook het logo van WIJ boven. Er wordt nu hier gezegd, dat het tijd nodig heeft. In Nieuwsuur was pas een reportage over hoe lang het duurde voordat Nederland van kolen op gas over ging. Dat duurde 5 jaar. 5 jaar. Toen was 80% van Nederland aan het gas. Nu moet men er weer vanaf, dus wellicht dat dat sneller kan gaan dan men hier met elkaar bedenkt. De heer Markus hoort hem spreken over snelheid. Maakt het dan uit of een quotum gesteld wordt van 500 of 1.000. Gaat bij een hoger quotum de snelheid ook vooruit? De heer Hoek denkt dat het wel opduwend werkt. Toch? Lijkt hem wel. Halfjaarlijkse informatie aan de raad over sneller bouwen. Daar staat ook het logo van WIJ boven. De motie onderzoek gratis OV; daar is WIJ nooit een voorstander van geweest. Met name de link met lagere inkomens; zij kunnen ook een beroep doen op bijzondere bijstand. Ook gelooft hij niet in de link, die in dit huis veel gemaakt wordt, dat het ook met bestrijding van eenzaamheid te maken zou kunnen hebben. Als men eenzaamheid echt te lijf wil gaan, zal men moeten investeren in maatwerk. Dan de motie m.b.t. de Rabobank. De Rabobank heeft wel veel gratis reclametijd vanavond. Als het gaat over het Huis van de Samenleving, dan is hij daar een groot voorstander van. WIJ was een partij, die gezegd heeft, toen de wethouder € 50.000 nodig had om dat te realiseren, dat de wethouder dat moest doen. WIJ is niet van de hakken in het zand. Het is een belangrijk item om daar direct mee aan de slag te gaan. Dan is het op z'n zachtst gezegd toch opmerkelijk, dat niet alle vertegenwoordigers van die samenleving, de 33 raadsleden hier, dat zij niet mee mogen denken over hoe dat huis van de samenleving er dan uit zou moeten zien. Of dat dan met commerciële partijen is of niet met commerciële partijen, dat laat hij nog even in het midden, maar op z'n zachts gezegd, vindt hij het bijzonder vreemd, dat de mensen die de samenleving vertegenwoordigen niet mee mogen denken over hoe dat huis dan ingericht zou moeten worden, maar eigenlijk voor een voldongen feit worden geplaatst. Eigenlijk zou het veel beter zijn, wanneer dit idee er zou zijn, met deze raad gepraat zou worden over hoe dat er dan uit zou moeten zien, welke partijen verwacht kunnen worden, welke partijen uitgesloten worden, wat de moeite waard is, kan men iets met jeugd en jongeren. Verzin het allemaal. Gisteren is er een bijeenkomst geweest over kunst en cultuur. Ja, er kan ook een prachtige tentoonstellingsruimte van gemaakt worden. Hij had er graag zijn steentje aan bijgedragen. Hij voelde zich bijzonder gepasseerd. Het is eigenlijk not-done, dat dit soort beslissingen op een soort slinkse manier hier gepresenteerd wordt. Daar kan hij niets mee, terwijl het zo'n belangrijk onderwerp is. Voor alle partijen in dit huis. Hij vindt het dan ook doodzonde, dat op deze manier de raad voor een voldongen feit wordt geplaatst: 'zet uw handtekening bij het kruisje'. Nu kan men niet meer terug, want dat zou de gemeente wel eens heel veel geld kunnen gaan kosten. Hij verwacht van een college dat ze aan dit soort dingen denken. Dat dit soort dingen meegenomen worden in de afwegingen, juist omdat het het Huis van de Samenleving is en de raad deze samenleving vertegenwoordigt. Dank u wel.

De heer Markus is de volgende vertegenwoordiger van dit huis. Eerst de amendement. De BOA's: wat hij in de discussie hoort, is dat het heel erg over of of gaat. Maar het gaat niet over of of, of BOA's of jeugd- en jongerenwerk. Het is en en. Niet alleen preventief of repressief, het één hoeft het ander niet uit te sluiten. Het is ook aangenomen bij pubers in de spotlight, daar was WIJ ook laaiend enthousiast over. Hier is een stuk opgenomen over hoe omgegaan wordt met handhaving. Ook de motie toezicht en handhaving is uitgewerkt; ook daar is iets over geschreven. Dit past daar allemaal prima in. Om die reden wil de CU dit amendement niet steunen, omdat het één het ander niet hoeft uit te sluiten. Dan het zwembad. Hij heeft even de oude motie erbij gepakt en daar wordt inderdaad opgeroepen om onderzoek te doen en vervolgens met De Windas in overleg te treden om te kijken hoe het zit met huurovereenkomsten als het verduurzaamd wordt. Inderdaad, het college heeft het afgedaan als: dit gaan we oplossen in de P&C cyclus. Dat staat in de lijst moties. Dat heeft hij indertijd niet scherp gehad, want dit is wel heel erg kort door de bocht en dan drukt hij zich nog zachtjes uit, een afdoening van een

vrij serieuze motie. De CU stelt voor om de oude motie uit de kast te trekken en ga daar eerst mee aan de slag. Daarmee komt men elkaar tegemoet hier in de raad. Dan wordt er geen voorschot gedaan op financiële middelen en komt er het onderzoek wat de raad wil. Dan wordt er ook in overleg met De Windas getreden als het gaat om huurpenningen. Laat men die oude motie weer pakken om die alsnog serieus uit te voeren. Dan het anti-speculatieverhaal. In de discussie is al te merken, dat het een onderwerp is wat speelt. Iedereen denkt er verschillend over, maar het is wel een heel belangrijk onderwerp. De CU zat er wat lastig in. Het is te kort door de bocht om het in één keer met een motie af te doen. Het doet niets af ten opzichte van het belangrijke onderwerp, maar is het niet verstandiger om te kijken hoe dat probleem hier in Lansingerland is. Hoe wordt hier tegen aan gekeken? Wat speelt er nu? Wat kan er gaan spelen? Op basis daarvan kan bijvoorbeeld in de commissie Algemeen Bestuur de discussie aangegaan worden. Dan kan er een goede discussie zijn over de inhoud en vanuit die discussie eventueel te komen tot maatregelen. Daar hecht de CU veel waarde aan, omdat het een belangrijk onderwerp is, waar goed over nagedacht moet worden met elkaar. Dan de motie duurzaamheid. Dit is op een kleine wijziging na exact dezelfde motie zoals die bij de kaderbrief is ingediend, dus zijn beantwoording zal ook hetzelfde zijn. De CU staat bekend als een consequente partij. De CU heeft toen aangegeven, dat vorig jaar november input geleverd is voor de visie duurzaamheid. Daarbij is gesproken over duidelijke ambities, meetbare doelen. Dat is meegegeven aan het college. De CU gaat ervan uit, dat het college er serieus mee aan de slag gaat. Als dat niet het geval is, is de visie die eraan komt van weinig waarde, waar de raad weinig mee kan. Groene schoolpleinen: prima motie, die de CU graag wil steunen. Aanvullend hier op: het gaat niet alleen om duurzaamheid, maar een groen schoolplein biedt ook meer uitdagend spelen, wat ook belangrijk is voor kinderen, dat ze ook vuile handjes krijgen. Mobiliteitsvisie Lansingerland. Dat is een motie waar de CU inhoudelijk mee worstelt. Wellicht kan hier een toelichting gegeven worden. Roept de motie op tot een compleet nieuw mobiliteitsplan Lansingerland? Of roept de motie op om en visie op te stellen hoe men tegen mobiliteit aan moet kijken? Graag een reactie. Er spelen veel mobiliteitsvraagstukken nu en in de toekomst, dus het is zeker van belang om hier serieus naar te kijken. Dan de ballonnenmotie. In 2015 is deze motie, in een iets andere vorm, ook ingediend, mede door de CU. Dus ook nu zal de CU de motie van harte ondersteunen. CO2 neutrale kassen en meer woningen van gas los. Het zijn geen moties die onsympathiek zijn, maar het is lastig te beoordelen wat men met deze motie aan moet in de integrale visie duurzaamheid, die opgesteld gaat worden. Als de visie besproken gaat worden, kan bezien worden of 500 woningen behoorlijk wat werk is of dat de ambitie bijgesteld kan worden. Het is lastig te beoordelen, omdat de exacte stappen om tot van gas los te komen vooralsnog niet scherp zijn. Neutrale kassen moet terug komen in de visie. Als het niet in de visie staat, ontbreekt er in de visie een belangrijk element, wat toegevoegd moet worden. Onderzoek armoede. Met de strekking van de motie is CU het eens. In het verkiezingsprogramma is opgenomen, dat een welvarende gemeente als Lansingerland armoede niet moet willen. In de commissie samenleving is over dit punt veel discussie gevoerd. Is er onderzoek naar verborgen armoede mogelijk? Daar zit de CU nog een beetje mee te worstelen. De CU wil het college geen opdracht mee geven, die ze niet kan uitvoeren, want dan is het een motie, waar de reactie op terug komt, dat het niet gaat. Dat is dan ook zonde. Kortom: eens met de strekking. Armoede moet te allen tijde bestreden worden. De CU vraagt zich alleen af of er haalbaarheid is. Dan de vroegtijdige en voorschoolse educatie, de VVE. De CU heeft hier technische vragen over gesteld. Het antwoord was, dat hierover nog een stuk komt m.b.t. hoe het college hier mee om denkt te gaan. Dit komt terug in de commissie. Dat wil de CU graag afwachten, zonder daar nu al een voorschot op te nemen. Dan het sneller bouwen en monitoring 20% sociaal. Gezien de tijd wil hij dit samen behandelen. De eisen van 20% en van de hoeveelheid te bouwen woningen zijn helder gesteld. De verdere uitvoering is aan het college. Ooit ging het over het wat en het hoe en dat geldt hiervoor zeker. Daarnaast wordt de raad gerapporteerd door het college bij de grexen, de jaarrapportages. Dat is meer dan voldoende. Twee keer per jaar lijkt de CU te veel. Ook het sociaal domein, mevrouw Verhoef, gaat nog maar één keer per jaar plaats vinden, als een kort zijstraatje. Dan onderzoek gratis OV voor AOW'ers. De CU vindt dit een andersoortig onderzoek dan genoemd wordt in het collegeprogramma. Ook het tijdspad wat er staat vindt de CU prima, dus de CU zal hier niet mee instemmen. Dan de Rabobank. Dat is een lastige motie. Te elfder ure ingediend. Op zich prima, maar het is een lastige motie om meerdere redenen. Bij de overwegingen worden veel punten genoemd, waarvan de CU nu niet snel kan beoordelen of dat allemaal klopt. Daarnaast heeft de fractie er afgelopen maandag ook over gesproken, waar het een staken-der-stemmen discussie was. Ook voor de fractie is het nog een lastig punt. Wel wil hij nog 2 opmerkingen maken. Hij wil er verre van blijven, dat het college hier onzorgvuldig of niet-integer handelen wordt verweten. Dat vindt hij echt te ver gaan. De raad moet ook de hand in eigen boezem steken. Het bestemmingsplan is door de raad gewijzigd in 2014 en dit heeft dubbele bestemming mogelijk gemaakt. Ook in het bestuursgedeelte. Als de raad dat geen goed idee vond, had de raad toen anders moeten acteren. Ook is verhuur mogelijk gemaakt, ook in dit deel. Zo'n punt m.b.t. de Rabobank kan iedereen overvallen hebben, maar het is te gemakkelijk om dit puur en alleen bij het college neer te leggen. De raad moet serieus naar zichzelf kijken en misschien op dit punt een mea culpa maken en zeggen dat het toen anders had gemoeten. Mevrouw Verhoef heeft ook het bestemmingsplan doorgenomen. Een groot deel van deze raad was destijds bij de discussie. Uit de tekst blijkt, dat het bestuursgebouw bestemming heeft: maatschappelijk. En de zijvleugel heeft een dubbele of gemengde bestemming. Ze heeft geen passages kunnen vinden, waaruit dit niet blijkt. Er is

één passage die een beetje verwarrend is. Maar uit de hele strekking van het verhaal blijkt, dat de commerciële activiteiten in de zijvleugel, in de kantoorvleugel, plaats vinden. Ze gaat graag met hem door het stuk heen. De heer Markus vindt dit een goed voorbeeld om te duiden hoe lastig deze motie is, omdat lastig te beoordelen is of alle punten, die erin genoemd worden, kloppen. Er moet een goede, eerlijke discussie gevoerd worden. Het verwijt moet niet alleen bij het college neergelegd worden, maar de raad moet ook kritisch naar zichzelf kijken. De heer Hoek is het daarmee eens. Een terdege discussie voeren. Afgezien van het feit of het wel of niet klopt met het bestemmingsplan, als de hal van het Huis van de Samenleving ingericht gaat worden, dan moeten er politieke voetangels zijn om te weten dat het dusdanig belangrijk is, waar de raad in meegenomen wil worden. Straks is hier nog de incheckbalie van RTHA. Kom op, zeg. Hij vindt het zo belangrijk. Het kan maar één keer gedaan worden. Hij heeft heel andere ideeën bij een Huis van de Samenleving dan hier een balie van de Rabobank, de ABNAMRO of weet hij veel wie. Daar gaat het hem om. De heer Markus vindt dat punt ook vrij helder. Hij probeert aan te geven, dat deze discussie niet alleen bij het college neergelegd moet worden, maar dat de raad er ook serieus over moet nadenken. Nogmaals, de raad had hier beter over geïnformeerd moeten worden, gezien de gevoeligheid. Achteraf had dat beter gekund, eens. Maar het is te makkelijk om dat eenzijdig te bepalen. Het is een goed punt om als raad heel kritisch naar dit soort discussies te blijven kijken. De CU is er nog niet uit m.b.t. deze motie. Wellicht dat de beantwoording van het college wat helderheid verschaft, maar de CU blijft het een lastige motie vinden.

Mevrouw Den Heijer begint met de motie over de Rabobank. Op zich goed, dat de PvdA en de andere partijen dit agenderen, omdat er gewoon heel veel onduidelijk is. D66 heeft ervoor gekozen om het niet mee in te dienen of te steunen, omdat er wordt opgedragen om de verhuur op te schorten en daar is D66 het niet mee eens. Inhoudelijk kan D66 zich erin vinden, dat een functie van zo'n balie hier past in het Huis van de Samenleving. De samenleving bestaat uit inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Maar het is niet goed, dat er nog geen goedgekeurd plan ligt. Het kader is duidelijk: het gaat uit van incidentele huur en geen permanente huur. Het is goed als hierover van gedachte gewisseld wordt in de komende commissie, als er een plan komt van de wethouder m.b.t. hoe het precies in elkaar steekt. Gezien de moties zou ze bijna vergeten, dat het hier over de begroting gaat. Het amendement van WIJ over jeugd- en jongerenwerk tekent D66 mee. Het amendement zal geen kans van slagen hebben, maar in essentie staat D66 achter dit voorstel. D66 tekent ook mee met de motie van WIJ over duurzaamheid. In de commissie heeft D66 aangegeven zich zorgen te maken over wat er allemaal nog op de gemeente afkomt op het gebied van duurzaamheid in relatie tot financiële middelen, die door het college op dit moment worden gereserveerd. Volgens D66 is dat te weinig. De wethouder heeft aangegeven, dat er in december een plan komt. In dit plan verwacht d66 dan ook meerdere scenario's te zien en de financiële doorvertaling hiervan, zodat er op dat moment integrale keuzes gemaakt kunnen worden en het ambitieniveau bepaald kan worden. Om die opdracht duidelijk te maken richting het college, wordt deze motie ingediend. Mocht de wethouder toezeggen dit allemaal te presenteren in december, zou misschien gezegd kunnen worden dat deze motie overbodig is, maar het is misschien nog te vroeg en D66 wil de wethouder de gelegenheid geven om het verder toe te lichten. Dan de ballonnenmotie. D66 vindt het echt niet meer van deze tijd om deze planeet te vervuilen met onnodige manieren. D66 vindt dat soms dingen verboden kunnen worden. Dat doet Europa ook, dus dat kan de gemeente ook gewoon doen. Er zijn voldoende andere leuke dingen om te doen voor een leuk feestje. Ze snapt dat hele ballonnensentiment niet zo heel erg. Dan het anti-speculatiebeding. Hier is al veel over gezegd. D66 snapt echt de bedoeling van deze motie. Men moet voorkomen dat dit gebeurt, maar D66 weet niet goed hoe dit speelt in deze regio en hoort graag het college hierover, hoe hier op ingespeeld kan worden en of er al wat gebeurt op dit vlak. Sneller van gas los: een prima aandachtspunt, maar D66 wil de verschillende acties m.b.t. duurzaamheid in totaal bezien. Dat overzicht komt in december. Als het goed is, gaat de wethouder werken aan scenario's en komen deze verschillende maatregelen integraal terug. D66 hoopt, dat de wethouder gaat toezeggen, dat dit in het plan wordt meegenomen. Gratis OV: D66 is geen voorstander van gratis OV en zal alles wat op dit gebied gaat spelen niet steunen. Het rapporteren over het sociale segment. D66 tekent deze motie mee om een signaal te geven richting het college, dat de gemeente zich moet houden aan de afspraak van 20%. De motie is nodig, ondanks alle gemaakte afspraken. Wethouder Arends heeft in de commissie toegelicht dat er een bod was gedaan van 18%. Toen vroeg D66 zich af of het wel de goede kant op gaat. Vandaar de motie. Dan sneller bouwen. D66 steunt deze motie niet. De aanname is dat de wethouder niet snel zou bouwen. Daar heeft D66 eigenlijk wel vertrouwen in. De vraag is natuurlijk wel aan de orde: welke maatregelen kunnen genomen worden en hoe kan de raad daar op sturen? D66 zou willen voorstellen om het er een keer in de commissie over te hebben en dat de wethouder de raad daarover informeert eenmalig m.b.t. hoe hij er mee bezig is, welke maatregelen genomen worden. Als deze motie wordt aangenomen, is D66 er bang voor dat de raad weer allerlei papierwerk krijgt halfjaarlijks, detailinformatie waar de raad niet zo op zit te wachten. Dan verborgen armoede. Een sympathiek onderwerp om zich druk over te gaan maken. D66 heeft veel vragen, die andere partijen al gesteld hebben. Hoe vindt men die mensen als ze verborgen zijn? Onderzoek doen is ook niet gratis. Zijn er bewijzen dat dit in Lansingerland aan de orde is? Graag de reactie van de wethouder hierover. Een alternatief voorstel zou kunnen zijn om in de commissie een gesprek hierover te hebben op basis van alle gegevens die beschikbaar zijn om dan te bezien wat de raad

eigenlijk nog wil weten en hoe die mensen geholpen zouden kunnen worden, zonder gelijk weer allerlei dingen te veranderen. Als dat met elkaar besproken is, kan een duidelijke opdracht mee gegeven worden aan het college. Nu is het niet goed geformuleerd namelijk. De neutrale kassen: een prima motie. Ook D66 vindt dat deze gemeente zich aan de klimaatafspraken moet houden. Het is een speerpunt van de gemeente. Men ontkomt er niet aan om er iets mee te doen. D66 verzoekt het college om dit op te nemen in het duurzaamheidsplan als onderdeel, zodat het in totaal bezien kan worden. Dan zijn er nog twee te gaan. De motie over de VVE. D66 staat achter het principe, maar de raad moet het er nog iets beter over hebben, denkt D66. Het is op dit moment niet duidelijk of er een probleem is in 2019. Indien de nu toegekende budgetten ontoereikend zijn in relatie tot de vraag, zou D66 de motie wellicht wel weer kunnen steunen. D66 wil ook best kijken naar het vergroten van de doelgroep en dit bespreken in de commissie, maar nog niet bekend is wat de doelgroep is. De heer Markus begrijpt, dat D66 dan instemt met de toezegging die al gedaan is bij de beantwoording van de technische vragen. Er komt een voorstel vanuit het college, waar de raad in de commissie samenleving met elkaar over kan nadenken. Mevrouw Den Heijer vindt dit goed klinken. Zou kunnen, ja. De wethouder kan dit ook herhalen, denkt ze. Dank. Tot slot het amendement m.b.t. het zwembad. D66 had eigenlijk verwacht dat deze motie zou worden uitgevoerd. Belangrijk om te kijken welke maatregelen het zwembad zou kunnen nemen. Ze verwacht dat het onderdeel wordt van de duurzaamheidsvisie. D66 vindt het voorstel van de CU ook prima, daar kan D66 mee instemmen. Als het goed is, is ze nu door alles heen en kan ze afronden. Dank.

De heer Ruijtenberg zal het niet hebben over de moties en amendementen, die ingediend zijn door D66, WIJ en PvdA, omwille van de tijd. De heer Markus denkt dat hij dan kan stoppen, want de rest heeft niets ingediend. De heer Ruijtenberg heeft ook nog zelf een aantal moties ingediend, waar vragen over gesteld zijn, die hij wel zelf wil beantwoorden. Hij begrijpt, dat de heer Markus snel thuis wil zijn. Als hij hem niet zal interrumperen, zal hij zich er snel van af maken. Hij begint over de CO2 neutrale kassen. De gemeente heeft afspraken gemaakt dat in 2020 sowieso de kassen CO2 neutraal zijn. Wat GL vraagt is om dit niet verder dwingend op te leggen. GL wil niet mensen verplichten, maar zoekt juist nadrukkelijk in dit onderzoek de samenwerking met de tuinders om zo snel mogelijk CO2 neutraal te zijn. Verder moet de raad stoppen met telkens aan te geven, dat duurzaamheid geld kost, dat er banen mee verloren gaan, dat de gemeente de concurrentiepositie verliest t.o.v. andere gemeenten of in heel Europa. Er staat in het collegeprogramma nadrukkelijk een paragraaf over innovatieve tuinbouw. Juist investeren in duurzaamheid, juist investeren in dat soort innovatieve opdrachten, zoals CO2 neutrale kassen, kan de concurrentiepositie enorm verbeteren en het kan op termijn geld en banen opleveren. Duurzaamheid kost geen geld. Niks doen kost geld. Investeren in duurzaamheid levert geld op op termijn. Dan over de armoede. Gevraagd is hoe zo'n onderzoek nu uitgevoerd moet worden. Hoe kunnen die mensen in kaart gebracht worden? Overwogen kan worden om de Rekenkamer opdracht te geven. Dat is heel goed mogelijk. Daarnaast hebben de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam de handen ineen geslagen voor zo'n onderzoek. Ze hebben er een kenniscentrum voor opgericht. O.a. gegevens van uit de basisregistratie, de WOZ, WMO, participatiewet, data van schuldhulpverlening en zelfs mocht ingevoerd worden vrij reizen voor minima. Die gegevens kunnen aan elkaar gekoppeld worden en daarmee kan een beeld verkregen worden van hoe het zit met mensen die last hebben van armoede of verborgen armoede. Zo'n onderzoek is goed uit te voeren. Dan 'de ballon gaat niet meer op'. Door veel fracties wordt gezegd, dat dingen niet verboden moet worden. Er zijn veel dingen die verboden worden, omdat het om onwenselijk gedrag gaat. Ook roken wordt op veel plekken verboden, omdat het onwenselijk is. Dit gaat niet om gezondheidsschade, maar om nadrukkelijke milieuschade. Hij wil nadrukkelijk aangeven, dat het niet gaat om een verbod, maar om een ontmoedigingsbeleid. Niemand wordt verboden om ballonnen op te laten, maar het wordt ontmoedigd door o.a. aan te geven dat als iemand ballonnen oplaat hij geen subsidie meer kan krijgen. De heer Kuipers vraagt wat bedoeld wordt met de meldingsplicht in de APV voor het oplaten van feestballonnen. Wil GL dit regulieren of verbieden? Wat moet gemeld worden en wat zou de reactie moeten zijn dan? De heer Ruijtenberg legt uit, dat iemand het moet melden als er ballonnen opgelaten worden en daarmee moet een aantal regels in acht genomen worden. Bij de APV kan hier in gezamenlijkheid over gediscussieerd worden. Overigens is het niet nieuw. Er zijn reeds 35 gemeenten in Nederland, die die regels in de APV hebben opgenomen, o.a. de buren van Pijnacker-Nootdorp. Dan voorschoolse en vroegtijdige educatie. GL wil aangeven dat 5% van de leerlingen een taalachterstand heeft. Dit is inmiddels bekend. Een taalachterstand kan leiden tot gedragsproblematiek en daarvoor zou later een beroep gedaan moeten worden op specialistische GGZ. Nu een korting doen is penny wise pound foolish, want dan moet er later meer terug betaald worden. Daarnaast heeft GL signalen gekregen vanuit de branche, dat er nu al krapte is. Ook subsidies voor reguliere opvang is waarschijnlijk niet toereikend. Hij wacht het antwoord van de wethouder hierop af. De verduurzaming van zwembad De Windas. Ja, eigenlijk is daar alles al over gezegd. GL wil toch een beroep doen op geld voor het onderzoek. Het is belachelijk iets zo lang te laten wachten en dat er over 5 jaar een onderzoek gedaan wordt. De heer Markus vraagt hoe GL aankijkt tegen het voorstel van CU om de motie van vorig jaar te handhaven en alsnog uit te laten voeren door het college. Inderdaad, die 5 jaar is dan te lang. De heer Ruijtenberg vindt het op zich een goede suggestie. Het is het overwegen waard. Hele goede vraag, als hij heel eerlijk is. Hij wil even overleggen met de mede-indieners wat hij hiermee gaat doen. Hij vraagt straks om een schorsing. Dan nog de motie onderzoek gratis OV voor AOW'ers. GL is helemaal niet

tegen het OV of om zoveel mogelijk mensen daar in krijgen. Toch kan GL de motie niet steunen, omdat het gaat om gratis OV voor mensen met AOW, waarmee het gelimiteerd wordt. Eigenlijk zou onderzocht moeten worden of iedereen met een laag inkomen gratis OV aangeboden zou moeten worden. Dit was zijn bijdrage.

Mevrouw Verhoef moest ineens denken aan een grap, die haar zoon een keer maakte, toen de verkiezingen voorbij waren, maar zij gaat dit niet vertellen. Ze heeft het een aantal mensen verteld, maar misschien zegt ze het gewoon wel. Hij zei: we gaan je voortaan mevrouw Neeleman noemen. Eigenlijk is dat wel een geuzennaam, want soms mist ze meneer Neeleman wel, want hij dook altijd in de details van alle stukken. Hij had de raad bij het Rabobank-verhaal op de juiste komma's en punten kunnen wijzen. Maar goed, ze gaat verder met haar verhaal. Ze gaat voorzichtig door alle moties en amendementen heen lopen, maar wel heel kort. De BOA's: dit gaat over vertrouwen, vertrouwen in de jeugd, versus proberen te handhaven. Ze merkt bij de verschillende coalitiepartijen, dat ze vertrouwen hebben in tuinders en dat is goed. Ze hebben vertrouwen in ballonnenfabrikanten, vertrouwen in banken, maar blijkbaar niet in de jeugd, want daar moeten meer BOA's op gezet worden. De PvdA is dus van harte mede-ondertekenaar van deze motie. De heer Machielse vraagt of mevrouw Verhoef even zou willen tellen hoeveel jongeren er bij de coalitiepartijen aanwezig zijn versus de oppositiepartijen. Om dan een oordeel te vellen over wie er meer of minder vertrouwen heeft in jongeren. De heer Ruitenberg wil benadrukken dat de BOA's een accent krijgen, zodat ze goed met jongeren om kunnen gaan, want er zijn veel jongeren in deze gemeente. Maar het gaat om veel bredere handhaving, dan alleen handhaving op jongeren. Het beeld, dat ze er alleen maar zijn om de jeugd te controleren, vindt hij een onterecht beeld. Voor mevrouw Verhoef is het voor het eerst dat ze twee interrupties in één keer krijgt, daar moet ze even aan wennen. Ze begint bij de heer Machielse. De PvdA heeft het volste vertrouwen in jongeren. In het team zitten relatief jonge mannen, kijk maar naar de heer Xhemaili op de tribune. Hij had dolgraag aan het jongerendebat mee gedaan. Ze is heel blij, dat er zoveel met name jonge mannen in de verschillende fracties zitten. En een jonge dame. Maar ze vindt dat zij bijzonder weinig overlast of hanggedrag vertoont. Hij gedraagt zich bijzonder netjes. De heer Ruitenberg zei ook vast iets verstandigs, maar ze wilde even haar punten maken m.b.t. vertrouwen. Dit heeft ze bij deze gedaan. Ze gaat door naar verduurzaming zwembad De Windas. Daar is al veel over gezegd. Het is inderdaad heel vervelend, dat dat onderzoek nog steeds niet is uitgevoerd. Dat moet zo snel mogelijk gebeuren. Ook met alle middelen die daar voor nodig zijn om dat goed te doen. Het voorstel van de heer Markus viel ook in goede aarde bij GL. Dit moet ze even overwegen. Over anti-speculatiebeding is ook al veel gezegd. Het belangrijkste is, dat hier betaalbare koopwoningen beschikbaar blijven voor jonge starters bijvoorbeeld. Alles wat eraan gedaan kan worden om dat te bewerkstelligen is de PvdA voorstander van. Ze hoort graag van de wethouder wat hij of zij hiervan vindt. De motie duurzaamheid heeft de PvdA mede ingediend. Ze wil vooraf graag nu al duidelijk maken hoe graag zij de informatie zou willen ontvangen, in welke vorm en met welke afwegingsmogelijkheden, zodat echt in december een goede inhoudelijke discussie gevoerd kan worden met elkaar. Ook over de duurzaamheidsstrategie van deze mooie gemeente. Stimuleren van groene schoolpleinen steunt de PvdA van harte. Het mag zowel handjes vies maken zijn, als zorgen dat het regenwater goed weg loopt. De motie over integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid: de PvdA hoort graag van de wethouder hoe het nu precies zit, want dat is heel belangrijk met de aanleg van de A16/A13, dat dit duidelijk integraal wordt bekeken. Die ballon gaat niet meer op: heel duidelijk uitgelegd door de heer Ruijtenberg, het gaat om een ontmoedigingsbeleid. Alles wat gedaan kan worden om te voorkomen dat onnodig de natuur vervuild wordt, daar staat de PvdA volledig achter. Het is een hele waslijst, maar nu komt ze bij de CO2 neutrale kassen. Ook daarvan kan gezegd worden dat dat gedaan gaat worden en dat het straks allemaal in het duurzaamheidsplan staat. Maar de heer Ruijtenbeg geeft duidelijk aan, dat de gemeente moet helpen om het aantrekkelijk en bereikbaar te maken voor de tuinders. Dat hoeft niet altijd met geld. Het wordt laat, maar iedereen zit wel heel erg te praten hier voor haar. Misschien overwegen ze dat ze een motie willen steunen. Het gaat erom dat de gemeente alles op alles zet. Dit is echt iets wat eruit gelicht wordt om ook de tuinders daarin zoveel mogelijk tegemoet te komen, omdat zij nou eenmaal 70% van de CO2 uitstoot van de gemeente voor hun rekening nemen. De armoede: ze had het zelf niet beter kunnen zeggen, waarschijnlijk minder goed. Hoe kan zo'n onderzoek aangevlogen worden? De heer Ruijtenberg heeft dat heel duidelijk uitgelegd. Ze roept ook nog even in herinnering, dat wethouder Van Tatenhove zei, toen het hier over ging, dat ze het dolgraag zou willen. Ze doet dat ook via scholen en sportverenigingen. Maar als de raad nog handvatten kon geven hoe ze dat beter zou kunnen doen, mensen met armoede in beeld brengen, dan heel graag. Daar gaat dit o.a. over. De PvdA, en GL heeft al interesse getoond, zou graag een bijeenkomst willen organiseren ook met maatschappelijke partijen binnen Lansingerland om echt met elkaar in gesprek te gaan over hoe mensen in armoede gevonden kunnen worden en wat er aan gedaan kan worden. Dat kan daarna met een bespreekstuk in de commissie, dat is handig als er data bij de hand is. De heer Van Doorn vraagt of het organiseren van een beeldvormende avond niet veel handiger is dan een motie en een opdracht. Eerst dat en vanuit dat gesprek een inventarisatie om te kijken of een onderzoek überhaupt noodzakelijk is. Hij zou zeggen: dat organiseren i.p.v. de motie, waarin om een onderzoek wordt gevraagd. Eerst de stap ervoor doen. Mevrouw Verhoef had gedacht om het andersom te doen. Als de gegevens bekend zijn en duidelijk is hoe groot het probleem is, dan kan dat gepresenteerd

worden en verder uitgediept met de maatschappelijke partijen. De PvdA kiest voor de route andersom, maar beide is mogelijk. Voorschoolse en vroegtijdige educatie is voldoende toegelicht, maar ook hier hoort de PvdA nog graag van de wethouder hoe zij hierin staat, want het leek alsof er voor 2019 sowieso geen probleem was bij de vorige commissie AB. Graag iets meer toelichting. Motie halfjaarlijkse informatie aan de raad over sneller bouwen. In hapklare brokken krijgt de raad steeds allerlei informatie uit het sociale domein. Ze zou dat ook graag willen hebben bij bouwen. Ze weet dat er de actualisatie grondexploitatie is, maar dit ging specifiek over een duidelijk verhaal m.b.t. welke acties er zijn genomen en wat er gedaan gaat worden. Volgens haar wil de wethouder dat ook heel graag, want die vertelt er altijd over als ze ernaar vraagt. En de ambitie van het college is om meer te bouwen. Wie denkt dat die ambitie er niet is, heeft het mis, alleen was helaas voorheen de ambitie hoger, maar daar zijn allerlei redenen voor. Zo'n presentatieavond, waar D66 het over had, is natuurlijk altijd mooi. De minstens 20% woningen in het sociale segment. De heer Kuipers zegt dat het niet minstens is, maar precies 20%. Het is groter of gelijk aan, dat noemt zij minstens 20%. De heer Kuipers zegt voor de notulen, dat hij gezegd heeft, dat er niet staat 'tenminste'. Dit heeft hij gezegd. Mevrouw Verhoef kent het collegeprogramma beter dan menig coalitiepartner hier. De heer Kuipers wil het dan straks graag even over het gratis OV hebben. Dat heeft hij namelijk inmiddels nagekeken. Mevrouw Verhoef gaat verder. Er staat dus: in Lansingerland is er plek voor alle doelgroepen, en dan wordt een aantal doelgroepen genoemd, en 20% sociale woningbouw. Wat er niet klopt aan de motie, dat begrijpt ze niet. Het enige wat de PvdA vraagt, is: informeer de raad. 20% vertaalt zij naar tenminste, maar het mag ook precies 20% zijn. De heer Ruitenberg wil alle duidelijkheid weg nemen, leest hij het coalitieakkoord: we houden vast aan een percentage van 20% sociale woningbouw over de gehele gemeente, ook in nieuw te ontwikkelen wijken. Bij inbreidlocatie en herontwikkeling kan hiervan afgeweken worden om een goede mix tussen koop- en huurwoningen te realiseren. Mevrouw Verhoef zegt: precies. Haar stelling is ook helemaal niet van dat het college 19% inzet en dat de PvdA wil dat er 20% komt te staan. Ze wil alleen op de hoogte gehouden worden van: hoe staat het ermee? Als dreigt dat het niet gehaald gaat worden, wat wordt er dan aan gedaan om toch na 4 jaar wel op die 20% te zitten. Het is een vinger-aan-de-pols verhaal. De heer Kuipers merkt op, dat wat in de overwegingen staat niet klopt. Er staat dat de raad heeft aangegeven, dat het aantal woningen in het sociale domein tenminste 20% van het totaal aantal moet zijn. Dat staat nergens. De coalitie heeft het uitgesproken in het coalitieakkoord, maar er staat niet 'tenminste 20%'. Dan zou men kunnen zeggen: misschien wordt het wel 30%. Dat staat er uitdrukkelijk niet. Mevrouw Verhoef vraagt of de VVD de motie zou steunen als ze het woordje 'tenminste' weg haalt. De norm in het sociale segment, onderdeel 1 van het dictum. De heer Kuipers zegt dat ze het coalitieakkoord citeert en hieraan toevoegt dat ze regelmatig op de hoogte gehouden wil worden. De heer Ruitenberg heeft net uitgelegd, dat dat al gebeurt. Dus dan is het een overbodige motie. Mevrouw Verhoef wacht dan gewoon op de toezegging van de wethouder, dat dit inderdaad al gebeurd. Dan gaat ze rustig ieder half jaar alle papieren door. Dan de motie onderzoek gratis OV voor AOW'ers met een laag inkomen. Die titel klopt in de zin van: die had ze in haar hoofd. Sorry, ze legt het niet goed uit. Wat ze heeft bedoeld is niks veranderen aan wat de coalitie wil, want de coalitie wil mogelijkheden onderzoeken van gratis OV voor ouderen, blz.17 van de glossy, en ze willen voor senioren een financiële drempel verlagen om gebruik te maken van OV. Dat dit in de context van eenzaamheid gebeurt, is heel mooi, maar dit zijn letterlijke citaten. De heer Kuipers zegt dat ze correct citeert, dat had hij ook gezien. Er staat dat financiële drempels willen weg genomen moeten worden, maar er staat niet dat dit bedoeld is voor mensen met een laag inkomen. Dat staat er niet. Het is ook bedoeld voor mensen met een wat hoger inkomen, die zich in een situatie van eenzaamheid bevinden. Dat wordt met Welzijn Lansingerland onderzocht. Mevrouw Verhoef geeft de heer Kuipers gelijk en dat geeft ze dan maar toe, maar dat had ze aan het begin ook wel een beetje gedaan. Ze heeft de woorden AOW, AOW-gerechtigden, laag inkomen erin geschreven voor L3B, want die hadden dat in het verkiezingsprogramma staan. Ze dacht dat L3B dan wel mee zou gaan. Als L3B mee gaat, dan blijft niemand achter. Dat was een beetje haar gedachte hierbij. De heer Kuipers denkt dat mevrouw Verhoef hem bijna zover krijgt, dat hij het gaat steunen. Mevrouw Verhoef komt hem ook heel graag tegemoet, want ze kan het dictum gewoon aanpassen. Dan vervangt ze het hele stukje over financiële haalbaarheid van het plan voor senioren, AOW-gerechtigden tuuttuut. Dat vervangt ze door: het resultaat van het door het college in te stellen onderzoek naar mogelijkheden om voor senioren de financiële drempel te verlagen om gebruik te maken van het OV. Dan citeert ze letterlijk wat er in de glossy staat. Wat ze vraagt is: doe nou alstublieft dat onderzoek, wat de coalitie zo graag wil doen, maar doe het zo dat voor 1 mei of 1 juni 2019 de uitslag er is, zodat bij de bespreking van de kaderbrief gezegd kan worden, dat er een bepaald bedrag gereserveerd wordt. Gewoon het onderzoek, zoals het al gepland was. Anders wordt het een jaar uitgesteld en dan zitten ouderen nog langer in eenzaamheid en dat wil niemand hier. Goed, sneller van gas los. Ze is bijna klaar, heer Markus, maar ook als kleinste partij wil ze graag haar zegje doen. Het collegeprogramma meldt, dat over 4 jaar het aantal bestaande woningen, dat in Lansingerland van gas los is, minstens 500 bedraagt. In het collegeprogramma staat op blz. 49: over 4 jaar zijn minstens 500 woningen van gas los. Nieuw of bestaand. Elders staat: alle nieuwe woningen gaan van gas los. Alle nieuwe woningen, dat is 1600. Wat is het nou eigenlijk? 500 van gas los. Als ook die nieuwbouw mee telt, dan is de ambitie in de min. De heer Markus snapt de rekensom van in de min niet helemaal. Kan ze dat toelichten? Mevrouw Verhoef heeft de bladzijnummers er niet bij gezet. Maar als op de ene bladzijde

wordt gezegd dat alle nieuwe woningen van gas los zijn. En op een andere bladzijde dat er 1600 gebouwd worden, dan is dat 1600. Aan het einde zijn er minstens 500 van gas los. Dan het in ieder geval 1600 van gas los moeten zijn. De heer Markus zegt dat dit tijdens de commissie ook al uitgelegd is. Dit is een herhaling van zetten. Toen is aangegeven, dat die 500 om bestaande woningen gaat. Dat heeft niets te maken met nieuw te bouwen woningen. Hij zou het fijn vinden als in deze raad ook de antwoorden van het college in de commissie opgeslagen worden en serieus genomen worden. Dank u wel. Dat doet mevrouw Verhoef altijd. Ze kijkt altijd netjes terug wat er eerder is gezegd. Hoe het ook zij, die 500 mag wat de PvdA betreft wel omhoog. Maar als de rest 500 wel genoeg vindt, of het nu totaal is of bestaand, van WIJ en GL en de PvdA mag het omhoog. Dan de Rabobank. Ze wil allereerst zeggen, dat ook de PvdA fractie wel begrijpt, dat het voor de Rabobank vervelend is en dat het absoluut niet bedoeld is als een hetze tegen de Rabobank. Absoluut niet. Het gaat om de punten, die al eerder zijn genoemd. Het proces. Is het gebaseerd op zoals het bestemmingsplan is bedoeld of het vastgoedbeleid? Daar gaat het haar om. Het is heel vervelend als de huur opgeschort zou moeten worden of misschien zelfs ontbonden. Wat de PvdA ook wel stoort en dat staat niet in de motie, is het feit dat de Rabobank naar de gemeente toegekomen is met de vraag of ze mogen huren op lange termijn. De wethouder zei dat dat goed was. Het was niet eens onderdeel van een dieper en hoger plan. En dat de raad er niet in gekend is, maakt het voor haar extra pijnlijk. Als er nou nog een heel mooi plan achter zat, was het misschien nog begrijpelijk. Hier wil ze het bij laten, want over de Rabobank heeft ze nu genoeg gezegd.

De voorzitter constateert, dat dit het einde van de eerste termijn van de raad is. Het is inmiddels 22.20 uur. Er is nog een eerste termijn van het college en daarna nog een tweede termijn van de raad en het college en er moet ook nog gestemd worden over een hele lijst. Hij stelt het volgende voor. Eerst een schorsing van 5 minuten maximaal. Daarna moet het college beantwoorden. Dat kan kort, maar dat ligt ook aan de raad. De voorzitter hoort al een heleboel herhalingen ontstaan, dus hij verzoekt om alleen te interrumperen als niet het juiste antwoord van de wethouder ontvangen is. Geen discussie met de wethouder, want de discussie wordt onderling gevoerd. Daarna zal de voorzitter wat langer schorsen om eventueel moties en amendementen aan te passen. Dan hoopt hij dat om 23.15 uur de tweede termijn begint en dat de raad dat kort kan houden en kan beperken tot de moties die nog niet gedaan zijn. Maar uiteraard, mocht er behoefte aan zijn om te interrumperen, kan dat altijd gedaan worden. Dan kan de stemming voor 23.30 uur beginnen en kan de vergadering voor 24.00 uur klaar zijn. Kan de raad hier in hoofdlijnen mee instemmen? Dan gebeurt het zo. De voorzitter schorst de vergadering voor exact 5 minuten. Om 22.27 uur gaat de vergadering verder.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering. De schorsing duurde iets langer, omdat er geen beeld was voor de wethouders. Zij zijn verplaatst. Zij zullen naast de griffier plaats nemen om de beantwoording te doen, anders kan niemand dat via de webscast volgen. Hij geeft het woord aan de wethouder financiën.

Wethouder Abee vindt het een verrassende plek. Het heeft de mogelijkheid om te blijven zitten en de tijd te nemen voor de beantwoording. Twee dingen vooraf. Excuses voor het feit, dat het college de raad begin van de avond pas op de hoogte heeft gesteld van het feit, dat een aantal tabellen in de begroting niet kloppen. Daar is de wethouder vanmiddag van op de hoogte gesteld. De organisatie had het overigens zelf ontdekt. Hij zou allerlei woorden kunnen vinden, die weinig vleiend zijn, want het had niet moeten gebeuren. Het zijn tabellen van vorig jaar, die vervangen hadden moeten worden. Het zijn tabellen, die volstrekt niets doen met saldi. Deze zijn allemaal goed doorgerekend. In de risicoparagraaf staat bijvoorbeeld dat Leeuwenhoekweg een hoog risico heeft, maar dat is inmiddels een laag risico, want bijna alle grond is verkocht. Aan zulke dingen moet de raad denken. Het heeft geen enkel effect voor begrotingssaldi, voor de financiële uitgangspunten rondom de begroting. Hij is er verder blij mee, dat er bij de begrotingsbehandeling nauwelijks over geld gesproken wordt. Hij rekent er dan ook op, dat de begroting redelijk unaniem wordt vastgesteld. Dan naar de moties en amendementen, die zijn portefeuille aangaan. Hij begint met de motie over duurzaamheid, 014. Het is volstrekt duidelijk, dat waar er in de motie geschreven wordt over duurzaamheid, het college het er volstrekt mee eens is. Over de urgentie van duurzaamheid is men het eens. Daarom probeert het college in december de visie over duurzaamheid aan te reiken. Dit stuk is klaar en onderweg naar het college. Die visie zal zo concreet mogelijk zijn, dat heeft hij ook toegezegd. Zeker waar het de gemeentelijke zaken betreft, het eigen vastgoedbeleid en vastgoedeigendommen. Het college zal zo concreet mogelijk zijn en ook op de andere terreinen zal het geconcretiseerd worden. Toch hecht de wethouder eraan om mee te geven, dat de verwachting, die hij bij sommigen proeft, hier vooruit gaan lopen op hetgeen nationaal en internationaal mogelijk is. A is het nog niet besloten en B zijn er nog heel veel onduidelijkheden en veel beleidsterreinen op elkaar ingrijpen. Als hij een leesadvies mag geven: lees de samenvatting van het klimaatbeleid van het CPB nog eens. Wel een fors aantal bladzijden, maar het zal verhelderend zijn m.b.t. de keuzes die nog gemaakt moeten worden en ook de onduidelijkheid m.b.t. wat de keuzes zouden kunnen zijn. Dus niet om de verwachtingen te temperen, het college zal zo concreet mogelijk zijn, maar moet ook wel realistisch zijn rondom wat er op de grote dossiers, op duurzaamheid, te vinden

zal zijn. Als het gaat om het financieel verslag, die niet zozeer in de motie staat, maar wel mondeling werd gegeven, meldt de wethouder dat er voor € 300.000 nieuw geld in de begroting zit om te investeren in duurzaamheid. Dat is terug te zien in de begroting bij de kapitaallasten, die komen ongeveer overeen met € 300.000. Verder heeft de wethouder aangegeven, dat heel veel van de financiering niet door de overheid of door de gemeente zal gebeuren, misschien wel in de faciliterende zin, maar niet daadwerkelijk geld wat out of the pocket gaat in de richting van woningen. Als er voor 500 woningen € 10.000 beschikbaar gesteld zou moeten worden, wat ongeveer de helft van de werkelijke kosten zou zijn voor bepaalde typen woningen, dan kan men zelf ook snel rekenen. Het gaat om gigantische bedragen. Het is niet de verwachting, dat de gemeente die kosten moet gaan dragen. Het is ook niet de verwachting dat de gemeente die kan dragen en dat moet men ook niet willen. Het college is het volstrekt eens met de lijn die nagestreefd wordt en dat er geen misverstand is over de urgentie, maar dat in december is het het moment om met elkaar te praten over de vraag of er voldoende ambitie in zit en of dit bijgesteld kan worden. Als de raad meent, dat de ambitie te weinig is, zal de wethouder zich daar graag door laten inspireren, maar laat men eerst dat document afwachten. In zijn algemeenheid denkt de wethouder dat de motie echt overbodig is, ook al worden de lijnen gedeeld. Dan amendement 019 over verduurzaming zwembad De Windas. Hier is veel over gesproken. Het college is volop bezig met allerlei onderzoeken m.b.t. energiebesparing, aardgasloos maken, rondom het eigen vastgoed. De wethouder zal hier zo concreet mogelijk op terug komen de volgende maand, waar het het eigen vastgoed betreft. Maar het zwembad is wel een belangrijke. Het zwembad is, net als de kassen, van de gemeentelijke gebouwen een grootverbruiker. Zeker ook gezien de onduidelijkheid die er ontstaan is rondom de opvolging van de motie, zou de wethouder het zich kunnen voorstellen dat het amendement zodanig wordt aangepast, zodat het een motie wordt, waarbij die € 50.000 betrokken wordt, want hij is het met het CDA eens, dat er nog heel veel zaken onduidelijk zijn; die moeten nog ingevuld worden m.b.t. de technische staat. Als er een motie van gemaakt wordt en die € 50.000 genoemd wordt als hard gegeven, want er zit geld in de begroting voor allerlei onderzoeken, dan is een motie voor het college zeer acceptabel. Het college zal dit zien als stimulans om met voorrang te gaan kijken hoe implementatie aan de uitvoeringsaspecten van het zwembad gegeven kan worden. De heer Markus begrijpt, dat het dan om de oude motie van vorig jaar gaat. Wethouder Abee heeft alleen op zijn netvlies staan wat er gezegd is over die motie. Hij denkt dat het belangrijk is om met elkaar te constateren dat de eigen gebouwen zo snel mogelijk verduurzaamd moeten worden. Richting de heer Ruijtenberg van GL probeert hij aan te geven, dat als hij zegt dat het met forse kracht onderzocht moet worden, wat dan onderschreven wordt met een motie, het college dat dan als stimulans ziet om binnen het totale vastgoedbeleid in ieder geval dat zwembad zo snel mogelijk naar voren te trekken en daar dan ook zo snel mogelijk op terug te komen. Of dat dan overeenkomt met de motie, daarop moet hij het antwoord schuldig blijven. Dan de motie CO2 neutrale kassen, motie 020. Het is volstrekt helder, dat het college daar geen verschil van mening heeft met de raad over de doelstelling, dat de kassen zo snel mogelijk CO2 neutraal moeten zijn. Hij zal de raad aanreiken, dat de raad in ieder geval niet teleurgesteld zal zijn in de concrete doelstellingen, die in de duurzaamheidsvisie gepresenteerd zullen worden. Maar men moet ook wel realistisch blijven rondom een aantal trajecten. Ook mensen die voorop lopen niet schofferen als het gaat om wat ze tot nu toe gepresteerd hebben. Het klimaatakkoord is er nog niet, want er is nog geen datum bekend. Raadsleden moeten echt de samenvatting van het CPB lezen. Maar in Greenport verband, Greenport West Holland, het oude Oostland en Westland, is juist met kennisinstellingen en met alle glastuinbouworganisaties en overheden een akkoord gesloten rondom die emissieloze kassen en die CO2 neutrale kassen. Daar is al een stap gemaakt, daar heeft de markt, met name de glastuinbouwbedrijven, zich ontzettend uitgesproken en hun nek uitgestoken. Dat gekoppeld aan het feit, dat het juist Lansingerlandse bedrijven waren in de glastuinbouw, die als eerste begonnen met de geothermie. Als er één groep is, die zich dan wel niet op de borst hoeft te slaan, maar voorop loopt naar de toekomst toe rondom verduurzaming van hun eigen bedrijven, dan is het juist de glastuinbouw in Lansingerland. Dan moet men daar ook vertrouwen in hebben. De gemeente speelt hier volop een rol in. Vanmiddag heeft de wethouder nog twee momenten gehad, waarbij hij geprobeerd heeft vanuit de gemeente mee te bepalen m.b.t. hoe de toekomst eruit ziet. Als ze willen verduurzamen en ze willen van het gas af, dan moeten ze wel een alternatief hebben. Zonnepanelen op glaskappen is toch een beetje tegen hun bedrijfsmodel in. Dan zullen er warmtepijpen nodig zijn, maar dat is nog wel iets wat tijd vraagt. De wethouder denkt dat er onrecht gedaan wordt aan de afspraken die gemaakt zijn en daarmee is de motie overbodig. Dan de motie sneller van gas los, motie 025. Een motie van de PvdA. Ook daarin moet met elkaar vastgesteld worden, dat er geen verschil van inzicht is tussen raad, college, ambtelijk apparaat. Iedereen vindt dat het zo snel mogelijk van gas los moet en dat dat een enorme opgave is. De gemeente is niet voor niets bezig met allerlei pilots om te kijken hoe dat in gang gebracht kan worden en versneld kan worden. De wethouder heeft het dan niet over de nieuwbouw, want het is volstrekt helder dat alle bedrijven die nu een aanvraag indienen voor nieuwbouw, die gaan van gas los. Geen discussie mogelijk dat het nog aan gas komt. Dus die aantallen tellen volstrekt niet mee, maar dat heeft de wethouder al eerder verteld. Het gaat over proeven, pilots. De wethouder had graag mee gedaan aan de pilot van BiZa, maar helaas is de gemeente daar buiten gevallen, want dat had sowieso al 500 huizen betekend. Het zit hem niet puur in de aantallen. Natuurlijk, als er 1.000 gehaald kunnen worden, zal dat zeker gedaan worden. Maar om het nu vast te leggen en om te stoeien met aantallen;

het zal zo snel mogelijk moeten, op korte termijn dingen, op lange termijn dingen. De wethouder had het net over die warmterotonde; als er wijken afgekoppeld worden van het gas, moeten er wel alternatieven zijn. De meeste volumes worden gemaakt als het aan de warmte gelegd kan worden. Dan kan binnen een paar jaar enorme hoeveelheden gemaakt worden. Dat is niet iets wat in december even besloten wordt met elkaar. Daar is de rijksoverheid voor nodig. Het zijn zeer lange trajecten en politiek gevoelig. De wethouder heeft vandaag nog gesproken met de voorzitter van LTO Nederland, de heer Van der Tak, hierover. Het zijn trajecten, waar men volop mee bezig is. De gemeente speelt hier een rol in. Men moet zich niet willen vastleggen op absolute getallen. De ambitie van 500 is neergezet. Als dat er 1.000 worden: fantastisch. Dat zal zeker niet nagelaten worden. Hiermee denkt de wethouder dat de motie overbodig is. Dan de motie 022 over sneller bouwen. De wethouder is hier in de commissie vrij uitgebreid op ingegaan, waarom zo snel mogelijk bouwen een ieders doel is. Dat is strak in contracten vastgelegd met marktpartijen m.b.t. wat ze moeten presteren en wanneer en wanneer ze moeten betalen. Dus ook financieel is het goed afgedekt. Bijvoorbeeld in Westpolder, waar een groot bouwvolume plaats vindt, loopt men voor op het schema. Maar ook daar worden ze geconfronteerd met het feit dat als ze van gas los moeten, dat dan plannen aangepast moeten worden. Als er asbest gevonden wordt, leidt dat tot vertraging. Als het gaat om aantallen, is de wethouder blij dat er dit jaar 497 bouwaanvragen zijn. De komende maanden zitten er nog 82 in de pijplijn. Zijn ze daarmee gebouwd? Nee. De gemeente bouwt geen woningen, maar faciliteert de processen en stimuleren ze. De gemeente probeert partijen op te porren. Kortom: het college denkt dat de gemeente alles uit de kast haalt. Via twee momenten in het jaar wordt de raad geïnformeerd m.b.t. de stand van zaken. Dat is bij de projecten en bij de begroting. Als er majeure afwijkingen zijn, omdat bijvoorbeeld een grondexploitatie stil valt, dan meldt het college dit natuurlijk, maar het college denkt, dat die twee momenten echt voldoende zijn om de raad goed op de hoogte te houden, zodat de raad kan sturen als er iets niet goed gaat. De wethouder wil de raad eraan herinneren, dat de gemeente ooit drie grote grondexploitaties had. Dat betekent dat er vanuit 3 bronnen flinke woningbouwaantallen komen. Meerpolder is nagenoeg volgebouwd. Hier is men bezig met de reststukjes. Bij Parkzoom is men bezig met de laatste 250 woningen. De heer Markus wil niet vervelend doen, maar volgens hem zou men een beetje de vaart erin houden, meneer de wethouder. Wethouder Abee probeert met zijn taalgebruik de vaart erin te houden, maar hij begrijpt, dat hij het over het inhoudelijke heeft. Daarmee denkt de wethouder dat de motie ontraden moet worden. Dan komt hij op zijn laatste punt, dat is de motie over het anti-speculatiebeding, motie 015. Volstrekt helder. Bij de wethouder of de organisatie is op dit moment niet bekend dat er aanleiding zou zijn om te denken, dat hier nu een ernstig probleem is. Dat is ook in de richting van de heer Ruitenberg. De gemeente kent dit probleem niet. De suggestie die ervan uit zou kunnen gaan, wil de wethouder echt tegen spreken. Dat heeft ook te maken met de contracten. Als het om starterswoningen gaat, is zeer strak gereguleerd wie daarvoor in aanmerking komen. Dat wordt ook gecontroleerd. Het is bepaald in welke volgorde mensen in aanmerking komen. Dat is echt goed afgedekt. Aan de andere kant is er de realiteit, dat er wel degelijk het risico zou kunnen bestaan van speculatie. Iedereen is het er over eens, dat woningen voor de eigen mensen gebouwd moeten worden. Men moet ervoor zorgen, dat speculatie niet kan voor komen en dat moet aan het begin de kop ingedrukt worden. De wethouder zou het zich kunnen voorstellen, dat deze motie inderdaad steun zou kunnen krijgen, waarin wel afstand genomen wordt van de suggestie dat op dit moment speculatie plaats vindt, want de gemeente heeft gewoon met de contractpartijen te maken. Het college heeft geen aanleiding, maar wel kan in kaart gebracht worden welke instrumenten ingezet kunnen worden en of er instrumenten zijn, die men over het hoofd zien. Daarmee kan de wethouder het zich voorstellen, dat de motie positief beoordeeld zou kunnen worden. De heer Hoek zal zijn verzoek in het kader van het anti-speculatiebeding aanpassen in de strekking, zoals de wethouder zojuist verwoordde. Wethouder Abee stelt voor om een eigen onderzoek te doen en eventueel worden daar deskundigen bij betrokken. Het gaat vooral om een overzicht van instrumenten en wat nodig zou kunnen zijn. De voorzitter denkt dat de heer Hoek hem wel begrepen heeft.

Wethouder Fortuyn begint met te zeggen, dat hij blij is met de reacties van de fracties en dat de kadernota en de eerste begrotingswijziging ondersteund worden en dat er nu gezocht wordt naar aanvullingen of correcties. Daar is hij best wel blij om. Het zijn wat aanscherpingen. Gevraagd wordt of moties wel of niet overgenomen kunnen worden. Motie 2018-024 gaat over het onderzoek gratis OV AOW'ers met een laag inkomen. Samen met de PvdA vindt het college het een belangrijk punt om eenzaamheid en eenzaamheid door beperkte middelen te bestrijden, mede door het aanbieden van vervoersprogramma's, waardoor mensen makkelijker in beweging kunnen komen om familie te bezoeken, hetzij binnen de kern, hetzij buiten de kern. In het coalitieprogramma is er een compromis gesloten, waarbij aangegeven is dat het wat strakker aangestuurd zal worden in de zin van of het terug gebracht kan worden naar een doelgroep die daarmee bediend kan worden. Daar is later uiteraard bijgekomen, dat ook gekeken wordt naar hoe verbindingen gelegd kunnen worden tussen de kernen, met name ook in de weekenden. Ook is gevraagd of mensen die moeilijk in het openbaar vervoer komen of met beperkte middelen het Sint Franciscus Gasthuis kunnen bereiken. Het college heeft de vragen verzameld en er worden inmiddels gesprekken gevoerd met MRDH, want het leeft niet alleen in Lansingerland, deze vraag en deze behoefte. Capelle doet het inmiddels al, Rotterdam heeft er varianten op. Op dit moment wordt

er gesproken met de MRDH en met de markt om te kijken wanneer een aanbod gedaan zou kunnen worden met daar een financieel plaatje bij. De wethouder begrijpt, dat dit graag gewenst is, om dat voor de behandeling van de kadernota in te dienen, want dan weet men waar er over gesproken wordt. Die insteek heeft het college ook en daar is alles op gericht om in ieder geval een keuze te kunnen maken in hoeverre men hieraan wil voldoen en of de gemeente er aan kan voldoen en welk financieel plaatje eraan vast hangt. Het college is er dus volop mee bezig en ontraadt de motie, omdat het college al volop uprunning is op het dossier. De motie 2018-016, stimuleren groene schoolpleinen in Lansingerland. Ja, het college vindt het ook een heel sympathieke motie en het past zeker in de lijn, waar dit jaar elke maand actie op gevoerd wordt o.a. over de tuin van de toekomst. Zo'n 60-65% van de gronden van Lansingerland is in particuliere handen. Daar is inderdaad sprake van een heel grote verstening. Er worden programma's gedraaid om particulieren en woningbouwverenigingen te stimuleren. De heer Markus zegt dat het over de motie gaat. Graag even de motie behandelen, want dan gaat het een stuk sneller. Wethouder Fortuyn geeft aan, dat het goed past in de lijn waarin het college denkt. Echter, het college heeft er geen bezwaar tegen om de motie over te nemen, maar laat het over aan de raad. Hij benadrukt, dat er formele overlegstructuren zijn met schoolbesturen. Er is een nota, waarin over eco-scholen wordt gesproken. Het kan uiteraard nadrukkelijker geagendeerd worden. De schoolbestuurders zijn het formele aanspreekpunt, dus niet zozeer de directies of leerkrachten. Het gaat meer om de schoolbesturen. Het college heeft er geen bezwaar tegen, maar als de motie aangenomen wordt, dan wil hij graag een correctie in het dictum: in gesprek gaan met de schoolbesturen i.p.v. scholen en ouderraad. Het zijn echt de schoolbesturen, die dit doen. Het college heeft er geen moeite mee als het door de raad aangenomen wordt. Dan de integrale visie op mobiliteit en bereikbaarheid Lansingerland, motie 2018-017. Die ontraadt het college. Waarom? Er loopt al heel veel in het kader van visie. Er is de uitvoeringsagenda bereikbaarheid, die in de MRDH past. Dat is in de regio, maar het doorsnijdt ook Lansingerland. De wethouder noemt de snelfietsroute. Dan zijn er de onderzoeken bij de P&R, wat loopt. De OV-lijnen die uitgezet worden. Ideeën om smart-abilities in te zetten. Daarnaast zijn er nog andere activiteiten, waar de wethouder zich gezien de lengte van het verhaal zich nu niet zal bezig houden. Er is gemeentelijk beleid vastgesteld: Lansingerland Beweegt. Dit heeft een looptijd tot 2020. Daar wordt de visie verwoord m.b.t. parkeren, fietsen en andere zaken. Die nota wordt in 2019 herschreven. In dat verband komt het college terug met een integrale visie. Mocht er behoefte zijn om een lijst te ontvangen m.b.t. wat er eigenlijk allemaal loopt, zoals ook m.b.t. de mission paper wat er allemaal landt in dit gebied, kan het college verstrekken wat er allemaal loopt. T.a.v. de visie: het college is er mee bezig, in 2019 ziet deze het levenslicht. Dan motie 2018-026, de Rabobank. De wethouder heeft uiteraard gehoord wat er vanavond gezegd is. Op de 18^{e} is hier ook al over gesproken. De wethouder heeft toen een betoog gehouden over de manier waarop het tot stand is gekomen. Dit gemeentehuis is het huis van de samenleving. Zoals de wethouder al eerder met de raad heeft gedeeld en zoals ook is opgenomen in de zomernota, is het de ambitie van het college om van het gemeentehuis een bruisende plek te maken, voor alle inwoners en ondernemers, maatschappelijke instellingen. Een plek van ontmoeten en verbinding, waar dienstverlening dicht bij elkaar samen gebracht wordt. Het aanbieden van een externe dienstverlening naast de gemeentelijke dienstverlening sluit goed aan bij die gedachte. Het is aan het college om de raad goed mee te nemen in de onderbouwing van de keuze om de Rabobank zich te laten vestigen in het publieksdeel van het gemeentehuis. Vanuit het dienstverleningsperspectief is de wethouder van mening, dat de komst van de Rabobank ervoor zorgt dat bewoners van Lansingerland, die lid zijn van de Rabobank, op een centrale plek in de gemeente terecht kunnen. Zo zullen vormen van dienstverlening gecombineerd worden. Als er morgen een andere partij komt, die past binnen diezelfde gedachte, zal het college dat wederom serieus in overweging nemen. Dat heeft hij de 18^{e} ook aangegeven. Het kan niet zo zijn, dat het een open eind is. Telkens zal het opnieuw afgewogen worden, maatwerk. De wethouder begrijpt wel, dat de raad behoefte heeft aan een nadere onderbouwing van het concept Huis van de Samenleving. De wethouder zal dat sturen. De heer Hoek had graag aan de voordeur meegepraat, i.p.v. een nadere onderbouwing, over hoe dat Huis van de Samenleving er uit ziet. Wethouder Fortuyn wil even zijn verhaal afmaken en dan zal hij reageren op deze vraag. Reeds bij de zomernota had de wethouder een stap willen zetten, maar de raad heeft de wethouder er terecht op gewezen, dat de raad behoefte heeft aan een nadere invulling van het concept. De wethouder zegt toe, dat de raad voor het eind van het jaar die onderbouwing gaat krijgen. In reactie op de technische kant, dit is ook een beetje een antwoord op de vraag van de heer Hoek, en de veronderstellingen in de motie citeert de wethouder m.b.t. de genoemde overweging dat het in strijd is met het vastgoedbeleid het vastgoedbeleid, wat is vastgesteld in 2014. Dit maakt het verhuur aan commerciële instellingen mogelijk. In dat beleid staat het volgende: Een besluit m.b.t. de toekomst van een gemeentelijk eigendom, zoals koop of verkoop, exploitatiekeuzes en sloop, wordt genomen door het college op basis van een integraal voorstel, waarbij rekening gehouden wordt met de wens vanuit de functie en het beleidsveld, maar ook gekeken wordt naar de bedrijfsmatige, financiële aspecten. Dat is één kant van het verhaal; het zit in de afweging. De tweede is de overweging aangaande bestemmingsplan. Het bestemmingsplan geldig voor het gemeentehuislocatie maakt geen onderscheid tussen kantoorgebouw en publieksgebouw. De geldende bestemming maakt zowel de functie van het gemeentehuis als de functie van kantoor mogelijk. Dat is gemengd. De heer Hoek hoort wat de wethouder zegt. Maar hij hoort ook: op basis van een integraal voorstel. Dat integrale voorstel is hem volledig ontgaan. Wethouder Fortuyn zegt dat het college de

afweging heeft gemaakt. In de zomernota was het college ook al bezig met wat de wethouder niet meer gaat herhalen. Hij maakt gewag van het feit dat het college een bruisend, bindend gebeuren binnen de publiekshal wil creëren. De heer Hoek vindt dit geen antwoord. Dat integrale voorstel is er niet geweest. Wethouder Fortuyn zegt dat als gevraagd wordt of het integraal afgewogen etcetera is, dat het besproken is in het college. Er is een voorstel gedaan in het college en daar zijn de argumenten genoemd. Op basis daarvan heeft het college gemeend dit te moeten doen. Dat de raad aan de voorkant niet betrokken is zegt de wethouder dat, in het kader van het Huis van de Samenleving wil het college nog een andere activiteit in de publiekshal hebben, dat hij zal onderbouwen naast het financiële stuk, waarom hij het op deze manier wil doen en welke beelden het college heeft. Want daar zit het verhaal. De heer Markus vraagt of de integrale afweging een collegebevoegdheid is. De integrale afweging heeft in het college plaats gevonden, als verhelderende vraag. Wethouder Fortuyn zegt dat het in die zin wel is. Of het op papier staat, maar er is wel een discussie over geweest. De heer Jumelet vraagt of het college op een bepaald moment bedacht heeft, dat dit een andere plek is dan een aanvraag bij een ander gemeentelijk vastgoed, zoals de voormalige bibliotheek. Heeft het college niet bedacht dat het om het Huis van de Samenleving gaat, het centrum van het bestuursgebouw en dat dan toch even aan de voorkant de raad meegenomen moet worden? Of heeft dat geen rol gespeeld? Wethouder Fortuyn zegt dat het in de besluitvorming geen rol heeft gespeeld. Nu het hier in discussie komt, speelt het uiteraard wel een rol. Hij zegt toe, dat hij met een nota komt m.b.t. hoe het college het Huis van de Samenleving ziet. Enerzijds hebben ze geredeneerd vanuit hun rol, het is voor inwoners, voor dienstverlening, voor maatschappelijke organisaties. Zij meldden zich. De wethouder heeft nadrukkelijk gezegd, dat ze in het centrum van Bergschenhoek moeten gaan zitten, omdat daar leegstand is. Nee, ze hebben nadrukkelijk de wens gehad om hier te zitten. Het is de huurder die bepaalt of ze hier willen zitten. Daar is dit uit voort gekomen. De heer Jumelet vraagt of er op geen enkel moment de overweging is geweest bij het college, toen er belangstelling was van deze commerciële partij voor die plek, om het eerst in de raad te bespreken. De voorzitter zegt dat het in herhaling valt. Wethouder Fortuyn kan ook in herhaling vallen. Het is de 18e besproken. Hij legt het hier weer uit. Het is voor instellingen en ook voor maatschappelijke organisaties en dienstverlening. Mevrouw Verhoef heeft toch een vraag aan de wethouder. De wethouders zijn er toch ook om ervoor te zorgen, dat de winkelcentra leefbaar blijven en dat er geen lege panden zijn. Waarom heeft de wethouder niet aangegeven dat daar de voorkeur ligt. Wethouder Fortuyn zegt dat dit aan de orde geweest is in het vragenuurtje van de raad. Daarbij heeft hij aangegeven, dat er diverse gesprekken zijn geweest. Uiteindelijk heeft de Rabobank volhard om hier te zitten. Ze hebben het er uitvoerig over gehad. De heer Ruitenberg vraagt of de wethouder kan aangeven of er in het contract met de Rabobank een ontbindende voorwaarde is opgenomen over een akkoord van de raad. Of is het een definitief getekend akkoord, waarop de gemeente niet terug kan komen. Wethouder Fortuyn zegt dat het een akkoord is gesloten met de Rabobank. De Rabobank heeft het gecommuniceerd met zijn klanten. Er is ook een krantenartikel aan gewijd. Er zit geen ontbindende voorwaarde in waarbij de raad eventueel anders zou kunnen besluiten.

Wethouder Arends geeft een reactie m.b.t. de motie 2018-023: monitoring realisatie tenminste 20% woningen in het sociale segment. De gemeente houdt vast aan het percentage 20% sociale woningbouw over de gehele gemeente en ook in nieuwe wijken. De geplande aantallen sociaal monitort en rapporteert het college jaarlijks via de begroting, in het tabel op kengetallen. 20% sociaal gaat echter wel om nieuwe woningbouwplannen, waar nog op gestuurd kan worden, zoals Wilderszijde. Het gaat dus niet alleen om het percentage, maar zeker over voldoende woningen, waar mensen zijn aangewezen op het sociale segment. Ook wordt gekeken naar doorstroming en betaalbaarheid en het maken van goede afspraken met coöperaties en huurdersverenigingen. Dit alles past in de brede aanpak sociaal, niet alleen de focus op nieuwbouw, maar ook op het behoud en het beter benutten van sociale woningen in de toekomst. Hiermee raadt het college de motie af.

Wethouder Van Tatenhove heeft nog twee moties. De motie: onderzoek naar armoede in Lansingerland. Een onderwerp wat al meerdere keren op de agenda is gezet o.a. tijdens de algemene beschouwingen in de gezamenlijke commissievergadering. Toen heeft ze het zelfs een retorische vraag genoemd, omdat het steeds terug komt. Aan de ene kant terecht, dat het onderwerp veel aandacht krijgt, want verborgen armoede is een lastig probleem, omdat het verborgen is. Het is goed om zoveel mogelijk kansen te pakken als die kansen zich voordoen. Met name om kinderen, die in armoede opgroeien, een goede start te kunnen geven. Bij de behandeling van de beleidsaccenten in het kader van het sociaal domein is er erg veel aandacht aan gegeven. Er is besloten dat ‘grip op geld’ en ‘elk kind een kans’ zouden moeten worden gebruikt om een beter zicht te krijgen. De vorige keer heeft ze aangegeven, wat de gemeente al doet om de mogelijkheden zoals het jeugdsportfonds, jeugdcultuurfonds, stichting Jarige Job e.d. onder de aandacht te brengen. Daar is een mooie flyer voor, die onder de aandacht gebracht wordt bij alle maatschappelijke partners. De gemeente spreekt de maatschappelijke partners er over. Ook wordt het onderwijs erop aangesproken. Het wordt gezegd bij de sportclubs. Bij alles wat ze nog meer tegen komen, daar probeert de gemeente het ook te vertellen. Bij het vaststellen van het beleidsplan sociaal domein is afgesproken om in 2020 een tussentijdse review te doen om te kijken of men op de goede weg zit met de beleidsaccenten of dat het eventueel bijgesteld moet worden. Of dat er wat anders naar

boven zou moeten komen in de tweede periode. De wethouder denkt, dat er aandacht voor is. Als er een uitgebreider onderzoek gedaan zou worden, zou ze het graag daar aan willen koppelen en dus niet, wat er in de motie staat genoemd, in het tweede kwartaal 2019, want dat heeft niet zoveel zin, omdat men dan alleen aan het onderzoeken en evalueren is. Het moet ook de tijd krijgen om te kijken of het beleid werkt. De wethouder wil voorstellen om vast te houden aan de review van 2020. De heer Kuipers vraagt of de wethouder voldoende zicht heeft op de problematiek met alle instrumenten die ze heeft. Of ziet ze wat in het idee om een beeldvorming te houden en om wat partners uit te nodigen om erover te praten? Hoe goed heeft ze het in beeld? Hij snapt dat ze niet alles kan oplossen, maar heeft de wethouder het idee dat ze het in beeld heeft? Wethouder Van Tatenhove vindt dit een goede vraag. Het is 2 jaar geleden, dat ze met de partners rond de tafel heeft gezeten, ook om de keten wat te versterken. Daar is 'vroeg er op af' uit voort gekomen. Als bekend is dat iemand een huurachterstand heeft of een probleem, kan men elkaar dan makkelijk vinden? Hier zijn afspraken over gemaakt. Maar ze sluit niet uit, dat er nog ergens mensen zijn, die de gemeente niet in beeld heeft. Kinderen, die op één sport zitten, maar eerder op drie, mensen die niet direct in armoede leven, maar voor een kind doet het pijn. Het is prima om er een keer een brainstorm over te houden, maar het aan elkaar koppelen van bestanden levert informatie op over hoeveel het gaat, maar dan zijn de kinderen die erbij horen nog steeds niet in beeld. Dan vindt de wethouder lastig. Dat het er 3.000 zouden moeten zijn, is prima of niet prima, maar de wethouder zou ze dan willen labelen. Als bekend is achter welke voordeur ze wonen, kunnen ze geholpen worden. Dat komt niet perse in beeld met het koppelen van bestanden. Bestanden van die organisaties moeten gekoppeld worden, waarbij ook actie ondernomen kan worden. Met 'grip op geld' en 'elk kind een kans' is men hiermee bezig. Ook met de pilot, die effectief hebben geleid tot samenwerkingsverbanden. De heer Markus vraagt of alle bronnen, die de heer Ruijtenberg noemt, wel aantallen opleveren, maar nog niet wie er achter die aantallen schuil gaan. Heeft hij dat goed begrepen? Wethouder Van Tatenhove zegt dat de heer Ruijtenberg voorstelt om bronnen te koppelen, zodat het inzicht oplevert. Maar zolang het om aantallen gaat, dan levert dat niet de DNA op van wie er achter de voordeur zit. Dat blijft het probleem. Als er met percentages gerekend wordt, heeft men cijfers. Dan weet men dat er stille armoede voorkomt in Lansingerland, maar de wethouder wil nou juist weten waar die stille armoede zit. Een brainstorm om te kijken of er onorthodoxe ideeën zijn, vindt de wethouder op zich prima, om dat tijdens een commissie of avond te doen. Als de raad de hort op gaat en bij de wethouder terugkomt met een bespreekstuk en voorstel, vindt ze ook prima. Maar geen opdracht voor een onderzoek. Dan wacht ze liever op die midterm review in 2020, omdat dat waardevoller is om eventueel bij te stellen. Daarom ontraadt ze de motie. Dan de motie over voorschoolse en vroegtijdige educatie, motie 2018-019. De wethouder heeft de toezegging gedaan om daar met een nota te komen. Het komende jaar is nog genoeg subsidie beschikbaar om voor wat aangevraagd is subsidie te verlenen. Ze heeft voorgesteld om in 2019 in gesprek te gaan om te kijken wat er nodig is. Het is hartstikke goed om te kijken naar de kinderen die het nodig hebben en niet alleen naar de opleidingsniveaus van de ouders. Eigenlijk is de motie niet nodig, omdat ze de toezegging al gedaan heeft. Als de raad het in de lucht wil houden, stelt ze voor om van de twee punten één te maken. Ze heeft een suggestie voor een dictum. Ze heeft een voorbeeld en tijdens de schorsing kan ze daar iets over terug koppelen. Ze heeft een toezegging gedaan, dus in feite is het overbodig.

De voorzitter verzoekt de heer Hoek om het voorzitterschap op zich te nemen. De heer Hoek geeft het woord aan de burgemeester om de raad kort van repliek te bedienen.

Burgemeester Van de Stadt heeft nog een amendement 018 en een motie 018. Hij begint met het amendement. Als het thema van het amendement is, dat preventie beter of effectiever is dan handhaving, dan kan hij het daar op zich niet mee oneens zijn. Maar het amendement doet drie suggesties, waar hij het niet mee eens is. De eerste suggestie is, dat het een kwestie is van handhaving of preventie. Hij is van mening, dat het echt beide is. Het liefst heeft hij dat preventie alles oplost. Hij heeft veel vertrouwen in wethouder Van Tatenhove m.b.t. het jeugdbeleid, maar helaas, het lost niet alles op en dan is ook handhaving nodig. Het is en en. Twee: de suggestie dat een BOA alleen maar handhaving is. Een BOA is ook preventie. Denk aan de lichtjes op straat, de tekeningen, de stekkers die ze uitdelen langs de deuren, het graveren van fietsen enzovoorts. De BOA heeft echt een takenpakket m.b.t. preventie naast handhaving. Derde: dat de BOA 100% met jeugd bezig is. Een BOA is echter maar een klein deel van zijn tijd met jeugd bezig. Hij heeft veel meer taken. WIJ en de andere indieners willen het best met de burgemeester eens zijn, dat het handhaven van gedumpt afval, gedrag van ouders bij scholen, fietsen zonder verlichting ook belangrijk is. Daar zijn ze voor nodig. De heer Jumelet vervangt even de fractievoorzitter van WIJ, omdat hij nu een andere rol heeft. In het amendement staat: wij zijn van oordeel dat en dan twee punten. Wellicht heeft de burgemeester de achterkant van het verhaal niet gezien. Bij het eerste gedachtenpunt staat de preventieve aanpak, maar bij het tweede punt staat dat als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag is, de aanpak van de BOA's en geüniformeerde wijkagent komt kijken. Het één sluit het ander niet uit. Eens, het is een en en verhaal, maar dat staat ook in het amendement. Dat komt tegemoet aan de mening van de burgemeester. Burgemeester Van de Stadt wil het zo zwart wit niet stellen. Hij heeft voor de handhaving wel die drie BOA's nodig. Wat de raad in de discussie doet met de wethouder jeugd over het preventiebeleid en het jongerenwerk en het

uitbreiden ervan, of de effectiviteit, moet de raad vooral doen in overleg. De burgemeester heeft veel vertrouwen in de wethouder. Voor het handhavingstraject in deze gemeente zijn die drie BOA's nodig en een groot deel van de verzoeken om handhaving, die de gemeente van de inwoners krijgt, zijn gericht op jeugd. Eens met de stelling in het amendement, dat contact met de jeugd heel belangrijk is. Als het over jeugd gaat, gaat het over 15-jarigen, maar ook over 25-jarigen. Dan gaat het toch wel een stukje verder dan contact. De capaciteit is gewoon nodig. Het één sluit het ander niet uit. Neem niet één of twee BOA's weg om iets aan jeugd- en jongerenwerk en preventie te doen. Dat is zijn stelling. Of: voorkomen is beter dan genezen, maar als men een voorstel zou doen om 2/3 van de dokters naar huis te sturen om het geld te investeren in diëtisten en sportleraren, zou de burgemeester dat ontraden. Dat lijkt hem niet verstandig en dat geldt ook voor dit amendement. Die ontraadt de burgemeester om die redenen. Dan de motie 018. Hij heeft even gedacht of het om kanon en mug ging, maar dat is het niet. Een mug zou het probleem teveel bagatelliseren en het kanon is ook overdreven. Hij kon geen betere vinden. Waar het om gaat is: draagt het middel bij aan het bestrijden van het probleem? Er worden geen subsidies gegeven voor ballonnen. Moet de burgemeester dan aan de voorzitter van het Oranje-comité Bleiswijk, als hij voor subsidie komt, zeggen dat het goed is, maar dat er dan geen ballonnen opgelaten mogen worden? Hij hoopt, dat het niet zover komt in de relatie. Het gewoon bediscussiëren is effectiever. Hij is het met mevrouw Den Heijer eens: als men het wil, moet men het ook kunnen verbieden. Bij de raad ligt de vraag of men dat moet willen. Dan zit de burgemeester met een handhavingsprobleem. Wat verwacht men te kunnen doen als men ergens ballonnen ziet opstijgen? Moet de burgemeester de BOA's naar het schoolplein sturen om kinderen te verbieden om ballonnen op te laten? Hoe gaat hij ermee om? Dat is echt heel lastig. Hij wil suggereren het te benaderen, zoals het vuurwerkverbod benaderd is. Ook daarvan vindt hij dat het verboden zou moeten kunnen worden, als men vindt dat het verboden moet worden. Maar met elkaar is vastgesteld, dat het niet te handhaven is in de praktijk. Laat men investeren in het ontmoedigen van, in de samenleving. Doe het niet op deze wijze, zeker niet via de subsidieverordening en ook niet via de APV. De heer Ruijtenberg verzoekt de burgemeester iets op te nemen in de APV, maar dat is de verkeerde volgorde. Doorgaans verzoekt de burgemeester de raad iets op te nemen in de APV, omdat de raad er over gaat. Hij doet dat als het college daar binnenkort mee instemt en dan heeft de raad de APV in december. De burgemeester stelt voor om een amendement in te dienen bij de APV. Als de raad een positief advies van de burgemeester zou willen hebben, zou gekeken moeten worden naar het vuurwerkverbod. Kan men iets met een vrijwillig niet doen? Hij weet dan echter niet of de APV het goede instrument s. De APV is openbare orde en handhaving, wat gericht is op het beëindigen van de overtreding. Dat kan overigens ook door een boete. Dat vindt de burgemeester m.b.t. de ballonnen heel moeilijk. Moet hij het oplaten van ballonnen door kinderen dan plotseling beëindigen? Hij kan er weinig mee en om die reden ontraadt hij de motie.

De heer Hoek gaat nu weer op zijn plaats zitten. De voorzitter meldt dat dit het einde van de eerste termijn is. Uit overleg met de griffie maakt hij op, dat er eventueel nog overleg nodig is m.b.t. amendement 019 en de moties 015, 016 en 019. Hier is nog onduidelijkheid over. Hij stelt een schorsing van 10 minuten voor, zodat de raad kan kijken of er nog wat gedaan wordt m.b.t. de teksten. Daarna moet de tweede termijn beperkt blijven tot deze vier, want over de andere is de pap wel gemorst, wil hij zeggen. Tenzij men nog van plan is van mening te veranderen over de andere moties en amendementen. Dan moet men zich daartoe beperken. De heer Kuipers vraagt om herhaling van de nummers. De voorzitter heeft geregistreerd, dat amendement 019 en moties 015, 016 en 019 mogelijk nog aanpassingen krijgen om tot ander stemgedrag te komen. Kan de raad hiermee instemmen? Dank u. Dan schorst hij nu de vergadering voor 10 minuten tot 23.35 uur.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering. Om duidelijk te maken waar het over gaat, gaat hij het hele rijtje langs. Als er iets gewijzigd moet worden aan een motie of een amendement, kan dat op dat moment kenbaar gemaakt worden. De wijziging kan voorgelezen worden of een motie kan ingetrokken worden, zodat de lijst compleet is. Daarna kan iedereen reageren, waar nog een reactie nodig is, met name daar waar stemgedrag nog in het geding is.

Amendement 2018-018
De voorzitter constateert dat er geen wijziging is.

Amendement 2018-019
De heer Ruijtenberg wil dit amendement graag intrekken en deze vervangen door motie 2018-027. Hij leest het dictum voor. Het gaat over het zwembad. Het dictum is: draagt het college op zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor de behandeling van de begroting 2020, in overleg met De Windas het gevraagde onderzoek uit te voeren, de uitkomst van het onderzoek te rapporteren aan de raad en hierbij een voorstel te doen voor de uitvoering en planning van de eventuele werkzaamheden. Deze motie dient hij in namens de collega's van de VVD, de PvdA en WIJ.

Motie 2018-014
Geen opmerkingen.

Motie 2018-015
De heer Hoek wil deze aanpassen. Het betreft het anti-speculatiebeding. Hij wil het verzoek aan het college als volgt aanpassen: Verzoekt het college te onderzoeken of bovenvermelde aanname in Lansingerland speelt en zo ja, hier met de raad over in gesprek te gaan en te bezien of aanpassing van beleid noodzakelijk is.

De voorzitter meldt nog even, dat inmiddels alle moties en amendementen op internet te vinden zijn.

Motie 2018-016
Mevrouw Den Heijer heeft in overleg met de wethouder het woord ‘ouders’ eruit gehaald.

Motie 2018-017
De voorzitter constateert, dat er geen wijzigingen zijn.

Motie 2018-018
De heer Ruijtenberg gaat de motie indienen en iets aanpassen. Hij wil nogmaals benadrukken, dat het niet om een verbod gaat, maar om een ontmoedigingsbeleid. Om daaraan tegemoet te komen wordt de tweede bullet in het dictum verwijderd. Het dictum blijft over: in de subsidievoorwaarden van de gemeente op te nemen, dat er geen ballonnen mogen worden opgelaten.

Motie 2018-019
De heer Ruijtenberg merkt op, dat deze over voorschoolse en vroegtijdige educatie gaat. Deze motie gaat hij intrekken. Met dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. GL neemt de toezeggingen voor waar en vertrouwt op het beleid wat de wethouder gaat uitvoeren.

Motie 2018-020
Geen opmerkingen.

Motie 2018-021
De heer Ruijtenberg gaat ook deze motie intrekken. Ook hier heeft de wethouder in haar beantwoording GL overtuigd van het belang, wat zij hecht aan het voorkomen van armoede. GL vertrouwt op haar beleid en wacht in 2020 de verdere resultaten af.

Motie 2018-022
Mevrouw Verhoef wil deze motie terug trekken. De heer Abee heeft duidelijk aangegeven, dat er tweejaarlijks die optie is, bij de actualisatie grondexploitaties en de begroting. Het enthousiasme waarmee hij keer op keer de vragen van de PvdA beantwoordt en in detail treedt op verzoek, doet haar sterk geloven, dat ze daar in de toekomst op kan vertrouwen. Als ze echt meer wil weten, gaat ze op de koffie.

Motie 2018-023
Geen opmerkingen.

Motie 2018-024
Geen opmerkingen.

Motie 2018-025
Geen opmerkingen.

Motie 2018-026
Geen opmerkingen.

De voorzitter constateert, dat hiermee de lijst compleet is. Er is een nieuwe motie 2018-027. Hij gaat over tot de tweede termijn van de raad.

Tweede termijn

De heer Van Doorn kan het nu kort houden. De motie zwembad lijkt de steun van L3B te kunnen hebben. De motie anti-speculatiebeding met de aanpassingen, daar kan L3B zich ook goed in vinden. De motie groene schoolpleinen: L3B blijft van mening, dat het past in de pilot eco-scholen, maar een goed gesprek is prima en daarom zal L3B voor stemmen. Mochten er kosten voort vloeien uit dat soort gesprekken, dan gaat hij ervan uit, dat het college eerst naar de raad komt, voordat men daarmee aan de slag gaat. Dank.

De heer Kuipers gaat de motie over de schoolpleinen steunen. Volgens zijn fractie was hij daar niet duidelijk genoeg over richting D66, maar de VVD was wel degelijk enthousiast, alleen uit hij dat wat anders. De motie anti-speculatie: de VVD kan zich vinden in het nieuwe dictum, maar blijft aanhikken tegen de overwegingen, waar toch wel een beeld wordt geschetst, waar de VVD het niet perse eens is. Bij de stemming is te merken hoe de fractie van de VVD hier over stemt, want daar moet nog een seconde over nagedacht worden. Dit was zijn korte bijdrage.

De heer Ruitenberg gaat eerst in op het zwembad, het amendement is een motie geworden. Zoals het er nu voor ligt, is het een herhaling van een eerdere motie, maar dan wat later. Het is goed om er de tijd voor te nemen en bij de begroting te horen hoe het er voor staat. Dit kan het CDA steunen. Dan de motie over het anti-speculatiebeding. Die is ook aangepast. Het CDA hikt er niet tegen aan om instrumenten in beeld te hebben voor als er iets geks gebeurt, want dat is goed. Maar de suggestie dat een belegger, die een woning koopt per definitie ongewenst is, daar is het CDA niet mee eens. Voor een deel is dat wel gewenst, maar men wil geen speculatie. Met een stukje belegging is niets mis. Hij wil de indieners mee geven om te kijken of de overwegingen wat aangepast kunnen worden, want dan kan het wellicht raadsbreed gesteund worden. De andere moties zijn ingetrokken. Het CDA was al positief over de groene schoolpleinen.

De heer Hoek merkt op, dat hier wel eens vaker gesproken is over de letter en de geest van een motie. Alles kan helemaal dicht. Maar het gaat om de geest en dat meent hij in alle oprechtheid. Het was duidelijk, dat iedereen beaamde dat als dat aan de orde is, het een probleem is. Dan kan men gaan zitten steggelen over een belegger, maar daar gaat het niet om. Als woningen kwijt raken aan oneigenlijke zaken, dan moet daar voor gewaakt worden. Hij vraagt niets meer of minder dan wat hij zojuist heeft voorgelezen. Hij wil het nog een keer herhalen om fracties nog enigszins te overtuigen van de geest van de motie. Te onderzoeken of bovenvermelde aanname, aanname, aanname, het is een aanname, in Lansingerland speelt. Zo ja, hiermee met de raad over in gesprek te gaan en te bezien of aanpassing van beleid noodzakelijk is. Het is een aanname en over een aanname kan men het hebben. Hij denkt dat hij het op deze basis ongewijzigd wil inbrengen. De heer Ruitenberg hoort hem over letter en geest. Hij komt hem tegemoet door hem een suggestie te doen. De suggestie is heel concreet: dat hij overweging nummer 3: het niet de bedoeling is dat deze nieuwbouwwoningen door beleggers worden gekocht ten einde ze voor hoge huren, wat dat dan ook precies kan zijn, in de markt te zetten. Daarmee wordt de suggestie gedaan, dat het per definitie fout is dat een belegger dat zou doen. En daar heeft hij moeite mee, want er is een grote groep investeerders in vastgoed, die ook nodig zijn. De heer Hoek heeft het mondeling toegelicht. Hij hoopt, dat hij hem gelooft als het gaat over tegemoet komen. Het gaat niet om beleggingsfondsen of pensioenfondsen, want dat is aan de voordeur allemaal geregeld. Het gaat om mensen met geld in hun zakken, die vier woningen kopen. Daar is hij een tegenstander van. Als hij die bullet eruit haalt, dan vindt hij dat hij het verhaal ontkracht. De voorzitter vindt dit een heldere stellingname.

De heer Markus zegt dat de CU voor de motie van het zwembad is. Om de oppositie gerust te stellen: de VVD was vorig jaar nog tegen en is nu voor. Daarmee is te zien wat duurzaamheid doet binnen de coalitie. Het anti-speculatiebeding met aanpassing, geest en letter, hoe dan ook, daar kan de CU mee instemmen. In de eerste termijn zat hij nog wat te dubben met het Rabobank-verhaal. Aangegeven is, dat opschorten niet kan. Om nou een motie aan te nemen wat niet kan, lijkt wat lastig. Er is toegezegd dat de gedachte m.b.t. Huis van de Samenleving nog naar de raad komt. De CU zal tegen de motie stemmen, omdat het onmogelijk is. Dank u wel.

Mevrouw Den Heijer bedankt de fracties voor de steun voor de motie m.b.t. groene schoolpleinen. Daar maken ze heel veel mensen blij mee, niet in de laatste plaats de kinderen zelf. De motie m.b.t. integrale mobiliteitsvisie: ze is vergeten te vertellen, dat ze die wil intrekken, in overleg met de wethouder. De wethouder heeft toegezegd, dat er een visie komt in 2019. Als die toezegging wordt genoteerd en de raad op tijd in de gelegenheid wordt gesteld om daarvoor de kaders te bepalen, dus niet zoals bij andere dingen, maar op tijd, dan kan D66 prima uit de voeten met die toezegging.

De heer Ruijtenberg zal het heel kort houden, want over de overige moties en amendementen heeft hij al wat gezegd. Nog een kleine toelichting op de CO2-neutrale kassen. Hij wil nogmaals benadrukken: het gaat GL juist om die samenwerking met de tuinders, een oplossing vinden voor het zo snel mogelijk CO2-neutraal hebben. Het zijn nog maar 13 maanden, voordat het 2020 is, en het is verplicht. Het is juist een ondersteuning en stimulans voor die kassenbouwers in Greenport. Hier wil hij het bij laten.

Mevrouw Verhoef zou graag nog een opmerking willen plaatsen m.b.t. de motie 20% in het sociale segment, als haar dat toegestaan wordt. Het gaat over wat wethouder Arends heeft gecommuniceerd. Ze heeft haar duidelijk horen zeggen, en dat heeft ze voorheen ook al een paar keer gedaan: ‘we houden vast aan die 20% sociaal, als het gaat om nieuwe woningen’. Dus om het bouwen. Dat heeft ze

meermalen gezegd. Ze gaat één zin voorlezen uit het coalitieakkoord, waar ook de heer Van Doorn zich aan vast grijpt. Hier staat het uitgespeld. Hier staat: we houden vast aan het percentage va 20% sociale woningbouw over de gehele gemeente ook in nieuw te ontwikkelen wijken. Zoals het bedoeld is en zoals de raad er ook grotendeels in staat, gaat het om: 20% van de totale woningvoorraad zal in het sociale segment zijn. Als er iemand hier is, dat het niet zo bedoeld is, dan hoort ze dat graag. Met name van de wethouder had zij dat het liefst nog hebben gehoord. Dit wil ze nog heel graag bij haar neerleggen.

Beantwoording college

De voorzitter constateert, dat er geen behoefte of noodzaak is om te reageren. Daarmee kan hij deze beraadslagingen beëindigen. Hij gaat over naar de stemming. De heer Dieleman merkt op, dat er ook nog twee raadsbesluiten genomen moeten worden. De voorzitter gaat dat nu vertellen. Er wordt gestemd in de volgende volgorde. Eerst het overgebleven amendement, dan de beide raadsbesluiten apart en dan de moties. De heer Kampinga vraagt of hij nog even mag afstemmen over een wezenlijk punt. De voorzitter geeft toestemming voor een minuut afstemming. Hij schorst de vergadering.

Schorsing

De voorzitter heropent de vergadering en gaat over tot de stemming.

Amendement 2018-018
De voorzitter vraagt wie voor het amendement is. Voor zijn de fracties van PvdA, GL, WIJ en D66. De overige fracties zijn tegen. Daarmee is het amendement verworpen.

Raadsvoorstel 7a Begroting 2019-2022
De voorzitter vraagt wie voor het voorstel is. Hij constateert, dat het met unanieme stemmen is aangenomen.

Raadsbesluit 7b Collegeprogramma 2018-2022 Lansingerland doet 't
De voorzitter vraagt wie er voor dit voorstel is. Mevrouw Verhoef wil een stemverklaring afleggen. Ze zal voor het collegeprogramma stemmen, maar ze wil toch nog een keer de aantekening maken, dat wat haar betreft het de bedoeling was uit het coalitieakkoord, dat er 20% sociaal zou zijn voor de totale woningvoorraad. Zoals het nu vaag beschreven staat in het collegeprogramma en ook door de wethouder wordt toegelicht, gaat het haar om 20% nieuwbouw qua sociaal. Daar kan de PvdA zich niet achter scharen en volgens haar veel fracties in dit huis. De voorzitter gaat over tot de stemming. Wie is er voor het voorstel? Voor zijn alle fracties en daarmee is deze begrotingswijziging vastgesteld.

Motie 2018-014
De voorzitter vraagt wie voor deze motie m.b.t. duurzaamheid is. Hij constateert, dat voor zijn de fracties van D66, WIJ, PvdA en GL. De overige fracties zijn tegen. Daarmee is de motie verworpen.

Motie 2018-015
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t het anti-speculatiebeding is. De heer Kuipers wil graag een stemverklaring afleggen. De raad zal zien, dat de VVD voor gaat stemmen. De VVD is het eens met het dictum en is nieuwsgierig naar wat er gaat uitkomen. De bewoordingen uit de overwegingen steunt de VVD niet. De heer Ruitenberg zegt dat ook het CDA een stemverklaring wil afleggen. Ook het CDA kan zich vinden in het dictum, maar niet in de overwegingen. Dit maakt dat het CDA de motie niet zal steunen. De voorzitter brengt de motie in stemming. Wie is er voor deze motie? Voor zijn de fracties van L3B, CU, PvdA, GL, D66, WIJ en VVD. Tegen is de fractie van het CDA en daarmee is de motie aangenomen.

Motie 2018-016
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t. het stimuleren van groene schoolpleinen in Lansingerland is. Hij constateert, dat deze motie met unanieme stemmen is aangenomen.

Motie 2018-017
De voorzitter vraagt wie voor de motie 'die ballon gaat niet meer op' is. Voor zijn de fracties van CU, GL, PvdA, D66 en WIJ. Tegen zijn L3B, VVD en CDA. Daarmee is de motie verworpen.

Motie 2018-020
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t. de CO2 neutrale kassen is. Voor zijn de fracties van WIJ, PvdA en GL. De overige fracties zijn tegen. Daarmee is de motie verworpen.

Motie 2018-023
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t monitoren realisatie tenminste 20% woningen in het sociale segment is. Hij constateert, dat voor de fracties van PvdA, GL, D66 en WIJ zijn. De overige fracties zijn tegen. Daarmee is de motie verworpen.

Motie 2018-024
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t. onderzoek gratis OV voor AOW'ers met een laag inkomen is. Voor is de fractie van de PvdA. De overige fracties zijn tegen. De motie is verworpen.

Motie 2018-025
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t. sneller van gas los is. Hij constateert, dat voor de motie zijn de fracties van WIJ, PvdA en GL. De overige fracties zijn tegen. De motie is verworpen.

Motie 2018-026
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t opschorten verhuur aan Rabobank in hal gemeentehuis is. De heer Ruitenberg wil graag een stemverklaring afleggen. Het CDA zal de motie niet steunen, ondanks het feit dat het CDA veel moeite heeft met hoe dit allemaal gelopen is. De reden hiervoor is, dat het CDA een betrouwbare partner wil zijn. Als de gemeente een contract aangaat, moet dat contract ook nagekomen worden, in dit geval richting de Rabobank. De voorzitter vraagt wie er voor de motie is. Dat zijn de fracties van GL, PvdA en WIJ. De overige fracties zijn tegen. De motie is verworpen.

Motie 2018-027
De voorzitter vraagt wie voor de motie m.b.t. het sneller uitvoering geven aan motie 2017-054, de zwembadmotie, is. Hij constateert, dat deze motie met unanieme stemmen aangenomen is.

8. Hamerstukken:

8.a Bekrachtiging vertrouwelijkheid (indien van toepassing)
Niet van toepassing.

9. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 00.15 uur (vrijdag 2 november 2018) en wenst een ieder een goede avond.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

drs. Marijke Walhout

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.